Our Lady Mary with Her Beloved son (detail)
Early fifteenth century Tig...

Photo back & Front Jacques Mercier & Girma Elias

© Safeguarding Religious Treasures of the Ethiopia Orthodox Church.

ፈለገ ጥበብ

፲ኛ ዓመት ቁጥር ፩ ሚያዝያ ፲፱፻፺፮ ዓ.ም

- ✠ ዋልያዎች የሚሰግዱላት ጉሬዛዎች ሰባኤ የሚይዙላት ቤተ ክርስቲያን
- ✠ በታመመ ጊዜ ባለመድኃኒቶችን እንጂ እግዚአብሔርን አልፈለገም
- ✠ ሃይማኖት ያለው ሰው በፈተና አይወድቅም
- ✠ ለተጠሩበት ዓላማ ታማኝ ኹኖ መገኘት

www.ethiopianorthodox.org

ፈለገ ጥበብ

6ኛ ዓመት ቁጥር 1

ሚያዝያ 1996 ዓ.ም

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሰንበት ትምህርት ቤቶች ማደራጃ መምሪያ በየ3 ወር የሚዘጋጅ መንፈሳዊ መጽሔት

ከአዘጋጁ ብዕር

ፈለገ ጥበብ መጽሔት ልዩ ትኩረት ከምትሰጣቸው ዐበይት ርእሰ ጉዳዮች መካከል ኤች.አይ.ቪ. ኤድስ በግንባር ቀደምትነት የሚጠቀስ ነው። ይህም የምናደርገው ያለምክንያት አይደለም። በአሁኑ ጊዜ ለሀገራችንና ለሕዝባችን ሕልውና በግንባር ቀደምትነት አስጊ ሆኖ የሚገኘው ይኸው «ምሕረት የለሽ» ወረርሽኝ በመሆኑ እንጂ።

የዚህ ወረርሽኝ ዋናው ገፈት ቀማሽና ተጠቂ እየሆነ ያለው ደግሞ ወጣቱ ትውልድ ነው። ፈለገ ጥበብ መጽሔት በዋናነት ወጣቱን ማዕከል አድርጋ የምትዘጋጅ መንፈሳዊ መጽሔት በመሆንዋ ኤች.አይ.ቪ ኤድስን ለመከላከል በሚደረገው እንቅስቃሴ ወጣት የሰንበት ት/ቤት ተማሪዎች የጎላ ሚና እንዲኖራቸው የራስዋ የሆነ አስተዋጽኦ ማበርከት እንዳለባት እናምናለን።

በመሆኑም በዚሁ እትምዋ «ብትድን ተወደስህን?» ከሚለው መደበኛ የኤች.አይ.ቪ ኤድስ አምድ በተጨማሪ በቃለ መጠይቅ መልክም ሆነ በሌሎች አምዶች በቀረቡት ዝግጅቶች የኤድስን ጉዳይ ለመዳሰስ ሞክረናል። ወጣቶች በተለይ ደግሞ የሰንበት ት/ቤት አባላት እነዚህን ጽሑፎች መነሻ በማድረግ እርስ በርሳቸው እንደሚማሩባቸው ተስፋ እናደርጋለን።

በተረፈ ፈለገ ጥበብ መጽሔት «እኔም ወጣት ነበርኩ፣ ከወጣቱ ለወጣቱ፣ ሥርዓተ ቤተክርስቲያን፣ ስበተጉቡስ ወዘተ በመሳሰሉ ቋሚ አምዶች የተለያዩ ትምህርት ሰጭ ዝግጅቶችን ይዛ ቀርባለች። የቀረቡትን ትምህርታዊ ዝግጅቶች አንብባችሁ ከምትቀስሙት እውቀት ጎን ለጎን የጎደለውን ለመሙላት፣ የተሳሳተውን ለማስተካከል እንችል ዘንድ የናንተን አስተያየት እንሻለንና በአድራሻችን ጻፉልን።

ዋና አዘጋጅ፡-
ሐሳይ ገ/እግዚአብሔር

ምክትል አዘጋጅ፡-
መልአከ ሰላም ኃይለ ሊዮኖስ ከበደ

☎ 56-57-32 ✉ 81286

ማውጫ

✠ ቃለ በረከት
ከመታመምህ በፊት ዳን ---------------- 3

✠ በኢትዮጵያና በኢትዮጵያውያን ሰዶታ
የነበር ት/ቤቶች ገጽታ ---------------- 4

✠ ከወጣቱ ለወጣቱ
ሃይማኖት ያለው ሰው በፊቱና
አይወድቅም ---------------------- 6

✠ ትምህርተ ሃይማኖት
ለተጠሩበት ዓላማ ታማኝ
ኹኖ መገኘት ---------------------- 9

✠ ብትድን ተወደስህን?
በታመመ ጊዜ ባለመድኃኒቶችን
እንጂ እግዚአብሔርን አልፈለገም ----- 13

✠ በዓለ ጰራቅሊጦስ ------------------ 16

✠ እኔም ወጣት ነበርኩ
አባ «ትርኪ ምርኪ» ----------------- 18

✠ ሥርዓተ ቤተክርስቲያን
የአባቶችህን ድንበር አታፍርስ -------- 22

✠ ስበተጉቡስ ------------------------ 24

✠ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ
ካሉት መንፈሳውያን
ወጣቶች እንማር ------------------- 27

✠ ሕመምተኛውን መጐብኘት
ችል አትበል ---------------------- 29

✠ ክረስቲን ቼደሎት ----------------- 31

www.ethiopianorthodox.org

ከመቃመፆዉ ዘሬት ደግ

ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ፣ ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም፣ ወእጨጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ኤች. አይ. ቪ. ኤድስን በተመለከተ በተለያዩ ጊዜያት ካስተላለፏቸው ቃለ በረከቶች የተወሰዱ ምርጥ ጥቅሶች፤

«በአሁኑ ጊዜ በኅብረተሰባችን ብዙ ችግር ያለ ቢሆንም በተለይ በኤች.አይ.ቪ ኤድስ በሽታ የተያዙትን ወገኖች መርዳትና መንከባከብ ሰብአዊና ክርስቲያናዊ ግዴታ መሆኑን አለመርሳት ነው። ስለሕሙማን ወገኖች በሩቅ ሆኖ ብዙ የርኅራኄ ቃላትን ከማውራት ይልቅ ከተረጂው ጎን ሆኖ ጥቂት መርዳት ይበልጣል። በበሽታው ለተያዙትም ላልተያዙትም ስለሁለቱም መሮጥ፣ ማሰብ፣ መጨነቅ፣ መራራት፣ ተፈላጊውን ሁሉ ማድረግ ያስፈልጋል። ማንኛውም ሰው ለሕሙማን የሚያደርገው እንክብካቤ ለራሱ እንደሆነ አድርጎ መገንዘብ አለበት።

• • •

«ሥጋዊና መንፈሳዊ ሕይወቱ የተስተካከለ ጤናማ ትውልድን ለማትረፍ እንዲቻል ሁሉም ወገን ሕገ እግዚአብሔርን በመጠበቅ የበሽታውን ስርጭት ይከላከል።»

• • •

«በሀገራችን ከሚታዩት ችግሮች ሁሉ እጅግ አስከፊና አስጊ የሆነው ችግር የኤች. አይ. ቪ ኤድስ በሽታ ነው። በኤች. አይ. ቪ ኤድስ ቫይረስ ከተጠቁት ሀገሮች አንዷ ኢትዮጵያ ናት። ብዙ ልጆች ያለወላጅ፣ ብዙ ወላጆችም ያለጧሪ ቀርተዋል። ኤድስ እየሚያደርሰው ጉዳት በቤተሰብእና በግለሰብእም እየታየ ነው። በተለይም በግልጥ እንደሚነገረው የበሽታው ተጠቂዎች ወጣቶች መሆናቸው ታውቋል። ወጣቶች ለሀገር ዕድገትና ግንባታ ለወገን ርዳታ ብዙ ተስፋ የሚጣልባቸው ናቸው።

ስለሆነም ወጣቱን ትውልድ ከዚህ በሽታ ለመታደግ የበሽታውንም ስርጭት ለመከላከል ቫይረሱ ያለባቸውንም ወገኖች ለመርዳት በጋራ ሊሠራ የታቀደውን ዕቅድ መደገፍ ከሁሉም ኅብረተሰብእ ይጠበቃል።»

• • •

«የሰው መከራ የሚጸናው ከእግዚአብሔር በተለየ ጊዜ ነው። ሁላችንም እንደምናውቀው ምድራዊ ጠቢብት መድኃኒት የለውም ያሉት ተሳፊ በሽታ መጥቷል። ቤተክርስቲያናችን ግን በእርግጠኝነትና በኩራት ለዚህ በሽታ መድኃኒት አለው ብላ ታስተምራለች። በእግዚአብሔር ፊት መድኃኒት የሌለው በሽታ የለምና።

በእግዚአብሔር ሕግ ጥላ ሥር የሚኖር የዚህ ዓይነት መቅሰፍት አያገኘውም። ምክንያቱም በእግዚአብሔር የሚያምን ሰው አይሠርቅም፣ አይዋሽም፣ አይገድልም፣ ዝሙት አይፈጽምም፤ እግዚአብሔር በሰጠው መንገድ (ሥርዓት) አምኖ፣ በሥርዓተ ቤተክርስቲያን አግብቶ፣ በሽማግሌዎች ተመርቶ፣ ቆርቦ ሰግዶ ነው የሚኖረው። እንደዚህ ያሉ ሰዎች የሚቸግራቸው ነገር የለም። እንዲህ ካለ ኅብረተሰብ የሚገኘው ትውልድም በመንፈስም በአካልም ጤነኛ ይሆናል።» •

www.ethiopianorthodox.org

በኢትዮጵያና በኢትዮጵያውያን ሕይታ የነባር ት/ቤቶች ገጽታ

ሰባ ገሬማ
የብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ልዩ ጽ/ቤት፣ የውጭ ግንኙነት የበላይ ኃላፊና የድረዳዋ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ

ባለፈው እትም እንደተገለጸው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከተመሠረተችበት ጊዜ ጀምሮ ዓላማዋንና አቋሟን በማጠናከር ለኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ያለምንም ልዩነት ሁሉንም በእኩልነት ዓይን በማየት ለረጅም ዘመናት የሚጠበቅባትን መንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት ስታበረክት ኖራለች፣ አሁንም በማበርከት ላይ ትገኛለች። በእነዚህ ሁለት መሠረታውያን ዘርፎች ያበረከተችውን አገልግሎት በመጠኑ መረዳት ይቻል ዘንድ ስለ ቤተ ክርስቲያኒቱ አገልግሎት በአጠቃላይ በአጭሩ እናወሳለን።

የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የሚጀመረው የእግዚአብሔርን ስም በመጥራት ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ የመላ ኢትዮጵያውያን ታሪክ መሆኑን ኢትዮጵያውያን የሆን ሁሉ እናውቃለን።

ሀገራችን ኢትዮጵያ በዚህ ረጅም የታሪክ ዘመኗ ሁሉንም አይታለች ሲበል የመነሳትም ሆነ የመውደት ታሪክ አጋጥሟት ሁሉንም በኃይለ እግዚአብሔር ተቋቁማ ከፉ አድራጊውንም አሸንፋ ከዚህ ደርሳለች።

በጥንቱም ሆነ በአሁኑ ጊዜ የሕዝቡ ሃይማኖታዊ ጽናት የተቀደሰ ሰላማዊ ባህልና ልማድ የኢትዮጵያን ሕዝብ አንድ አድርጎና አስተባብሮ ይዞ የኖረ ነው።

ይህ የኢትዮጵያ ሃይማኖት ባህላዊና ሰላማዊ ትውፊት በሕዝቡ ዘንድ ተጠብቆና ተይዞ የኖረው በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

ካለፈው የቀጠለ

የሐዋርያነት ሥራ ነው።

በዓለም የሚገኙ ተወዳዳሪ የሌላቸው አስደናቂ ጥበባት ሁሉ ከእምነት የተገኙ መሆናቸውን ከታሪክ መረዳት ይቻላል።

ለማስረጃም ያህል በሩቅ፣ በቅርብና በመካከለኛው ምሥራቅ በነበሩት የእምነት ድርጅቶች የሚገኙትን የተለያዩ ጥበባትን መጥቀሱ ብቻ ይበቃል።

በእኛም ሀገር በኢትዮጵያ በድሮው ዘመን የካህናት ከተማ እየተባለች ትጠራ በነበረችው አክሱም ጽዮን በወቅቱ ይታይ የነበረው ኪነ-ጥበብ በዘመኗ የትምህርት ዓለም ተብላ ትጠራ ከነበረችው ከአቴና ከተማ ትምህርት፣ ሥነ-ጥበብና ፍልስፍና ጋር የሚወዳደር እንደ ነበር ታሪክ ይነግረናል።

በሀገራችን ኢትዮጵያ ከማንም ያልተወረሱ ከኢትዮጵያውያን ሊቃውንት የተገኙ፣ በትምህርት ይዞታቸው የተመሰገኑ፣ የተደነቁ፣ የነባር ትምህርት ቤት ቅርሶች አሉን። እነዚህም የነባር ትምህርት ቅርሶቻችን የጣዕመ ዜማው፣ የቅዱሳት መጻሕፍት ምሥጢራዊ አተረጓጎም ስልት፣ የአቋቋም ጸናጽል አጣጣል፣ የቅኔው ኅዳናና የመሳሰሉት የመማር ማስተማር ይዘቶች ናቸው። አበው ሊቃውንት በእነዚህ የትምህርት ዓይነቶች ሲፈላሰፉና ሲዘጋጁ ተከታዮቻቸው ምሁራንም የእነርሱን አርአያ በመከተል ለዚሁ ተልዕኮ ራሳቸውን መሥዋዕት እያደረጉ መኖራቸው የታወቀ ነው።

በዘመናት መካከል ስለ ነበሩትና ስላሉት መሠረታውያን የኢትዮጵያ ትምህርት ቤቶች በምንነጋገርበት ጊዜ በዚህ ረጅም የታሪክ ሒደት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ገዳማትና አድባራት የገጠር አብያተ ክርስቲያናት እንዲሁም መንፈሳውያን የታሪክ ቦታዎች እነዚህ ሁሉ መንፈሳውያን ትምህርት ቤቶች በመሆን በዘመናት መካከል መንፈሳዊ አገልግሎታቸውን ሳያቋርጡ ሁሉንም ፊደል በማስቆጠርና በማስተማር አገልግሎታቸውን እንደ ቀጠሉ ይገኛሉ።

የነባር ትምህርት ቤቱ ተማሪ ከቤተ ሰብ ተለይቶ ከተወለደበት፣ ካደገበት አካባቢ ለመማር ርቆ የሚሔደው ዜማ፣ ቅኔ፣ አቋቋም፣ ዝማሬና መዋሥት ተምሮ ወደ ትውልድ ቦታው ተመልሶ በመሪጌትነት እግዚአብሔርን እያመሰገነ ሌላውን በማስተማር ራሱን እየረዳ ለመኖር ባጭሩ ያስብ ነበር፣ ይሁን እንጂ የመማርና የማወቅ ፍላጎቱ ወደ ፊት እየገፋው ጸዋትወ ዜማውን፣ ቅኔውን ከነአገባቡ፣ የመጻሕፍተ ብሉያቱን፣ ሐዲሳቱን፣ መነኮሳቱንና የባሕረ ሀሳቡን ትርጓሜ ጠንቅቆ በማወቅ በቂ ዕውቀትና ሙሉ ግብረገብነት ያለው ሆኖ የአንድ ገዳም ወይንም ደብር መምህር እስከመሆን ይደርሳል።

ይህ ተማሪ ከእናትና አባቱ ተለይቶ ሔዶ የተማሪ ቤት ኑሮውን የሚመሠርተው ለምና በሚያገኘው ቁራሽ እንጀራና እፍኝ ጥሬ ይሆናል።

ለመማርና ለማወቅ ቆርጦ የተነሣ ተማሪ እናትና አባቱን፣ ወንድም እኅቱን፣ ዘመድ አዝማዱን፣ ትቶ የሔደ መሆኑን ይኸው ያስገነዝበናል።

ነባሩ ትምህርት ቤት የቀለም ትምህርት መማሪያ ብቻ ሳይሆን የፍቅር፣ የትኅትና ቤት መሆኑንም ጭምር እንረዳለን።

ተማሪው ተማሪ ነው፤
ተማሪው ቂም ጸሐፊ ነው፤
ተማሪው ጥበበኛ ነው፤
ተማሪው አስተማሪ ነው።

ይህ ተማሪ መምህር፣ ካህን፣ ዲያቆን አለቃ፣ መሪጌታ፣ ደብተራ፣ ባሕታዊ፣ ጸሐፊ ሊቃም ሊቃም መሆን ይችላል።

በቤተ ክርስቲያናችን የረቀቁ፣ በትምህርት የላቁ፣ የበቁ፣ የነቁ እነዕገሌ ተብለው የሚጠሩ፣ የአራቱ ጉባኤ ወሳኝ ሊቃውንት ነበሩ፤ ዛሬም ቢሆን ርዝራዦቻቸው አልጠፉም።

በእነዚህ መነሻነት ከፊደል ቆጠራ እስከ ዳዊት ድገማ፣ ከጸዋትወ ዜማ ጀምሮ ሰዋስው ቅኔ አራቱ ጉባኤያት ማለትም፤

- ያብሉያት፣
- የሐዲሳት፣
- የሊቃውንት፣

የመጽሐፈ መነኮሳትና የመርሐ ዕውር (የባሕረ ሀሳብ) የአንድምታ አድካሚ ትርጉም ይህን ሁሉ አጠናቆ ለማወቅ የዕድሜ ልክ ትምህርት እየሆነ ከየቀያቸው ወጥተው በትምህርት ዓለም የቀሩት ሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን ስፍር ቁጥር የላቸውም።

ይህ ደበሎ ለባሽ እየተባለ የሚጠራው የቆሎ ተማሪ በፈቃዱ ወዶ ደበሎና ድሪቶ በመልበስ አኩፋዳውን አንግቦ ወትት አይቶ በየሰው ደጃፍ እየዞረ የእግዚአብሔርን፣ የቅድስት ድንግል ማርያምን፣ የቅዱሳን መላእክት፣ ጻድቃን ሰማዕታትን ስም በመጥራት ጥሬውንም፣ ብስሉንም ከምእመናን እያገኘ በዚህ ዓይነት የዕለት ጉርስ በማግኘት ትምህርቱን ይከታተላል፤ ኑሮውንም ይገፋል።

ይህ የደበሎ ተማሪ ከዘመድ አዝማድ ተለይቶ በራብና በጥማት፣ በመታረዝ ከቦታ ወደ ቦታ በመንከራተት የዕለት ጉርስ ለማግኘት ከውሻ ጋር በመታገል፣ በመታመም፣ በመውደቅ፣ በመነሣት ብሉም የተለያዩ ጸዋትወ መከራዎችን በመቀበል ችግሩን ችግር አድርጎ በመዓልትና በሌሊት ተግቶ ለመማርና ለማወቅ የበለጠ ጥረት ያደርጋል።

ይሁንና ይህ የመሠረታዊው ትምህርት ቤት የትምህርት ይዞታ የዕድሜ ልክ ትምህርት መሆኑ ቀርቶ በፕሮግራሙ መሠረት ሁሉንም የትምህርት ዓይነቶች ወይንም አንዱን ዓይነት በተወሰነ ጊዜ አጠናቆ በሰዓቱ ወደ ቤት መመለሱ የተሻለ ይሆናል።

በአፍሪካ ክፍለ ዓለም ኢትዮጵያ ብቻ የራሷ የሆነ ፊደል ያላት ስትሆን ግዕዙ የኢትዮጵያ ጥንታዊ ቋንቋ ከመሆኑም በላይ ብዙ የሃይማኖት የታሪክና የጥበብ መጻሕፍት የተጻፉበት እጅግ በጣም የዳበረና የታወቀ ቋንቋ ነበር፤ ከጊዜ በኋላም የቤተ ክርስቲያኒቱ ቋንቋ ብቻ ሁኗል። አገልግሎቱም በቤተ ክርስቲያን ተወስኖ ቀርቷል።

የሰዋስው፣ ቅኔ ትምህርት የትምህርትና ስነ- ጥበብ ሁሉ በር ከፋች እንደ መሆኑ የተለያዩ የትምህርት ዓይነቶችን ያካተተ ከፍተኛ ሚና ያለው ነው።

በኢትዮጵይ ምሥራቅ፣ ምዕራብ፣ ሰሜን፣ ደቡብ በሁሉም አቅጣጫ በሚገኙት ነባር ትምህርት ቤቶች ለተማሪዎቹ የሚሰጡት የትምህርት ዓይነቶች ከፊደል ቆጠራ እስከ ዳዊት ደገማ ያለው ሁሉንም የሚያጠቃልል ሆኖ ዕድሜ ልካቸውን ለመማር የወሰኑ ተማሪዎችም የትርጓሜ መጻሕፍት ምሥጢራዊ ትንተናቸውን፤

- የጸዋትወ ዜማ ቃናውን
- የቅኔው ፍልስፍና ይበልታውን አውቀውና ተረድተው ተማሪዎቹ የእውቀታቸውን ምጥቀትና የፈጠራ ችሎታቸውን ርቀት የሚያረጋግጡ ይሆናሉ።

እያንዳንዱም ፍሬ ትምህርት በየጊዜው ለተማሪዎቹ ርካታን ስለሚሰጥ የትምህርቱ ተፈላጊነት ዛሬም ያለፈውን ያህል ይሆናል ማለት ነው።

ቤተ ክርስቲያናችን ለነዚህን የትምህርት ቅርሶች ለብዙ ዘመናት በሰማዕትነት ጠብቃ ያቆየችውን የዳበረውን ትምህርቷን፣ እንደ ጊዜው ሁኔታ የትምህርት መስጫ ለዘጋጅታ የትምህርት ለሰጣጥ ፕሮግራሟን ብትቀጥል ጥሩ ወጤት ይኖረዋል።

ቀደም ሲል እንደ ተነገረው ከ4ኛው እስከ 8ኛው መቶ ዓመት ድረስ የነበረው ለኢትዮጵያና ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ወርቃማ ጊዜ መሆኑ ይተረካል። በዚህ ጊዜ በሰሜኑ ኢትዮጵያ ገዳማዊ ሕይወት የተመሠረተበት፣ ቅዱሳት መጻሕፍት ከዕብርና ከመሳሰሉት ቋንቋዎች ወደ ግዕዝ የተተረጎሙበት፣ የግዕዝ፣ የአራራይ፣ የዕዝል ጣዕመ ዜማ የተሰማበት መሠረታውያን ትምህርት ቤቶች የተመሠረቱበት መንፈሳዊ ዕውቀት የዳበረበት ነበር።

ይህ ሁሉ የዳበረ ዕውቀት በ9ኛው መቶ ዓመት በጉዲት (ዮዲት) እንዳልነበረ ሆነ። ከ10ኛው – 16ኛው መቶ ዓመት መነሻ ድረስ የነበረው ዘመን ይህም እንደ መጀመሪያው ጊዜ ገዳማዊ ሕይወት በበለጠ የተስፋፋበት፣ የአንጋሽ ሲሶ መንግሥት የተገኘበት፣ ጥበቡ ዕውቀቱ ሥነ-ጽሑፉ ድርሰቱ፣ ፍልስፍናው ትምህርተ ሃይማኖቱ፣ ትምህርት ቤቱ መንፈሳዊው ሕይወትና ሌላውም የዳበረበት፣ ዕድገት የታየበት የቤተ ክርስቲያን ሥነ ጽሑፍና ኪነ-ጥበብ የሰፋበት፣ እምልክ ባዕድ የጠፋበት ጊዜ ነበር።

ከዚህ በኋላ በ17ኛው መቶ ዓመት ግራኝ መሐመድ መጣና የነበረውን ዕድገት ሁሉ አወደመው፤ ያ ጊዜ ባያጥር ኑሮ በምሥራቅ አፍሪካ በፍሪካ ቀንድ የክርስትናው ታሪክ አይኖርም ነበር፣ እንደ ሰሜን አፍሪካ ይሆን ነበር ይባላል።

ከ17ኛው እስከ 20ኛው መቶ ዓመት ነባር ትምህርት ቤቶች በብዛት የታዩበት፣ የውስጥ የእምነት ዝባዝንኬ የተከሰተበት፣ ትምህርተ ሃይማኖት የዳበረበት፣ ኢትዮጵያን ከተዋሕዶ ሃይማኖት፣ ተዋሕዶ ሃይማኖትን ከኢትዮጵያ ነጥሎ የማያዩ ሃይማኖታውያንና ብሑራውያን ነገሥታት የነበሩበት ሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን ልቀውና ተከብረው የታዩበት ጊዜ ነበር። ከመጀመሪያው አንሥቶ እስከ 20ኛው መቶ ዓመት መጀመሪያ አካባቢ ድረስ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መሪነት፣ በቅዱሳት መጻሕፍት መመሪያነት ብቻ ተወስኖ ትምህርት በኢትዮጵያ ይሰጥ ስለ ነበር ኢትዮጵያ ከዘመናዊው ትምህርት ጋር ሳትተዋወቅ ዘመናት ቢያልፉም ቅሉ ለዛሬው ዘመናዊ ዕውቀት መነሻና መድረሻ በሆነው በመሠረታዊው የሀገር ትምህርት ራሷን በራሷ ያስተማረችና ያሳወቀች መሆኗን እንገነዘባለን።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በዚህ የትምህርት አመራር ጉዞ ከፊደል ሠራዊት እስከ ዳዊት መድገም ከዚያም በላይ ያለውን መንፈሳዊ ትምህርት ሁሉንም በየረድፉ በማስተማር ያበረከተችው ለቤተ ክህነት ብቻ ሳይሆን ለቤተ መንግሥቱም ጭምር ነበር።

ከጊዜ በኋላም ማለት በሃያኛው መቶ ዓመት ቤተ ክርስቲያናችን ጊዜውና አቋሟ በሚፈቅደው መጠን ሁሉንም ማስተማር በሚለው መመሪያዋ ጥንታዊውንና ዘመናዊውን ትምህርት አጣምራ የማስተማር ፕሮግራሟን ዘርግታለች።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለኢትዮጵያውያን ያበረከተችው ትምህርቱን፣ ተአምራቱን፣ ሥነ ጥበቡን፣ ቋንቋውን፣ ፊደሉን፣ ሥነ ጽሑፉን፣ ኪነ ጥበቡን፣ ሥነ ጥበቡን፣ ታሪካዊውን የተቀደሰ ባህል፣ እምነቱን ከነሥነ ምግባሩ፣ ነጻነቱን፣ ክብሩን፣ አንድነቱን፣ ጀግንነቱን፣ ሰላሙን፣ ፍቅሩን፣ ሀገር ወዳድነቱንና የመሳሰሉትን ነው።

መሠረታዊው ትምህርት ቤት ቅርስ ነውና መዘክርነቱ እንደ ተጠበቀ ሁኖ መሠረታዊውን ትምህርት ቤትንና ተማሪውን ከዘመናዊው የትምህርት አሰጣጥ ጋር አዛምዶ በዘመናዊው የትምህርት ፕሮግራም አሠራር እንዲመራ ማድረጉ ተገቢ ይሆናል የሚል አመለካከት አለ።

የቀደመውና የአሁኑ ትውልድ በድካም ያቆየውን የሀገር ትምህርት ከዘመናዊው ትምህርት ጋር አጣምሮ ለተተኪው ትውልድ ማስተላለፉ አማራጭ የማይገኝለት ተቀዳሚ ሥራ መሆን አለበት።

ለዚህም አሠራር የእያንዳንዱ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሰበካ ጉባኤ በአጥቢያው ለሚገኙት ነባር ትምህርት ቤቶች ባለቤት ሁኖ የሚፈለግበትን የአገልግሎት ድርሻ ማበርከት ይኖርበታል። ይህ ዓይነቱ አሠራርም በወረዳና በሀገረ ስብከት ደረጃም መታቀፍ ይኖርበታል።

እንግዲህ ስለ ነባር ትምህርት ቤቶች ዘላቂ ሕይወት ስንናገር ያለፈውንና የጊዜውን ታሪክ መነሻ በማድረግ ወይንም ካለፈውና ከአሁኑ ታሪክ በመማር የአሁኑንና የወደፊቱን ታሪክ መገንባት የሚቻለው በአሁኑና በሚቀጥለው ትውልድ ጥረት ስለሆነ የአሁኑንና የሚቀጥለውን ትውልድ ለዚህ ዓላማ በአዲስ መልክ ማዘጋጀቱና ብቁ ማድረጉ አማራጭ የማይገኝለት የቤተ ክርስቲያናችን ተቀዳሚ ተግባር መሆኑ ታውቆ በተግባር ማሳየቱ ተገቢ ይሆናል። ✦

www.ethiopianorthodox.org

ስመጣቱ ስመጣቱ

ሃይማኖት ያለው ሰው በፈተና አይወድቅም

መምህር ተከስተ ብርሃን ወልደ ሳሙኤል

መምህር ተከስተ ብርሃን ወልደ ሳሙኤል በትግራይ ሽሬ እንደሥላሴ አውራጃ ነው የተወለዱት:: አሁን 41ኛ ዓመታቸውን ይዘዋል:: እንደ ቤተክርስቲያናችን ሥርዓትና ሕገ ፊደል መቁጠርን ጀምሮ መሠረታዊውን ትምህርት የተከታተሉት ተወልደው ባደጉበት አካባቢ ነው:: በመቀጠልም ወደ ታላቁ የደብረ ዳሞ ገዳም በመሄድ የቅዳሴ ትምህርታቸውን በማጠናቀቅ በመምህርነት ተመርቀዋል::

ዋልድባ ገዳም በመግባትም ለአሥር ዓመታት ያህል በተለያዩ የሥራ ዘርፎች ተመድበው ገዳሙን አገልግለዋል:: ከዛም ዘመናዊ ትምህርት ለመማር ከነበራቸው ፍላጎት በመነሳት ወደ አዲስ አበባ አመሩ:: አዲስ አበባ እንደመጡም ሲመኙት የነበረውን ዘመናዊ ትምህርት ከመማራቸውም በላይ በተለያየ የኃላፊነት ደረጃ ተመድበው ቤተክርስቲያናቸውን አገልግለዋል::

የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ እያሉ አሜሪካን ለመሄድ የሚያስችል እድል ገጠማቸውና ወደዚያ አቀኑ:: እዚያ እንደደረሱም ኦርጂያ ቴክ አዳልት ኢዱኬሽን ሴንተር (Adult Education Cener) ከሚባለው ትምህርት ቤት በመግባት የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በማጠናቀቅ የ(GED) ዲፕሎማ አገኙ::

በመቀጠልም በሁለተኛ ደረጃ እያሉ ባገኙት ነጥብ መንግሥት የትምህርት ወጪያቸውን ሸፍኖላቸው ቡልሃ ኮሌጅ በመግባት በትምህርተ ሃይማኖት (ቲዎሎጂ) ባችለር ዲግሪ አገኙ:: መምህር ተከስተ ብርሃን በትምህርት ላይ ያላቸው አቋም ከፍተኛ በመሆኑ በዚህ በቃኝ ሳይሉ የድህረ ምረቃ ትምህርታቸውን በኬኔሳው ስቴት ዩኒቨርስቲ በፍልስፍና የትምህርት ዘርፍ በመቀጠል ሁለት ዓመታት ከተከታተሉ በኋላ አቋርጠው ቤተክርስቲያናቸውን ለማገልገል ወደ ሀገር ቤት መጡ:: ከዛ ቀደም ሲል ግን በዲካብ ኮሌጅ የኮምፒውተር ፕሮግራም ትምህርታቸውን ተከታትለዋል::

ከ1994 ዓ.ም ጀምሮ የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት ሥራ አስኪያጅ በመሆን በማገልገል ላይ ያሉት መምህር ተከስተ ብርሃን ደራሲም ናቸው:: እስከ አሁን 1. ዊሒታውያን በዋልድባ 2. ፈውሰ ሕይወት... [illegible] ... 1. የኃጢአት ደመወዝ 2. ዋሕታውያን በዋልድባ ቁጥር 2 3. (English Grammar) የተባሉ መጻሕፍት ለኅትመት አዘጋጅተው ደግፈዋል::

ፈለገ ጥበብ መጽሔት በዚህ እትሟ መምህር ተከስተን እንግዳዋ አድርጋ ስታቀርብ አንባቢያን ከእኒህ አባት የሕይወትና የአስተዳደር ተሞክሮ ልምድ ያገኛሉ ከሚል መሠረተ ሃሳብ በመነሳት ነው:: መምህር ተከስተን ያነጋገርናቸው በተለይ በወጣቱ ሕይወትና እንቅስቃሴ ዙሪያ ላይ በማተኮር ነው፤ መልካም ንባብ::

ፈለገ ጥበብ - አስቲ በቅድሚያ የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት ወጣቶች እንቅስቃሴ ምን እንደሚመስል ጠቅለል አድርገው ይግለጹልን?

መም. ተከስተ - ነገሩን በሁለት ከፍሎ ማየት የሚሻል ይመስለኛል:: በመጀመሪያ በሰንበት ት/ቤቶች በመንፈሳውያን ወጣቶች አካባቢ ያለው እንቅስቃሴ ነው፤ በዚህ በኩል ሂደቱ በጣም ጥሩ ነው:: ወጣቱ ራሱን የሚገዛ፤ ቤተክርስቲያኑን የሚያገለግል፤ ትልቅ አስተዋጽኦና ድጋፍ በማድረግ ላይ መሆኑን ማንም የሚያየው እውነታ ነው:: ወጣቱን በሚገባ ከያዝነውና ከተጠቀምንበት አሁን እየሰጠ ካለው አገልግሎት የበለጠ አስተዋጽኦ ማበርከት እንደሚችልም እሙን ነው::

ይህ ስለተባለ ምግባረ ብልሹ የሆኑ ወጣቶች የሉም ማለት አይደለም:: በአጠቃላይ ሲታይ ግን የአዲስ አበባ ወጣቶች ለቤተክርስቲያናቸው የሚገባቸውን መንፈሳዊ አገልግሎት በማበርከት ላይ ናቸው:: የሌላውን ትተን መስቀልና ጥምቀት በመሳሰሉ ዐበይት በዓላት ወጣቶቹ እየሠሩት ያለ አስደናቂ የሆነ ተግባር ማየት ይቻላል:: ወጣቶቹ እነዚህ አድካሚና ረዥም ጊዜ ልምምድ የሚጠይቁ ሥራዎችን የሚሠሩት ምንም ወጪ ሳይጠይቁ፤ በእግራቸው ጭምር ረዥም ጉዞ እየተጓዙ ነው:: ይህ የሚያሳየው ወጣቶቹ ለሃይማኖታቸው ያላቸውን ቀናኢነት ጥሩ መሆኑ ነው::

በሁለተኛ ደረጃ ወጣቶች በየአጥቢያ ቤተክርስቲያናቸው ቀሳፊው የኤች. አይ.ቪ ኤድስ በሽታን ለመከላከል እያደረጉት ያለ እንቅስቃሴ ቀላል አይደለም:: ወጣቱ በየሰንበት ት/ቤቱ ጋዜጦችን፣ መጽሔቶችን፣ በራሪ ወረቀቶችን፣ ትያትሮችን በማዘጋጀት አበረታች የሆነ እንቅስቃሴ በማድረግ ላይ ነው::

ፈለገ ጥበብ - የኤችአይቪ ኤድስ ጉዳይ ከተነሳ አይቀር ሀገረ ስብከቱ በዚህ ዙርያ ፊልም አዘጋጅቶ ለትርኢት ማቅረቡ ይታወሳል፤ በዚህ በኩል ስለተከናወነው እንቅስቃሴና አሁን ስላለበት ደረጃ ቢገልጹልን?

መምህር ተከስተ - ከአሥር አብያተ ክርስቲያናት የተውጣጡ 30 የሚሆኑ ወጣቶችን ለተወሰነ ጊዜ ካሰለጠን በኋላ «ማነው አብዱ?» በሚል ርእስ ትምህርት ሰጪ የሆነ ፊልም ሠርተናል:: ይህም በሀገረ ስብከት ደረጃ ለመጀመሪያ ጊዜ የተዘጋጀ ነው:: በእውነቱ በዚህ ፊልም ላይ የተሳተፉት ወጣቶች በጣም ጥሩ ሥራ ነው የሠሩት:: ይህ ቁጥር አንድ ነው:: በቅርቡ ቁጥር ሁለት ይቀጥላል ብለን ተስፋ እናደርጋለን::

በአንጻሩ በፊልም ዙሪያ ቤተ ክርስቲያናችን ወጣቱን ገና አልተጠቀመችበትም ማለት ይቻላል:: እነ ግብፅ ካየን በዚህ በኩል በጣም በጣም ሩቅ ሄደዋል:: ሌላው ቀርቶ እኛ መሥራት የነበረብን የአቡነ ተክለ ሃይማኖት ታሪክ በፊልም ሠርተውታል:: እኛም ብዝሃን ከትንጀት በስተቀር ፊልም ለመሥራት የሚያስችል ዕውቀቱም የሰው ኃይልም አለን:: በኛ በኩል የነበረብንን ድክመት በማስወገድ ከማደራጃ መምሪያውና ከማኅበረ ቅዱሳን ጋር በመተባበር በቅርብ ጊዜ አዳዲስ ፊልሞችን ለመሥራት በመዘጋጀት ላይ ነን:: በዚህ ዘርፍ ልንሠራቸው ካቀድናቸው ሥራዎች አንዱ በቅዱስ ያሬድ ታሪክና ዜማዎቹ ላይ የሚያተኩር ይሆናል::

ፈለገ ጥበብ - እርስዎ ከሚታወቁባቸው ነገሮች አንዱ በሙስና ያለዎት ጠንካራ አቋም እንደሆነ ይነገራል:: እንዲያውም አንዳንዶች የቤተ ክህነት «ፀረ ሙስና ኮሚሽነር» እያሉም ይጠሩዎታል:: ለመሆኑ ሙስናን በመዋጋት በኩል ምን ያህል ተሳክቶልዎታል?

መምህር ተከስተ - እዚህ ቦታ ከተቀመጥኩ ጊዜ ጀምሮ ሙስናን ለመዋጋት ከሠራተኞች ጋር በመተባበርና በመወያየት ከቤተ ክርስቲያንዋ ሕይወት ጋር የማይሄዱትን (መሄድ የሌለባቸውን) አሠራሮች ለማስቀረት ሙከራ አድርጌአለሁ:: ቤተ ክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን የሚያሰኛት መንፈሳዊ ሕይወቷ ነው:: በመንፈሳዊ ሕይወት ውስጥ ደግሞ ሙስና መታየት የሌለበት አሳፋሪ ነገር ነው:: በመሆኑም የሙስና ባሕርያት እንዳይታዩና እንዳይፈጠሩ ታግለናል:: ይሁን እንጂ እስከ አሁን ለውጦችና ውጤቶች አሉ ቢባልም ሙስናን ሙሉ ለሙሉ አጥፍተናል ማለት አይቻልም::

ፈለገ ጥበብ - በእርስዎ በኩል ሙስናን እንዴት ነው የሚገልጹት?

መምህር ተከስተ - ሙስና ሀገርን፣ ሕዝብን፣ ቤተ ክርስቲያንን፣ ሞራልን፣ እውቀትን፣ በአጠቃላይ መልካም ነገርን ሁሉ የሚያዳሽቅ የሚጎዳ ክስተት ነው:: ሙስና እውቀት ያለው ሰው ገንዘብ ስለሌለው ብቻ እውቀቱን እውቀት ለሌለው መሸጥ ማለትም ነው:: የዚህ ውጤት ደግሞ እድገት ሳይሆን ውድቀት ነው:: በአጠቃላይ ከኛ አኳያ ስናየው ሙስና ቤተ ክርስቲያንን መጉዳት፣ ምእመናንን ማሳዘን፣ የተማረው ኃይልን ሞራል መጉዳት፣ ተስፋ ማስቆረጥ ወዘተ ስለሚያስከትል መወገዝ ያለበት ጉዳይ ነው::

ፈለገ ጥበብ - ይህ እመሰካከትና አሠራር ከሀገረ ስብከት ጽ/ቤት አልፎ በየአድባራቱና ገዳማቱ ባሉት የአመራር አካላት የተሟላ ግንዛቤ እንዲኖር ያደረጋችሁት ጥረት ምን ይመስላል?

መምህር ተከስተ - በተለያዩ ጊዜያት ስብሰባዎችን በማዘጋጀት ግንዛቤው እንዲኖር ጥረት አድርገናል:: የሙስናን መጥፎ ገጽታ የሚያሳዩ ፖስተሮችን በማዘጋጀት ሰው ሊያያቸው በሚችሉ ቦታዎች ለጥፈናል:: እዚህ ግቢ ያችን ውስጥም ለአቤቱታና ለሥራ ጉዳይ የሚመጡት እንዲያነቡት በማለት ሙስና ወንጀልና ኃጢአት መሆኑን የሚያስገነዝቡ ጽሑፎች በማስታወቂያ ሰሌዳችን እንለጥፋለን:: ይሁንና የሙስና አሠራር ሥር የሰደደና ውስብስብ በመሆኑ ሙስናን ለማጥፋት ተከታታይ ጥረት የሚጠይቅ እንደሆነ እናምናለን::

ፈለገ ጥበብ - አሁንም ወደ ግልዎ ሁኔታ ልምጣና በተለይ ለመነሳት ያደላሉ፤ በሌላ አባባል አንድ መነኩሴና አንድ ጥቁር ራስ ለሥራ ሲወዳደሩ ቅድሚያ ለመነኩሴ ይሰጣሉ ይባላል:: በዚህ ላይ ምን ይላሉ?

መምህር ተከስተ - (ሳቅ በማለት) ይህ ነገር በሁለት መንገድ ብናየው ጥሩ ነው:: አንደኛ የሥራ መሥፈርቱ ችሎታ ወይም እውቀት ብቻ ነው፤ መነኮሴ በመሆን ብቻ ሥራ አይሰጠውም:: ቅድሚያ የምንሰጠው ለባለ ሞያ ነው:: ለዚህም ነው ውድድር የማዘጋጀው፤ በሞያ እንጻር ግን እንመድባለን:: ይህ የምናደርገው ለራሳቸው ብቻ ሳይሆን ለቤተ ክርስቲያንዋ ጥሩ ስለሆነ ነው:: ቤተ ክርስቲያን ባለሞያ ትፈልጋለች:: መነኮሳቱ በሞያው ብዙ ስለማይደክሙ በሚሰጠው ፈተና ስለማያልፉ ቦታው ላይ ሲታዩ ይችላሉ::

ስለሆነም ፈተናውን አለፉ አላለፉ ነው እንጂ መነኮሴ በመሆናቸው ብቻ ተመደቡ ማለት አይቻልም::

እንዲያውም በመነኮሳት ላይ ልዩ ትኩረት እናደርጋለን:: ከሞያ ባሻገር አርአያነታቸውን፣ አለባበሳቸውን ወዘተ ከግምት ውስጥ እናስገባለን:: ከዛ ውጭ ካደረግነውማ ምኑን ሙስና ተዋጋነው?

ፈለገ ጥበብ - በአዲስ አበባ ዘመናዊና መንፈሳዊ ት/ቤቶች አሉ፤ አሁንም በብዛት በመሠራት ላይ ናቸው:: ነገር ግን ሁሉም ት/ቤቶች ወጥ በሆነ አመራር አይመሩም:: ሁሉም በየፈናቸው ነው የሚጓዙት:: ይህን አሠራር ወጥ በሆነ ቅንጅታዊ አሠራር ለማስተካከል በሀገረ ስብከት ደረጃ ምን እየሠራችሁ ነው?

መምህር ተከስተ - በእርግጥ ት/ቤቶቻችን እስከ አሁን ወጥ የሆነ አሠራር የላቸውም:: ገሚሶቹ በቦርድ ይመራሉ ሌሎቹ ደግሞ የላቸውም:: በገንዘብ አጠቃቀምና አሰባሰብም ይለያያሉ:: አሁን ግን ይህንን አስተርተን ወጥ በሆነ አሠራር ለመተካት ኮሚቴ አቋቁመን በማስጠናት ላይ ነን:: አዲሱ አሠራር በቀጣዩ መስከረም እናስጀምራለን ብለናል:: ሥርዓተ ትምህርቱ የመንግሥት ቢሆንም በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት፣ በመዝሙር፣ በግብረ ገብ ትምህርት፣ አንድ ወጥ የሆነ የራሳችን ሥርዓተ ትምህርት እንዲኖረንም እየጣርን ነው::

ፈለገ ጥበብ - የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት ሥራ አስኪያጅ ከሆኑ ወዲህ ልሠራው አስቤ ያልተሳካልኝ ወይም ደግሞ ልሠራው ካሰብኩት በላይ ተሳክ

www.ethiopianorthodox.org

ቶልኛል የሚልዋቸው ጉዳዮች ካሉ ቢጠቅሱልን?

ክህናት ጡረታ የሚያገኙበት ቋሚ የሆነ ሥርዓት በመመሥረቱ እርካታ ይሰማኛል:: አሁን ችግር እንኳ ቢከሰት የካህናት ቤተሰቦች የጡረታ መብታቸው የተጠበቀ ነው::

ሙስና ሀገርን፣ ሕዝብን፣ ቤተ ክርስቲያንን፣ ሞራልን፣ ስውቀትን፣ በአጠቃላይ መልካም ነገርን ሁሉ የሚያደሽቅ የሚጎዳ ክስተት ነው:: ሙስና ስውቀት ያለው ሰው ገንዘብ ስለሌለው ብቻ ስውቀቱን ስውቀት ለሌለው መሸጥ ማለትም ነው:: የዚህ ውጤት ደግሞ ስድገት ሳይሆን ውድቀት ነው:: በአጠቃላይ ዜኛ ስኳያ ስናየው ሙስና ቤተ ክርስቲያንን መጉዳት፣ ምእመናንን ማሳዘን፣ የተማረው ኃይልን ሞራል መጉዳት፣ ተስፋ ማስቆረጥ ወዘተ ስለሚያስከትል መወገዝ ያለበት ጉዳይ ነው::

መምህር ቶክስተ - ጀምሬ ባለብዙት ጊዜ ያልተጨረሰ እንደ አልተሳካልኝም የምለው የለኝም:: በቤተ ክርስቲያን ደረጃ ብቻ ሳይሆን በሀገር ደረጃ የሚታይ ችግር አለ:: ዕቅዶች ይወጣሉ፣ ነገር ግን አስፈጻሚ አካል ስለሌለ ወይም ደግሞ በአፈጻጸም ላይ ድክመት ስላለ ዕቅዶች አየር ላይ ተንሳፍፈው ይቀራሉ:: እኛም ዕቅዶችን እናወጣለን:: ዕቅዶችን ለመተግበር ግን የአቅም ችግር ብቻ ሳይሆን የአመለካከት ችግሮችም አሉ:: ብዙ ሰዎች የራሳቸውን ድርሻ ከመወጣት ይልቅ ሥራዎች በተወሰኑ ሰዎች ላይ ይጥላሉ:: የራሳቸው ኃላፊነት መወጣት አቅቷቸው በማይመለከታቸው ገብተው ሲፈርዱ የሚታዩ አሉ፤ ይህ ሁኔታ መሠረታዊ ችግር ነው::

የተሳካልኝ የምላቸው ነገሮችም አሉ:: ለምሳሌ፦

1. መንግሥት መካነ መቃብሮችን በሙሉ ወስዶ ለኤጀንሲ አስጣለሁ ብሎ ነበር፤ እኛ ግን አንደኛ ከሙብት አንጻር በሕገ መንግሥቱ መሠረት ሃይማኖትና መንግሥት የተለያዩ በመሆናቸው መንግሥት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ገብቶ ማስተዳደር ማከራየትም የለበትም፤ ሁለተኛና ዋናው ነጥብ ደግሞ ከሃይማኖት አንጻር ኢ-አማንያን በቤተ ክርስቲያናችን ሲቀበሩም ሆነ መካነ መቃብሮቻችንን ሊያስተዳድሩ አይችሉም፤ በመሆኑም መካነ መቃብሮቻችንን በሥርዓትና በድጋት ይዘን ሥራችንን ማከናወን አለብን ብለን አቋም ወስደን ስለተሳካልኝ ደስ ብሎኛል:: ሌላው የአዲስ አበባ አድባራት ማኅበረ

2. በመስቀልና በጥምቀት በዓላት ወቅት የሚደረገው ዝግጅት የሚመራው በጠቅላይ ቤተ ክህነት ደረጃ ነበር፤ ይህ በመሠረቱ መጥፎ አይደለም:: ነገር ግን ሥራው ወጥነትና መሻሻል ሲኖረው የሚችለው ፕሮግራሙ እኛ ስንመራው ነው የሚል እምነት ስለ ነበረን በራሳችን ማዘጋጀት ጀምረናል፤ እንዳሰብነውም ወጥ በሆነ አሠራር፤ ቅንጅትና ውበት ያለው ሥራ በመሥራት ውጤት በማስመዝገባችን ደስ ብሎኛል:: በቢሮ አያያዝ፤ አደረጃጀት፤ በመሳሪያዎች አቅርቦትና በሰው ኃይል አመዳደብ በኩል የታዩ ለውጦችም እርካታ ካገኘሁባቸው ነገሮች የሚመደቡ ናቸው ማለት እችላለሁ::

3. የኢትዮጵያ ክርስቲያናት መስፋፋትና ለሥራ አጦች የፈጠረው የሥራ እድል፤

4. በሁሉም አብያተ ክርስቲያናት ያለው በፍቅርና በሰላም ተግባብቶ የመሥራት፤

5. በልደት በዓል ቅዱስነታቸው ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት፤ አምባሳደሮችና ሌሎች ታዋቂ ግለሰቦች በተገኙበት በኢድስ ምክንያት ወላጅ አልባ ከሆኑ ሕፃናት ጋር የተደረገው የፍቅር ግብዣ በጣም አርኪ ነበሩ::

ፈለገ ጥበብ - በመጨረሻ ለወጣቱ ትውልድ የሚያስተላልፉት ጠቅለል ያለ መልእክት ካለ?

መምህር ቶክስተ- ከሁሉ በፊት ወጣቱ ተስፋ [illegible]ኖረው ነው የምመክረው:: ሰው [illegible]ስፋ ነው የሚኖረው:: ተስፋ ሁለት ዓይነት ነው፤ በመጀመሪያ መኖር ነው:: መኖር ደግሞ በዕቅድ የተመሠረተ መሆን አለበት:: ማንም ከዕቅድ ውጭ መኖር የለበትም:: የሀገራችን ወጣት ትልቁ ችግር በዕቅድ ያለመኖሩ (ያለመመራቱ) ነው:: ዕቅድና ተስፋ ከሌለህ ሞራልህ ይነካል::

እኛ ሀገር ወጣቱ ሊያልፍለት እንደማይችል፤ ማደግ እንደማይችል፤ መሥራት፤ መማር፤ እንደማይችል አድርጎ የሚያስበውም ተስፋና ዕቅድ ስለ ማይኖረው ነው:: እንደ እውነቱ ከሆነ ግን እዚህ ሀገር መማር፤ እዚህ ሀገር መሥራት፤ እዚህ ሀገር ማደግ፤ እዚህ ሀገር መበልጸግና መኖር፤ እዚህ ሀገር ሁሉንም ማድረግ ይቻላል:: ዋናው ነገር በራስ የመተማመን መንፈስን አዳብሮ ራስን ከመጥፎ ነገር ጠብቆ መገኘት ነው::

ከሀገር ስለወጡ ብቻ ሀብታም መሆን አይቻልም፤ ከሀገር ስለወጡ ብቻ መማር አይቻልም፤ ከሀገር ሲወጡ የሚያጋጥሙ ፈተናዎች ምን ያህል አስከፊ እንደሆኑ የደረሰበትና ያየው ነው የሚያውቀው:: ወጣቱ ግን ከሀገር መውጣቱን እንጂ እነዛ ፈተናዎች ምን እንደ ሆኑ ከወደሁ ግንዛቤ የለውም (አያውቃቸውም):: ብቻ ሁሉም ነገር አስፋልት ሆኖ የሚጠብቀው ይመስለዋል:: በተጨባጭ ግን አይደለም:: ብዙ ኢትዮጵያውያን ወጣቶች ሞራላቸው ተነክቶ፤ ቀባሪ አጥተው የትም ወድቀው የአእምሮ ሕመምተኛ ሆነው ይቀራሉ::

እኛ በሀገራችን ሥራ ካልናቅን (ምክንያቱም እዚያ ሄደን ርካሽ የሆነ ሥራ ነው የምንሠራውና) በሀገራችን ውስጥ ያውም ከቤተሰቦቻችን ጋር ሆነን ማደግና መበልጸግ እንችላለን::

በሁለተኛ ደረጃ ለወጣቱ የማስተላልፈው መልእክት በሃይማኖቱ እንዲኖር ነው:: ምክንያቱም *ሃይማኖት ያለው ሰው በፈተና አይወድቅም:: አሁን ወጣቱን እየተፈታተነው ካለው ቀሳፊ በሽታ መዳን የሚችለውም በዚህ ብቻ ነው:: በሃይማኖት ጸንቶ ሕግን ተከትሎ መኖር አለበት::* ♦

ትምህርት ሃይማኖት

ስተጠሩበት ዓላማ ታማኝ ኹኖ መገኘት

አባ መልከ ጼዴቅ
የቦምቢቷ ሀዲያ ጉራጌና ስልጢ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስና በሰሜን አሜሪካ የደብረ ብሥራት ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የበላይ ኃላፊ

እግዚአብሔር አምላክ በፈጠራት በዚች በምንኖርባት ዓለም ማንኛውንም ተግባር በሚገባ ለማከናወን ታማኝነት እጅግ ያስፈልጋል:: ሰዎች ለቤታቸው፤ ለድርጅታቸውና ለሚያስፈልጋቸው ሁሉ ታማኝ ሰው ይፈልጋሉ:: ሰው ከምንም በላይ ራሱን ስለሚወድ ለራሱ ታማኝ ነው፤ እርሱ ለሌላ ታማኝ ቢሆንም ባይሆንም ለራሱ ታማኝ ሰው ይፈልጋል፤ በሰውም ያስፈልጋል:: በዓለማችን ውድና ክቡር የሆኑ ብዙ ነገሮች ቢኖሩም ከሁሉም በላይ ታማኝነት በዓለማችን ውድ ሀብት ነው:: ሰው ለተጠራበት ዓላማ ታማኝ ኹኖ ካልተገኘ በተጠራበት ቦታ እድሜ አይኖረውም፤ የጠራው ክፍልም ወዲያውኑ ያሰናብተዋል::

አባታችን አዳም ታማኝነትን በማፍረስ የመጀመሪያው ሰው ነው::

«ወተከለ እግዚአብሔር አምላክ ውስተ ዔዶም ገነተ መንገለ ጽባሕ ወሤሞ ህየ ለእጓለ እመሕያው ዘገብሮ ወነሥኦ እግዚአብሔር ለእጓለ እመሕያው ዘገብሮ ወሤሞ ውስተ ገነት ከመ ይትገበራ ወይዕቀባ፤ ትርጉም (እግዚአብሔር አምላክም በምሥራቅ በኤዶም ገነትን ተከለ፤ የፈጠረውንም ሰው ከዚያ አኖረው...እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ወስዶ ያበጃትም ይጠብቃትም ዘንድ በኤድን ገነት አኖረው» ይላል (ዘፍ.2:15)::

በምድር ላይ አዳም የመጀመሪያው ሥዩመ እግዚአብሔር ነበር፤ ሹመቱንም ያገኘባት ቤተ መንግሥት ገነት ናት:: የተሾመውም እግዚአብሔር አምላክ በፈጠራቸው ፍጥረቶቹ ላይ ነው:: «በእጆችህም ሥራ ሁሉ ላይ ሾምከው ሁሉን ከእግሮቹ በታች አስገዛህለት፤ በጎችንም፤ ላሞችንም ሁሉ ደግሞ የምድረ በዳውን እንስሶች የሰማይንም ወፎች የባህርንም ዓሦች በባህር መንገድ የሚሄደውንም ሁሉ» (መዝ.8:6-9) በተባለው መሠረት እግዚአብሔር አምላክ ገነት ውስጥ ሾመው፤ እንገሠው፤ የእጆቹ ሥራ የተባሉትን ፍጥረቶቹን ሁሉ እንዲገዛ ባለሥልጣን አደረገው::

ይሁን እንጂ በሁሉ ላይ ለሾመው፤ ንጉሥ ለአደረገው፤ ገነትን የምታህል ቦታ ለሰጠው ለፈጣሪው ለእግዚአብሔር ታማኝ ኹኖ አልተገኘም፤ ያልሾመውን ያላነገሠውን ሰማ፤ የማያምረው አማረው፤ የማያስጐመጀው አስጐመጀው፤ መልካም ያልሆነው መልካም መስሎ ታየው፤ (ዘፍ.3:6):: ዓላማችን ሰዎች በተጠሩበት ዓላማ እንዳይጸኑ ለአመናቸውም እንዳይታመኑ ለማድረግ ቀንና ሌሊት የሚያስቡና አሳባቸውንም ተግባራዊ ለማድረግ የሚጨነቁ ኃጥአን የሞሉባት ናት:: በምድር ላይ ከገነት የምትበልጥ ሌላ ገነት አለች፤ ለአዳምም ከተሰጠው ሥልጣን የበለጠ ሌላ ሥልጣን አለ፤ እያሉ የዋሀን የአዳምና የሔዋን ልጆችን ለመስበክ እረፍት የላቸውም::

በአሁኑ ጊዜ ብዙዎቻችንን ያቃተን ከአገሩ ውጣ የሚለውን አምላካዊ ትእዛዝ ማክበር ነው:: አብርሃም የመጀመሪያ ስሙ አብራም ነበር:: አብራም ማለት ታላቅ አባት ማለት ነው:: በኋላ ግን እግዚአብሔር አምላክ ለብዙ አሕዛብ አባት ትሆናለህ በማለት አብርሃም ብሎ ስሙን ለወጠው (ዘፍ.17:1-5):: አብራም የሚለው ስማችን አብርሃም ተብሏል፤ የብዙዎች ሕዝብ አባት ተብለን ተሰይመናል:: በስም ስዎን የብዙዎች አባት ነን፤ ተግባራችን ግን አብራም እንኳ አብርሃም አይደለም:: ይህም ጠባብ ከሆነች የትውልድ አገራችን እና መንደራችን ከባውዳዎን ዑር ባለመውጣታችን ነው::

በመሠረቱ ሁሉም እያንዳንዱ እንደ ደረጃውና መዓርጉ የተመደበበት ቦታ ለእርሱ ገነት ናት፤ ሥልጣኑም ከአዳም ሥልጣን የማይተናነስ በሁሉ ላይ የተሾመ ነው:: ሆኖም ግን ከምድር አውሬ ሁሉ ይልቅ ተንኰለኛ በተባለው እባብ አድሮ የነበረ ሰይጣን «እንደ እግዚአብሔርም መልካሙንና ክፉውን እንድታውቁ እንድትሆኑ እግዚአብሔር ስለሚያውቅ ነው» በማለት መሆን የማይችሉትን ትሆናላችሁ አላቸው:: ታማኝነታቸውንም እንዲያፈርሱና ከሕግ ውጪ እንዲሆኑ አደረጋቸው:: በዚህም ምክንያት «እግዚአብሔር አምላክ አዳምን ከዔድን ገነት አስወጣው::» (ዘፍጥረት 3:23) ደረጃህ ከዚህ በላይ መሆን ነበረበት የምታገኘውም ያንስሀል ዛሬም፤ በዋ አይደለም ተጨቁነሃል የመሳሰሉትን ሁሉ በማለትና በማባበል የሰውን ልቦና የሚያሸፍቱና ከሹመታቸውም ጋር ሆድና ጀርባ የሚያደርጉ ነገር ሰሪዎች አያሌ ናቸው:: ከዚህም የተነሳ ብዙዎች እውነት እየመሰላቸው ያመኗቸውን ከደዋል፤ የበለጠ ሹመት የሚያገኙ እየመሰላቸው ተሽረዋል:: ሌላ የበለጠች ገነት የሚገቡ እየመሰላቸው ከገነት ወጥተዋል፤ ተባረዋልም::

ይህንንም ቅዱስ አትናቴዎስ «ሰብእሰ እንዘ ክቡር ውእቱ ኢያእመረ ወኮነ ከመ እንስሳ ዘአልቦ ልብ ወተመ

www.ethiopianorthodox.org

ስሎሙ» (ሰው ግን ክቡር ሲሆን አላወቀም ልብ እንደሌለው እንደ እንስሳም ሆነ መሰላቸውም) የሚለውን የቅዱስ ዳዊት ቃል (መዝ.48:20) መነሻ በማድረግ «ሰብእሰ እንዘ ንጉሥ ውእቱ ኢያእመረ እንሥረ ርእሶ በፈቃዱ ወኮነ ገብረ ወመለክም እለ ኢኮኑ አጋዕዝተ፣» ትርጉም (ሰውስ ንጉሥ ሲሆን አላወቀም በፈቃዱ ራሱን አዋረደ ባርያም ሆነ ጌቶች ያልሆኑትም ገዙት) «ሰብእሰ እንዘ ባዕል ውእቱ ኢያእመረ አንደየ ርእሶ በሥምረቱ አርኃብ ከርሦ ወአድምዐ ነፍሶ፣» (ሰውስ ባለጸጋ ሲሆን አላወቀም በፈቃዱ ራሱን ነዳይ አደረገ ሆዱን አስራበ ነፍሱንም አስጠማ) «ሰብእሰ እንዘ ልቡስ ውእቱ ልብሰ ብርሃን አዕረቀ ሥጋሁ ወተከድነ አዕጻለ ዘማዕስ» ትርጉም (ሰውስ የብርሃን ልብስ የለበሰ ሲሆን ሰውነቱን እራቆተ የዳባ ልብስም ለበሰ) «ሰብእሰ እንዘ መላኪ ውእቱ እምታሕተ እግዚአብሔር ሰረቀ ወበልዓ እምዕፀ ዘኢትአዘዘ ሎቱ» ትርጉም (ሰውስ ከጌታ በታች ገዥ ሲሆን ካልታዘዘለት ዕፅ ሰርቆ በላ) (ቅ.አት.ገጽ 110 ቍ.20-27) በማለት እንደ ገለጠው ሁሉ አዳም ለእግዚአብሔር ያለውን ታማኝነት በሰይጣን ስብከትና ምክር አፈረሰ፣ ከዚህም የተነሳ ከሹመቱ ተሻረ፣ ገዥ የነበረው ተገዥ ባርያ ሆነ፣ ለብሶት የነበረው የብርሃን ልብስ ተገፈፈ፣ ተራቈተ፣ እርቃኑን እንደሆነ ባወቀም ጊዜ ለእርሱና ለሚስቱ ለሄዋን ቅጠሉችን ሰፍተው ለራሳቸው ግልድም አደረጉ፡፡ (ዘፍ.3) ይህ ሁሉ ውድቀትና ውርደት ባመነው በፈጣሪው ዘንድ ለዘለዓለም ታምኖ መገኘት ካለመቻሉና ያልተሰጠውን ከመሻቱ የተነሳ የመጣበት መከራ ነው፡፡

ሰው ያልተሰጠውን ደረጃው ያልሆነውን ያልደረሰበትን የሚፈልግ ከሆነ ይወድቃል፣ ያለበትንም ያጣል፣ ያልጠበቀውና የማይወጣው ከባድ መከራ ይመጣበታል ለዚህም የአዳምንና የሄዋንን ታሪክ ማጥናቱ በቂ ትምህርት የሚሰጥ ነው፡፡

ለሚይመለኩት አምላክ ታማኝ ሆኖ መገኘት

ሰው ከፍጥረታት ሁሉ ተለይቶ አርአያ እግዚአብሔር መልክአ እግዚአብሔር ያለው ክቡርና ታላቅ ፍጥረት ነው (ዘፍ.1 ቍ.26)፡፡ ሕይወቱም ፈጣሪው አምላኩ ሕያው እግዚአብሔር ነው (ዘፍ.2 ቍ.7)፡፡ በመሆኑም ሕይወቱ ከሆነው ከእግዚአብሔር ሥጋውንና ደሙን ሰጥቶ ረሀበ ሥጋውን ረሀበ ነፍሱን አርቆ ካጠገበውና ፍፁም-እርካታን ከሰጠው ከአምላኩ ከእግዚአብሔር የሚቀርበውና የሚያስብለት የለም፣ በመሆኑም ክብር ኃይል፣ ሥልጣን ላለው አምላኩ አምልኮቱን ያቀርባል፡፡ አምልኮቱን ከሚገልጥበት ከፈጣሪው ፊት እየቀረበ ስግደቱን ውዳሴውን አክብሮቱን መገዛቱን ጸሎቱን መሥዋዕቱን ፍቅሩን በመግለጥ ታማኝነቱን ያረጋግጣል፤ ይህንንም ያደርግ ዘንድ አስቀድሞ ሊቀ ነቢያት በመባል የሚታወቀው ነቢዩ ሙሴ ኋላም ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ ተናግረውታል፡፡ «እስራኤል ሆይ ስማ አምላካችን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህ በፍጹምም ኃይልህ ውደድ፡፡ እኔም ዛሬ አንተን የማዝዘውን ይህን ቃል በልብህ ያዝ፡፡ ለልጆችህም አስተምረው፣ በቤትህም ስትቀመጥ በመንገድም ስትሔድ ስትተኛም ስትነሳም ተጫወተው፡፡ በእጅህም ምልክት አድርገህ እሰረው፣ በዐይኖችህም ምልክት እንደክታብ ይሁንልህ፡፡ በቤትህም መቃኖች በደጃፍህም በሮች ላይ ጻፈው፡፡» (ዘዳ.6:4-9፣ ማር.12:28) የሚለው አምላካዊ ቃል የመጀመሪያው ትዕዛዝ ነው፡፡

ትእዛዙም ሰው የፈጠረውን ፈጣሪውን አምላኩ እግዚአብሔርን በፍጹም ልቡ በፍጹም ነፍሱ በፍጹም ኃይሉ በመውደድ እንዲገኝ ነው፡፡ በዚህች ምድር የሚኖር ማንኛውም ሰው ብዙ የሚወዳቸው ነገሮች ሲኖሩ ይችላሉ፣ የእግዚአብሔር ሰው እግዚአብሔርን ይወዳል፣ እግዚአብሔር የሚወደውንም ይሠራል፣ ይከተላልም፣ በአንደበቱም ዘወትር ያመሰግነዋል «እባርኮ ለእግዚአብሔር በኵሉ ጊዜ ወዘልፈ ስብሐቲሁ ውስተ አፉየ በእግዚአብሔር ትከብር ነፍስየ» ትርጉም «እግዚአብሔርን ሁል ጊዜ አመሰግነዋለሁ ምስጋናውም ሁል ጊዜ በአንደበቱ ነው ነፍሴም በእግዚአብሔር ትከብራለች» (መዝ.33) በእጆቹም ይመጸውትባቸዋል ውሎውንም በቤተ መቅደስ ያደርጋል (ሉቃ.2:37) አገልግሎቱንም ለፈጠረው ለአምላኩ ለእግዚአብሔር በማድረግ እስከ ሕይወቱ ፍጻሜ የታመነ ይሆናል፡፡

በተቃራኒው ደግሞ የእግዚአብሔር ያልሆነ ሰው ዓለምንና በዓለም ያለውን ይወዳል፣ የሚወደውም እግዚአብሔርን ሳይሆን ዓለምን ነውና በእግዚአብሔር የታመነ አይደለም፡፡ ... አካሄዱ ሁሉ እግዚአብሔር...

ሕዝበ እግዚአብሔር የተባሉ እስራኤል በእግዚአብሔር ዘንድ የታመኑ ነበሩ፡፡ እነርሱ ግን ያ...ቸውን እግዚአብሔርን አላመኑትም፣ በእርሱ ፈንታ ሌሎች አማልክትን ሊያመልኩ ወደዱ «ወደ አሮንም ተሰብስበው ይህ ከግብፅ ምድር ያወጣን ሰው ሙሴ ምን እንደሆነ አናውቅምና ተነስተህ በፊታችን የሚሄዱ አማልክት ሥራልን» (ዘጸ.32:1) በማለታቸውና ቀልጦ ለተሠራው ለወርቅ ጥጃ ምስል መስዋዕትና ስግደትን በማቅረባቸው እንዲሁም በወርቁ ጥጃ ምስል ፊት በመዘፈናቸው ታማኝነታቸውን አጥተዋል «አሮን የሠራውንም ጥጃ ስለሠሩ እግዚአብሔር ሕዝቡን ቀሰፈ፡፡» (ዘጸ.32:35)

እግዚአብሔር አምላክ በዘመነ ብሉይና በዘመነ ሐዲስ ብዙዎችን ለአገልግሎት ጠርቷል፡፡ ከተጠሩትም አበው መካከል ጥሪውን በማክበር እስከ መጨረሻው የሚያስመሰግናቸውን የሠሩ አባቶች ብዙዎች ናቸው፡፡ ከእነዚህም መካከል ለአሁኑ የአብርሃምን እናያለን፡፡

አብርሃም ለእግዚአብሔር የመጀመሪያው ታማኝ ነው

አብርሃም ለእስራኤል ሕዝብ አባቶች የመጀመሪያው ነው፤ ከትውልድ አገሩ ከከላውዴዎን ዑር ከዘመዶቹ ካባቱም ቤት ተለይቶ እግዚአብሔር ወደሚያሳየው ምድር እንዲወጣ ታዘዘ፡፡ «ታላቅ ሕዝብም አደርግሃለሁ፣ እባርክሀሁ ስምህንም አከብረዋለሁ፣ ለበረከትም ሁን፣ የሚባርኩህንም እባርካለሁ የሚረግሙህንም እረግማለሁ የምድር ነገዶችም ሁሉ ባንተ ይባረካሉ» (ዘፍ.12) የሚል አምላካዊ ጥሪ ደረሰው፡፡ ይህ ጥሪ ለአብርሃም ከባድና ታላቅ ነበር፡፡ ከባድነቱ ከቤተሰቡ ከሚወደው አካባቢና ኅብረተሰብ ተለይቶ መውጣትና የለመደውን ሁሉ ማጣቱ ነበር፡፡ ታላቅነቱ ደግሞ ጥሪው ከሰማይ ከእግዚአብሔር መሆኑ ነው፡፡ ከላይ ከእግዚአብሔር ከመጠራት የበለጠ ታላቅ እድል ምን አለ? እግዚአብሔር አምላክ በቅዱስ መጽሐፍ እንደ ተገለጠው የጠራው ታላቅ ሕዝብ ሊያደርገው፣ ሊባርከው፣ ስሙንም ሊያከብር ነበር፡፡ ስለሆነም አብርሃም ይህንን ከባድና ታላቅ ጥሪ ቸል አላለም፤ ወዲያውኑ ትዕዛዙን አደረገ፣ ጥሪውንም ተቀበለ፡፡ ቅዱስ መጽሐፍም «አብራምም እግዚአብሔር እንደ ነገረው ሔደ» (ዘፍ.12:4)

ራው የሚሰሙትንና ጥሪውን የሚቀበሉትን ነው፡፡ የሚጠራቸውን አስቀድሞ ያውቃቸዋል፣ ለእርሱ የሚሆኑትን ለመምረጥ የችሎታና የብቃት ማረጋገጫ የጽሑፍና የቃል ፈተና ማዘጋጀት አያስፈልገውም፡፡ «ወእቱሰ እምቅድመ ይኩን አእመረ ወእምቅድመ ይዝብር ፈጸመ እምቅድመ ይግበር ጸድቃነ ወኃጥአነ ሠናያነ ወእኩያነ» ትርጉም (እርሱ ሳያደርግ ዐወቀ ሳይሠራም ፈጸመ ጻድቃንና ኃጥአንን ክፉዎችንና በጐዎችን ሳይፈጥር) «እምቅድመ ይፍጥሮ ለእጓለ እመሕያው ገነተ አስተዳለወ ከመ ያብእ ውስቴታ ለዘአፍቀረ ወእሳተ ሲኦል አስተዳለወ ከመ ያብእ ውስቴታ ለዘፀልዐ» ትርጉም (ሰውን ሳይፈጥረው ገነትን አዘጋጀ የወደደውን ወደ እርሷ ያገባ ዘንድ፡፡ የሲኦልንም እሳት አዘጋጀ የጠላውን ወደ እርሷ ያገባ ዘንድ) (ሥለስቱ ምዕት ቅዳ. ገጽ 96 ቍ.38:39) እንደሚለው ሁሉ የአብርሃም ታላቅነት ከመጠራቱ ጊዜ ይጀምራል፡፡

እግዚአብሔር አምላክ የተናገረውን ያደርጋል፤ አብርሃም እግዚአብሔርን በቃሉ መሠረት ታላቅ ሕዝብ ያደርገኛል፣ ይባርከኛል፣ ስሜንም ያከብረዋል፣ የተናገረውን ሁሉ ያደርግልኛል ብሎ አመነ፡፡ እግዚአብሔር አምላክ የተናገረውን ሁሉ እንደሚያደርግለት ያምን ዘንድ የሚሰብከው፣ የሚያግባባው፣ የሚተነትንለት አልነበረውም፡፡ እርሱን እግዚአብሔርን ብቻ አመነ፡፡ በእውነት ታላቅነት ነው፣ ሂድ የተባለው እኮ ወደማያውቀው አገር ነው፤ አቅጣጫውን የሚያሳየው መሪ አልተሰጠውም፣ ከአገርህ ውጣ ከሚለው አምላካዊ ትዕዛዝ በስተቀር፡፡

በአሁኑ ጊዜ ብዙዎቻችንን ያቃተን ከአገርህ ውጣ የሚለውን አምላካዊ ትእዛዝ ማክበር ነው፡፡ አብርሃም የመጀመሪያ ስሙ አብራም ነበር፡፡ አብራም ማለት ታላቅ አባት ማለት ነው፡፡ በኋላ ግን እግዚአብሔር አምላክ ለብዙ አሕዛብ አባት ትሆናለህ፡፡ በማለት አብርሃም ብሎ ስሙን ለወጠው (ዘፍ.17:1-5)፡፡ አብራም የሚለው ስማችን አብርሃም ተብሏል፣ የብዙዎች ሕዝብ አባት ተብለን ተሰይመናል፡፡ በስም አዎን የብዙዎች አባት ነን፣ ተግባራችን ግን አብራም እንጂ አብርሃም አይደለም፡፡ ይህም ጠባብ ከሆነች የትውልድ አገራችን እና መንደራችን ከላውዴዎን ዑር ባለመውጣታችን ነው፡፡ ይህም በመሆኑ ታላቅ ተብለን እያለ ታናሽ ሆነናል፡፡ ስማችንም አልከበረም፡፡ የሚረግሙንም እየረገሙን ናቸው፤ የሚጠሉንም እንዲሁ፡፡ ይህም የሆነብን ለፈጠረን ወደ እርሱ ለጠራን ለእግዚአብሔር ታማኞች ሆነን ባለመገኘ...

አብርሃም እግዚአብሔርን አምኖ ከከላውዴዎን ዑር ከወጣ በኋላ

እግዚአብሔር አምላክ አብርሃምን «አብርሃም አብርሃም ከአገርህ ከዘመዶችህ ከአባትህም ቤት ተለይተህ እኔ ወደማሳይህ ምድር ውጣ» በማለት ከከለውዴዎን አወጣው፡፡ አብርሃም እግዚአብሔርን ብሎ ከለውዴዎንን ተወ፡፡ ውድ አገሩን በእግዚአብሔር ለወጠ፣ ከዘመድ አዝማዱም በመለየት የመጀመሪያው መናኝ ሆነ፣ እግዚአብሔርን ዘመድ አዝማድ ወገን ቤተሰብ አገር አደረገ፡፡ የሰማያዊት ኢየሩሳሌም ምሳሌ የሆነችው ከነዓን አገሩ ምድሩ ሆነች፡፡ እግዚብሔርም ለአብርሃም ተገለጠለትና «ይህቺን ምድር ለዘርህ እሰጣለሁ» (ዘፍ.12) አለው፡፡ እግዚብሔር አምላክ ሰውን ወደ እርሱ የሚጠራው ያለበትን በማስጣል ለማፈናቀል መጻተኛ ስደተኛ ለማድረግ አይደለም፡፡ የበለጠውንና የሚሻለውን ለመስጠት፣ እርስቱ የሆነችውን የከነዓን ምሳሌ የሆነችውን መንግሥተ ሰማያትን ለማውረስ ነው፤ የከለውዴዎን ዑር ምሳሌ ከሆነችው የኃጢአት ሰፈር ከወጣን ተግባራችን ለእግዚአብሔር አምላክ የተወደደ መስዋዕትን ማቅረብ፣ መሰዊያን መሥራት፣ ድንኳንን ወይም ቤተ ክርስቲያንን መትከል፣ ስመ እግዚአብሔርን መጥራት ይሆናል፡፡ (ዘፍ.12:8) አብርሃም «በከብትና በወርቅ እጅግ በለፀገ» (ዘፍ.13:2) ተብሎ ብልጽግናው እንደ ተነገረለት ሁሉ ለእግዚአብሔር ጥሪ የታመንን ከሆንን የቀደመው ድህነታችን በብልጽግና ይለወጣል፣ የክብርንም እንሆናለን፤ «አብርሃምና ሎጥም በአንድነት ይቀመጡ ዘንድ ምድር አልበቃቻቸውም የነበራቸው እጅግ ነበርና» (ዘፍ.13:6) የሚለው አስደሳች ታሪክ ለእኛ ይሆናል፡፡

የአብርሃም ታላቅነትና ገናናነት በብር በወርቅ መበልፀጉ ብቻ አይደለም፣ በጠላቶቹም ላይ በዘመተ ጊዜ ኃይል ድል አግኝቶ መመለሱም እንጂ፡- «አብርሃም ወንድሙ እንደ ተማረከ በሰማ ጊዜ በቤቱ የተወለዱትን 318 ብላቴኖቹን አሰለፈ፣ ፈለጋቸውንም ተከትሎ እስከ ዳን ድረስ ሄደ፣ ብላቴኖቹን ከፍሎ በሌሊት እርሱ ከባሪያዎቹ ጋር ወረደባቸው መታቸውም፡፡ ለደማስቆ ግራ እስካላቸው እስከ ሆባ ድረስ አሳደዳቸው፣ ከብቱም ሁሉ አስመለሰ፣ ደግሞም ወንድሙን ሎጥንና ከብቶቹን ሴቶችንና ሕዝቡን ደግሞ መለሰ» (ዘፍ.14:14)፡፡

እግዚአብሔር አምነን ከወጣን በኋላ የሚያሸንፈን ኃይል የሚቋቋመን ሰልፍ አለመኖሩን የእግዚአብሔር ወዳጅ አብርሃም ይነግረን፡፡ ሊመቱን የመጡት ይመታሉ፣ ሊማርኩን የመጡት ይማረካሉ፣ ሊወጉን ጦር ይዘው የመጡት ከነጦራቸው እጃቸውን ይሰጣሉ፣ በጀግንነት የሚታወቁት ሰይፍና ጦር ይዘው እየፎከሩ የሚመጡት በወንጭፍ ድንጋይተመትተውና ተሸንፈው ይወድቃሉ፡፡

ዳዊትም ፍልስጤማዊውን ጐልያድን እንዲህ አለው «አንተ ሰይፍና ጦር ይዘህ ትመጣብኛለህ እኔ ግን ዛሬ በተገዳደርከው በእስራኤል ጭፍሮች አምላክ ስም በሠራዊት ጌታ በእግዚአብሔር ስም እመጣብሃለሁ፣ እግዚአብሔር ዛሬ አንተን በእጄ አሳልፎ ይሰጥሀል፣ እመታሃለሁ እራስህንም ካንተ አነሳዋለሁ፣ የፍልስጥኤማውያንንም ሠራዊት ሬሳች ለሰማይ ወፎች ለምድር አራዊት ዛሬ እሰጣለሁ፡፡ ይኸውም ምድር ሁሉ በእስራኤል ዘንድ አምላክ እንዳለ ታውቅ ዘንድ፣ ይህም ጉባኤ ሁሉ እግዚአብሔር በሰይፍና በጦር የሚያድን እንዳይደለ ያውቅ ዘንድ ነው፡፡ ሰልፉ ለእግዚአብሔር ነውና እናንተንም በእጃችን አሳልፎ ይሰጣል፡፡ ፍልስጥኤማዊውም ተነስቶ ዳዊትን ሊገናኘው በቀረበ ጊዜ ዳዊት ፍልስጥኤማዊውን ሊገናኘው ወደ ሰልፉ ሮጠ፡፡ ዳዊትም እጁን ወደ ኮርጆው አግብቶ አንድ ድንጋይ ወሰደ፣ ወነጨፈውም፣ ፍልስጥኤማዊውንም ግንባሩን መታ፣ ድንጋዩም በግምባሩ ተቀረቀረ፣ እርሱም በምድር ላይ በፊቱ ተደፋ፡፡

ዳዊትም ፍልስጥኤማዊውን በወንጭፍና በድንጋይ አሸነፈው፣ ፍልስጥኤማዊውንም መትቶ ገደለ፤ በዳዊትም እጅ ሰይፍ አልነበረም» (1ኛሳሙ. 17:45-51) የሚለው ሕያው ታሪክ እግዚአብሔርን ለሚይምኑት ሁሉ እንጂ ለዳዊትና ለአብርሃም ብቻ የተሰጠ ቃል ኪዳን አይደለም፡፡ መንፈሳዊ ኃይል መንፈሳዊ ወኔ ያላቸው የእግዚአብሔር ተከታዮች ሳይዋጉ ያሸንፋሉ፡፡ እነሱ ሳይታጠቁ የታጠቁትን ያስፈታሉ፡፡ በእጃቸው ሰይፍ ባይኖርም ሁሉን ያዝረከርካሉ፣ «እነዚያ በሠረገላ እነዚያ በፈረስ ይታመናሉ እኛ ግን በአምላካችን በእግዚአብሔር ስም ከፍ ከፍ እንላለን እነርሱ ተሰነካክለው ወደቁ እኛ ግን ተነሣን ጸንተንም ቆምን» (መዝ.19:7) በተባለው ዘለዓለማዊ ቃል ኪዳን መሠረት ፀንተው ሁል ጊዜ በአሸናፊነት ይቆማሉ፤ ድልም የእነሱ ከሆነና አሸናፊነትንም

www.ethiopianorthodox.org

ከተቀዳጁ በኋላ እኛ ተዋግተን በኃይ ላችን አሸነፍን እያሉ አይመኩም፤ አይ ኩሩም፤ ኃይል ጉልበት ለሆናቸው ለእግ ዚአብሔር ምስጋናን ያቀርባሉ ይዘ ምራሉ እንጂ።

«ልዩ ወገንን ልያያዘው ወጣሁ በረከሱ ጣዖቶቹም ረገመኝ እኔም ከወ ንዝ ደንጊያዎችን አነሳሁና አወንጭፌ ግንባሩን መታሁት ያን ጊዜም በእግ ዚአብሔር ኃይል ወደቀ (ንዑስ አነ እም አኃውየ ወንድሞቼ ይልቅ ትንሽ ነበርኩ) እያለ የእግዚአብሔር ኃይል ከሁሉም በላይ አሸናፊ መሆኑን ይመሰ ክራሉ፤ ለእግዚአብሔር ታማኝ ያልሆነ ሰው ግን እያሸንፍም በተሰለፈበት ሁሉ ተሸናፊ ይሆናል። (1ኛሳሙ.4:1-11)።

አብርሃም በጎዘኑ ጊዜ

አብርሃም ማርና ወተት የም ታፈሰውን ከነዓንን ከወረሰ በኋላ ሁሉ የምላለት ታላቅ አባትም ሆነ። ሆኖም ግን ወራሽ ልጅ ስላልነበረው ኀዘኑ በጣም የበረታ ነበር። እግዚአብሔርም ዝም አላለውም «አብርሃም ሆይ አት ፍራ እኔ ላንተ ጋሻህ ነኝ ዋጋህም እጅግ ታላቅ ነው» አብርሃምም «አቤቱ እግዚአብሔር ሆይ ምንን ትሰጠኛለህ? እኔ ያለ ልጅ እሄዳለሁ የቤቴም መጋቢ የደማስቆ ሰው ይህ ኤሊዔዘር ነው» አለ። አብርሃምም ለኔ ዘር አልሰጠኸኝም እነሆም በቤቴ የወለደ ሰው ይወርሰኛል አለ። እነሆም የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ሲል መጣለት፤ ይህ አይወር ስህም ነገር ግን ከጉልበትህ የሚወጣው ይወርስሃል ወደ ሜዳም አወጣውና፤ ወደ ሰማይ ተመልከት ከዋክብትንም ልትቆጥራቸው ትችል እንደሆነ ቊጠር አለው። ዘርህም እንዲህ ይሆናል አለው። አብራምም በእግዚአብሔር አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት። (ዘፍ.15:1-21) የአብርሃም ታላቅነት እዚህ ላይ ነው። እግዚአብሔር አምላክ አብርሃምን ለመጀመሪያ ጊዜ ወደማያ ውቀው አገር ሲጠራው የነገረውን ሁሉ እንደሚያደርግለት አመነ። ምንም ዓይነት ማመንታትና ጥርጣሬ አልታየ በትም። መተማመኛም አልጠየቀም። ይሄም ታላቅ ጽድቅ ነው። አሁን ደግሞ የደማስቆው ሰው ኤሊዔዘር አይወር ስህም የሚወርስህ ከጉልበትህ የሚወ ጣው ነው ሲለውና የዘሩንም ብዛት እንደ ሰማይ ከዋክብት እንደሆነ ሲነግ ረውም አብርሃምም በእግዚአብሔር አመነ ይላል። ጽድቅ ሆኖ የተቆጠረ ለትም ይህ ነው።

በእግዚአብሔር መታመን ታላቅ ነት ነው። እግዚአብሔር አምላካችን እንኳንስ ተናግሮ ባይናገርም ሰፈጠረው ክቡርና ታላቅ ፍጥረት አስፈላጊውን ሁሉ ሊያደርግ በእውነት የታመነ ነው። ሰው ሕያወ ባህርይ ጻድቀ ባህርይ አምላኩን ያላመነ ማንን ሊያምን ይች ላል? እንዲያውም ጌታችን መድኃኒ ታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዘመነ ሥጋዌ የነገረን ምንድነው:-

«አባታችሁ የሚያስፈልጋችሁን ያውቃል» (ማቴ.6:7) የሚለው ቃል አይደለምን? የታዘዝነው ቢኖር «ነገር ግን አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ፈልጉ ይህም ሁሉ ይጨ መርላችኋል ነው» (ማቴ.6:33) የጐደ ለብን ቢኖር እንዲጉድልብን ያደረግን እኛ ራሳችን ነን፤ እምነት ለሌለው ሰው ምንም አይደረግም። «ባለማመናቸውም ምክንያት በዚያ ብዙ ተአምራት አላደረገም» (ማቴ.13:58) የሚለው ቅዱስ ቃልም ይህንኑ ይበልጥ እንድን ረዳው ያደርገናል። «በእግራቸው እንዳይ ረግጡት ተመልሰውም እንዳይነክሱት የተቀደሰውን ለውሾች አትስጡ እንቆ ቻችሁንም በእሪያዎች ፊት አትጣሉ» (ማቴ.7:6) የሚለው ከላይ ከተጠቀሱት ጋር ተዛማጅነት ያለው ትምህርት ነው።

በአዲስ ኪዳን በብዙ ቦታ በጌታ ችን በኢየሱስ ክርስቶስ የተፈወሱትን ሰዎች ተአምራት ታሪክ በሚመለከት ተምረናል።

ሀ. «እነሆም አሥራ ሁለት ዓመት ጀምሮ ደም የሚፈሳት ሴት በኋላው ቀርባ የልብሱን ጫፍ ዳሰሰች በልብዋ ልብሱን ብቻ የዳሰስኩ እንደሆነ እድናለሁ ትል ነበረችና። ኢየሱስም ዘወር ብሎ አያትና፤ ልጄ ሆይ አይዞሽ እምነትሽ አድኖሻል አላት ሴቲቱም ከዚያች ሰዓት ጀምራ ዳነች» (ማቴ. 9:20-23)

ለ. «የልብሱንም ጫፍ ብቻ ሊዳ ስሱ ይለምኑት ነበር የዳሰሱትም ሁሉ ዳኑ» (ማቴ.14:36)

ሐ. «ለምጻሙም ቀርቦ ጌታ ሆይ ብትወድስ ልታነጻኝ ትችላለህ እያለ ሰገደለት እጁንም ዘርግቶ ዳሰሰውና እወዳለሁ ንጻ አለው ወዲያውኑም ለምጹ ነጻ» (ማቴ.8:3) እንደሚለው ሁሉ ካለብን ደዌ ሥጋና ደዌ ነፍስ ለመፈ ወስና ለመዳን እንዲሁም የምንሻውን ሁሉ ለማግኘት በቅድሚያ ማመን ያስፈልጋል።

ለመንፈሳዊውም ሆነ ለማኅበራዊ ችግራችን መወገድ መፍትሔው ማመ ንና ታማኝነት ነው። ታማኝነት በሁ ሉም መስክ እጅግ አስፈላጊ ነው። ሁሉም እንደ ደረጃው እንደ ዕድሉ የሚሠራበት የሥራ መስክ አለው። ስለሆነም ሁሉም በተመደደበበት፤ በተመ ራበት በተሰለፈበት ታማኝነት ... ቅበታል። ታማኝነት የሚፈለገው ከሁ ሉም ሲሆን በተለይ በታላቅ ኃላፊነት ከተሰየሙት ይጀምራል። አንድ ታላቅ የመ/ቤት ባለሥልጣን ሌባና የሚመ ራውን መ/ቤቱን የሚሰርቅ ከሆነ ከሥሩ ያሉትን የሚመራቸውን አትስረቁ ብሎ ስርቆታቸውን ለመቃወም፤ ለማውገዝ፤ ለመቅጣትና ለማባረር እንዴት ይችላል? ምንም ዓይነት ክሂልና ኃይል አይኖረ ውም። መጀመሪያ እርሱ ባለሥልጣኑ መስረቅ የለበትም፤ እቀጣለሁ አባር ራለሁ ቢልም ምነው እርስዎስ? ብለው ከሥሩ ያሉት ይነሱበታል። አንድ እናት ሕፃን ልጇን በጀርባዋ አዝላ ቃርሚይ ወደ አሰበት ሄደች፤ በደረሰችም ጊዜ ሕፃን ልጇን እንዳዘለች ጓሮዋና እርሻዋ ካልሆነ ቦታ እየቃረመች ስትሰርቅ ጀር ባዋ ላይ ያለው ሕፃን ልጇ «እማዬ እው ርጂኝና ልርዳሽ» አላት ይባላል። ምን ያድርግ ያየውን የተማረውን ነውና።

ስለሆነም ታማኝነት ከማን ይጀ መር ቢባል በሁሉም አቅጣጫ ከታላ ላቆች ይጀመር የሚለው ይመጣል። ለክፋም ለደጉም ተምሳሌቶች ናቸውና። ታላላቆች የሚታመኑ ከሆኑ ከሥር ያሉት ሁሉ ታማኝነት ያላቸው ይሆ ናሉ። ዛሬ እንደ እውነቱ ከሆነ ለመን ግሥት፤ ለሀገር፤ ለቤተ ክርስቲያን፤ ለግል ድርጅቶች ለግለሰብ ቤት እንኳን ሳይቀር የታጣው ታማኝ አገልጋይ፤ ታማኝ መሪ፤ ታማኝ የቤተሰብ አስተ ዳዳሪ ነው። በምንም ለምንም የሚ ታመን ሰው ጠፍቷል። በመግቢያው ላይ ሰው እራሱን ስለሚወድ ለራሱ የታመነ ነው ብዬ ነበር። አሁን ግን ለራሱም የታመነ አይደለም እላለሁ። ባል ለሚስቱ ሚስት ለባሏ ታማኞች አይደሉም። ተማሪ ለመምህሩ፤ መም ህሩ ለተማሪው፤ ጓደኛ ለጓደኛ፤ ወላጆች ለልጆቻቸው፤ ልጆች ለወላጆቻቸው ታማኞች አልሆኑም።

መተማመናችንን ማን ወሰደብን? በጣም አጠያያቂ ነው። በማንም ልናመ ካኝ አንችልም። ጌታችን ሐዋርያትን እን ዳላቸው ነው። «ኢየሱስም ስለ እምነ ታችሁ ማነስ ነው፤ እውነት እላችኋለሁ የሰናፍጭ ቅንጣት የሚያህል እምነት ቢኖራችሁ ይህንን ተራራ ከዚህ ወደዚያ እለፍ ብትሉት ያልፋል የሚሳናችሁም ነገር የለም» በተባለው መሠረት ጉድለቱ ከራሳችን መሆኑን እየጠቆምኩ ወደ ፍጹም እምነት እንድንመለስ ነቢየ እግዚ አብሔር ዳዊት የጸለየውን ጸሎት ለመደ ምደሚያ አቀርባለሁ።

«አቤቱ አድነኝ ደግ ሰው አልቋልና ከሰው ልጆችም መተማመን ጉድሏልና እርስ በርሳቸው ከንቱ ነገርን ይናገራሉ በሽንገላ ከንፈር ሁለት ልብ ሆነው ይናገራሉ» (መዝ.11:1-8) የተባለው ትንቢ ታዊ ቃል ደረሰ ተፈጸመ።

ሁላችንም ለተጠራንበት ዓላማ ታማኞች ሆነን እንድንገኝ እግዚአብሔር አምላካችን ይርዳን።

ለቃይን ትወደለህን

በዚህ ዓምድ ወጣቱ ትውልድ ራሱን ከዘመኑ ቀሳፊ በሽታ እንዴት መከላከልና ሌላውን በምን መልኩ ማስተማር እንዳለበት የሚገልጹ መጽሐፍ ቅዱሳዊና ጥናታዊ ጽሑፎች፣ ቃለ መጠይ ቆች ወዘተ ይቀርቡበታል፤

ስለ ኤች.አይ.ቪ.ኤድስ ብዙ ብዙ ተብሏል ከማለት እስከአሁን በዚህ በሽታ ዙርያ ያልተባለ ነገር የለም ማለቱ ነው የሚቀለው። በሽታው ከተከሰተበት ማግ ስት ጀምሮ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ የዓለ ማችን የህክምና ባለሞያዎችና ተመራ ማሪዎች በሽታውን የሚከላከል ክት ባት፤ ከታቻለም ፈዋሽ መድኃኒት ለማ ግኘት ሌት ተቀን በመማሰን ላይ ናቸው። እንደዛም ሆኖ እስከአሁን የኤድስን መድ ኃኒት ቀርቶ የበሽታውን ባሕርይና ምን ነት ለይቶ ለማወቅ የቻለ ጠቢብ አልተ ገኘም። በመሆኑም ኤች. ኤይ.ቪ. ኤድስ ከህክምና ባለሞያዎች አልፎ የዓለም መንግሥትና ሕዝቦች ዐቢይ የመነጋገ ሪያ ርእስ ወደመሆን ተሸጋግሯል።

ኤች.አይ.ቪ ኤድስ ያለ ምንም ከልካይ ሚሊዮኖችን ወደ መቃብር ማጋ ዙን፤ ሚሊዮኖችን ያለ ጧሪና አሳዳጊ ማስቀረቱን ተያይዞታል። በአጠቃላይ በሰው ልጅ ህልውና አስፈሪ ጥላውን አሳርፎአል። ኤች.አይ.ቪ ኤድስ የዓለም ስጋት ሆኗል ቢባልም በይበልጥ ጥቃ ቱንና ጫናውን በማሳረፍ ላይ ያለው በአፍሪካና በእስያ ክፍለ ዓለም ሕዝቦች ላይ ነው። ሀገራችን ኢትዮጵያም በሽ ታው እጅግ ከተስፋፋባቸው የዓለማችን ሀገራት አንዷ መሆንዋን በተለያዩ መገ ናኛ ብዙኃን መስማትና ማንበብ ብቻ ሳይሆን በእያንዳንዳችን ጓዳ ገብቶ እያደ ረሰብን ያለው ጥፋት በዓይናችን እያየ ነው ያለ፤ ያፈጠጠ፤ ያገጠጠ እውነታ ከሆነ ውሎ አደረ።

ኤች.አይ.ቪ ኤድስ ያን ያህል አስፈሪና አስከፊ በሽታ ቢሆንም ቤተክ ርስቲያናችን አበክራና አዘውትራ እንደ ምታስተምረው መድኃኒትና መፍትሔ አለው። ችግሩ «...ብዙ ነገር ታያላችሁ ነገር ግን አትጠባበቁም ጆሮአችሁ ተከ ፍተዋል ነገር ግን አትሰሙም» ኢሳ.3 8፥1፣ ኤር.5፥21 እንደ ተባለው የሚነገ ረንን ማዳመጥ፣ አድምጠንም በተግባር ላይ ማዋል ያለመቻላችን ነው። ችግሩ «በሕይወት እንድትኖሩ መልካምም እን ዲሆንላችሁ በምትወርሱአትም ምድር ዕድሜአችሁ እንዲረዝም እግዚአብሔር አምላካችሁ ባዘዛችሁ መንገድ ሁሉ ሂዱ» (ዘዳ.5፥33) የሚለውን አምላካዊ ትእዛዝ ችላ ብለን የጥፋት መንገድ በመምረጣችን ነው፤ 1ኛነገ.3፥14፣ ቆላ. 3፥6-7፣ ዘዳ. 5፥33፣ ምሳ. 15፥10፣ ኤር.5፥21። ችግሩ «ባታምኑ አትጸኑም»

> «ቢታመም ጊዜ ባለመድኃኒቶችን እንጂ እግዚአብሔርን ስላልፈለገም» ሞተ
> (2ኛ. ዜና መዋ.16:12-13)
>
> ካሕሳይ ገ/እግዚአብሔር

ኢሳ.7፥9 እንደተባለው በእግዚአብሔር ማመንን ትተን የእሕዛብን ተግባር በመ ከተላችን ነው። ኤር.10፥2፤

ዓለም የኤች.አይ.ቪ ኤድስን ስር ጭት ለመግታትና ለመከላከል በየዓመቱ በቢልዮን ዶላር የሚቆጠር ገንዘብ ሲያ ፈስ፤ ለዚህ ተግባር ይረዳሉ የሚላቸውን አሠራሮች ለሁሉም ሕዝቦች ለማዳረስ ሲሯሯጥ ይታያል። የታሰበው ውጤት ግን አልተገኘም፤ ምክንያቱም ዓለም ኤች.አይ.ቪ ኤድስን ለመከላከል እየተጠ ቀመባቸው ያሉ ዘዴዎች በአብዛኛው ከእግዚአብሔር ሕግና መንገድ ያፈነገጡ በመሆናቸው ነው። በእርግጥም «ክፉ መቅሰፍት መንገድን በተወ ሰው ላይ ይመጣል» ምሳ. 15፥10 እንደተባለው የዚህ ዓይነት አካሄድ ውጤቱ መቅሰ ፍት ነው።

የኮንዶም ጉዳይ በዚህ በኩል ተጠቃሽ ነው። ኤች.አይ.ቪ ኤድስን ለመ ከላከል በሚል ሽፋን ኮንዶምን በተመ ለከተ በተለያዩ መገናኛ ብዙኃን እየተላ ለፉ ያሉ መልእክቶች ወጣቶች ልቅ ወሲብ እንዲፈጽሙ፤ በተዘዋዋሪ መን ገድ አመንዝራነት እንዲስፋፋ በር የሚከ ፍቱ የጉበረተብን ጠንካራ ባህል የሚሸረ ሽሩ ናቸው። ከሁሉ የሚገርመው ደግሞ ኮንዶም የሚጠቀም ሰው «በራሱ የሚ ተማመን ነው» የሚለው ከእውነት የራቀ አባባል ነው። በመሠረቱ በራሱ የሚተማመን ሰው ማለት ራሱን መቆ ጣጠር፣ ራሱን መግራትና በአግባቡ መምራት የሚችል ነው፡ የዚህ ዓይነት ሰው ደግሞ ኑሮውንና ሕይወቱን በሥር ዓት መምራት ይችላል። ይልቁንም ኮንዶም የሚጠቀሙ ሞራላቸው የላ ሸቀ፤ እምነታቸው ከእግዚአብሔር የራቀ፣ ራሳቸውን ለማታለል ያመቻቸው ዘንድ በሽፋንነት የሚጠቀሙበት ስልት ነው ማለቱ ይቀላል።

የኮንዶም ጉዳቱ አመንዝራነትን በይፋ እንዲስፋፋ በር መክፈቱ ብቻ አይ ደለም። በሳይንስ ረገድም ቢሆንም ኮን ዶም ረቂቁን የኤች.አይ.ቪ ኤድስን ቀርቶ እርግዝናንም ቢሆን መቶ በመቶ ማስቀ ረት እንደማይችል የተረጋገጠ ነው። እዚህ ላይ ኤች.አይ.ቪ ቫይረስ ከወንድ አባላዘር በመጠን በ50% ያነሰ መሆኑ ንም ልብ ማለት ያሻል። ይህ ብቻ አይደለም፤ የኤድስ ሥርጭትን በመከላ ከል ረገድ አጥጋቢ ውጤት አስገኝታለች በሚባልላት በኡጋንዳ ማክሬሬ ዩኒቨር ስቲ በተደረገ ጥናት ኮንዶምን በመጠ ቀም ኤች.አይ.ቪ ኤድስን መከላከል እንደማይቻል ተረጋግጧል። የኡጋንዳን ሁኔታ በቅርብ የተከታተሉ ቢጋራ የመሰ ከሩት ቁም ነገር ቢኖር ኡጋንዳውያን የተባለውን ለውጥ ያገኙት ብዙዎች ዓለማዊውን ኑሮ ትተው በእግዚአብ ሔር መንገድ መጓዝ ስለቻሉ ነው። ኮንዶም ኤች.አይ.ቪ ኤድስን የመከላከል አቅም ቢኖረው ኖሮ በዚህ ተግባር ቀድመው የሚጠቀሙበት አሜሪካው ያንና አውሮፓውያን ይሆኑ ነበር፤ ይህ ንን ግን አላደረጉም፤ መከላከል አይችልምና።

ከዚሁ ጋር በተያያዘ ሌላ ምሳ ሌም ማቅረብ ይቻላል። ያልተፈላና ንጽሕናው ያልተጠበቀ ውሃ መጠጣት

www.ethiopianorthodox.org

ታይፎድ (ተስቦን) ያስከትላል እንበል። ውኃን አፍልቶና አቀዝቅዞ መጠቀም ይህንን ሥጋት ሙሉ በሙሉ ያስወግዳል። በአንፃሩ ሴፕትሪን (Septrin) የተባለ ክኒን ያልፈላ ውሃ ከመጠጣታችን በፊት በመዋጥ በተስቦ የመያዛችንን እድል 80% መቀነስ እንችላለን። አሁን ከሁለቱ የሚሻለንን ብንጠየቅ የትኛውን እንመርጣለን? ውሃን አፍልተን መጠጣትና ሙሉ በሙሉ ከተስቦ በሽታ ሥጋት ነፃ መሆን ወይንስ ሴፕትሪን ክኒን ውጠን 20% በበሽታው የመያዝ እድላችንን ማስፋት? (ለክኒን መግዣ ዳጎስ ያለ ገንዘብ ማውጣት እንዳለብንም ሳንዘነጋ ነው)

መልሱ ግልጽ ነው። ወጪን ሳያወጡ ውሃን አፍልቶ መጠጣትና ከበሽታ ስጋት ነፃ መሆን፤ ቤተክርስቲያናችን የምትለውም ይኸው ነው፤ ኮንዶም እያሉ ኃጢአትንና በሽታን ከመሸመት በብሉይ ዘመን ከአንድ በላይ ማግባት የተለመደ ነገር የነበረ ቢሆንም የመጨረሻው ውጤት ጥፋት እንደነበር እናያለን። 1ኛ.ነገ.11፥1-13

ወጣቱ ይህን ከግንዛቤ አስገብቶ ራሱን ለሕገ እግዚአብሔር አስካስገዛ ድረስ አሁን ከተቃጣበት ከፉ ነገር ማምለጥ አይቻለውም። ኤር.31፥11፤ ስለሆነም ወጣቱ ጥበቃ የሌለውን የአለ ዘለል ኑሮውን ትቶ፤ ያለ ሕግ መኖር የመጨረሻ ውጤቱ ጥፋት መሆኑን አውቆ፤ ሃይማኖቱን ማጽናት አለበት። ቆላስ.3፥6-7፤ ዕብ.13፥4፤ ኢሳ.24፥25፤ ሃይማኖት የሌለው ሰው ምግባር የለውምና። (1ኛመቃ.26፥2) ሃይማኖት ያለው እግዚአብሔርን ያውቃል፤ እግዚአብሔርን ያወቀ ደግሞ የእግዚአብሔር ቃል ይሰማል ዮሐ.8፥37፤ ኤር.2፥31።

በሕግ ያልተገዛ ሰው ገዥዎቹ ኃጢአትና በሽታ ናቸው። እርግጥ የወጎዳና በመሸሽ ኃጢአቱን በንስሐ አጥቦ ከሥጋዊም ሆነ ከመንፈሳዊ ደዌ መዳን እንደሚችል ነው። በንስሐ፤ በጾምና በጸሎት የማይሰረይ ኃጢአት፤ የማይፈወስ ደዌ የለም። እግዚአብሔርን ምርኩዛችን፤ ጋሻችን አድርገን ከተጓዝን መንገዳን ሁሉ ይቀናል፤ ያሰብነው ይሳካል፤ ኢሳ.26፥4-5፤ 30፥18፤ ምሳ.2፥7፤ ጦቢት.11፥10፤

ሰው ሆኖ የማይበድልና ኃጢአት የማይሠራ የለም፤ እግዚአብሔር እኛን የሚቆጣን ብሎም የሚቀጣን ስለጠፋን ሳይሆን ጥፋታችንን አውቀን ወደ ንስሐ ሳንገባ ስንቀር ነው፤ እግዚአብሔር በባሕሪው መሐሪና ይቅር ባይ በመሆኑ ምን ጊዜም ቢሆን ከቅጣት በፊት ምሕረትን ነው የሚያስቀድመው፤ ደግመን እንኳ ብናጠፋ ደጋግሞ ይቅር ይለናል። «በኃጢአታችን ይቀስፈናል ዳግመኛም ይቅር ይለናል፤ ጦቢ.13፥5-6» «ጽኑ

የኮንደም ጉዳይ በዚህ በኩል ተጠቃሽ ነው። ኤች.አይ.ቪ ኤድስን ስመከላከል በሚል ሽፋን ኮንደምን በተመለከተ በተለያዩ መገናኛ ብዙኃን እየተላለፉ ያሉ መልእክቶች ወጣቶች ልቅ ወሲብ እንዲፈጽሙ፣ በተዘዋዋሪ መንገድ ለመንዝረኝነት እንዲስፋፋ በር የሚከፍቱ የኅብረተሰብን ጠንካራ ባህል የሚሸረሽሩ ናቸው። ከሁሉ የሚገርመው ደግሞ ኮንደም የሚጠቀም ሰው «በራሱ የሚተማመን ነው» የሚለው ከእውነት የራቀ አባባል ነው። በመሠረቱ በራሱ የሚተማመን ሰው ማለት ራሱን መቆጣጠር፣ ራሱን መግራትና በአግባቡ መምራት የሚችል ነው፡ የዚህ ዓይነት ሰው ደግሞ ኑሮውንና ሕይወቱን በሥርዓት መምራት ይችላል። ይልቁንም ኮንደም የሚጠቀሙ ሞራላቸው የላሸቀ፣ እምነታቸው ከእግዚአብሔር የራቀ፣ ራሳቸውን ለማታለል ያመቻቸው ዘንድ በሽፋንነት የሚጠቀሙበት ስልት ነው ማለቱ ይቀላል።

ሕገ እግዚአብሔርን ተከትሎ ከደዌ ሥጋና ከደዌ ነፍስ ነፃ መሆን። ይኸውም እስከ ጋብቻ ባለው እድሜ መታቀብ፤ እድሜ ለጋብቻ ብቁ ሲሆን ደግሞ በሥርዓቱና በሕጉ አንድ ለአንድ ሆኖ መኖር። ቤተክርስቲያን እንደ እግዚአብሔር አፈጉባኤነትዋ የምታስተምረው ይህንኑ ነው። ምክንያቱም የቤተክርስቲያን ተቀዳሚ ተግባር የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መጠበቅና ማስጠበቅ ነውና መዝ. 19፥7-11፤ ዘዳ.5፥33

ከኮንዶም ጋር ተያይዞ መመለስ ያለበት ሌላ ጥያቄም አለ። አንድ ለአንድ የሚለውን ሕገ እግዚአብሔር አስካልተከተልን ለኤድስ መድኃኒት ተገኘለትም አልተገኘለትም አመንዝራነት እስካል ተገታ ድረስ ነገ ከኤድስ የባሰ አባላዘር ሊከሰት ይችላል። ጨብጥና ቂጥኝ መድኃኒት እስኪገኝላቸው ድረስ የሰው ልጅን ከፉኛ እንደጎዱት ከታሪክ እንረዳለን።

በመሆኑም ዋናው ቁም ነገር ከዝሙት መሸሽና አንድ ለአንድ ተወስኖ መኖር ነው። (1ቆሮ.6፥18 ተሰሎ.4፥4-5)

ጣትነት ዕድሜ አስቸጋሪ መሆኑ እውን ነው። ወጣትነት የእሳትና የነፋስ ባሕርያት የሚያይሉበት የዕድሜ ክልል በመሆኑ ይህንን ሰደድ እሳት ለመሻገር ትዕግሥት፤ ብልሃትና ጥበብን ይጠይቃል። የጥበብ ሁሉ መጀመሪያ ደግሞ እግዚአብሔርን መፍራት ነው፤ ምሳ.17፤ ምሳ.8፥13፤ ምሳ.14፥27፤ መክ.7፥18፤ ሲራ.25፥14፤

በወጣትነት ጊዜ ፍላጎታችን ይሰፋል፤ በዛው ላይ የችኩልነት ባሕርያችን ይገዘፋል፤ እነዚህን ስሜቶቻችንን ለመግታት ብቸኛ ልጓማችን እግዚአብሔርን ማወቅና መፍራት ነው። «ሰውነት ሁሉ ደስ የሚያሰኛት አይደለችምና የወደደችውን ሁሉ አትስጣት» ሲራ.37:28 የሚለውን ትእዛዝ በማክበር ከሥጋችን ይልቅ ለነፍሳችን ማድላት መቻል አለብን፤ ለሆዳችን፤ ለሥጋዊ ፍላጎታችን ከተገዛን ግን መጨረሻው ጥፋት ነው የሚሆነው፤ ፊሊ.3:19።

ወጣቱ ሊገነዘበው የሚገባው ሌላው ቁም ነገር ከሚገዝፈት የጥፋት ቁጣውም ከእናንተ እንዲመለስ አምላካችሁን እግዚአብሔርን አምልኩ አምላካችሁ እግዚአብሔር ቸርና መሐሪ ነውና» 2ኛዜና.መዋ.30፥8-9። «በፍጹም ሰውነታችን በቅንም ልቡናችን ወደሱ ከተመለስን የዚያን ጊዜ እሱ በረድኤት ወደኛ ይመለሳል» ጦቢ.13፥6፤ ሉቃ.12፥33፤ ምሳ.18፥22፤ ዕብ.10፥34።

እግዚአብሔር የሚቆጣው ጥፋታችን ተደጋጋሚና የማይታረም ሲሆን ነው። እያንዳንዳችን «ምን በድለሁ እግዚአብሔርን በምን በልኩ አስቀይሜ አለሁ?» ብለን ራሳችንን መጠየቅ ሳንችል ስንቀር ነው። አሁንም እግዚአብሔር «እናንተ ከጽድቅ የራቃችሁ እልከኞች ስሙኝ» ኢሳ.46፥12-13 «እኔ እበቀላለሁ ለማንም አልፈራም» ኢሳ.47፥4 በማለት አዋጁን ማወጁ አላቆመም። አዋጅን ሰምተን ራሳችንን የማስተካከል ፈንታ የእንዳንዳችን ነው፤ ካልሆነ ግን እግዚአብሔር ሌላ ነገር ያመጣብናል

ፈጥኖም ያጠፋናል፤ በጥፋታችንም ይስቃል። 1ኛ.መቃ.24፥20፤ ምሳ.25፥28፤ ኢሳ.1፥24-25፤ ኤር.5፥7-9፤ 16፥19-20፤ 2፥27-28።

በአጠቃላይ የችግራችን ቁልፍ መፍትሔ ያለው በእግዚብሔር እጅ መሆኑን ተገንዝበን፤ ራሳችንን ለእግዚአብሔር ማስገዛት አለብን፤ (ኢሳ.43፥11) የእግዚብሔር ያልሆነውን ሁሉ ከራሳችን፤ ከቤተሰባችን ማራቅ አለብን። «እርም የሆነውንም ነገር ከመካከላችሁካላጠፋችሁ ከዚህ በኋላ ከእናንተ ጋር አልሆንም» ተብለናልና።(ኢያሱ.7፥12-13)

ወጣቱ ራሳቸውን ከእግዚአብሔር አርቀው በራሳችን ጥበብና ኃይል ችግራችንን እንፈታለን ከሚሉት የዘመናችን አሳሳቾች ራሱን መጠበቅ አለበት። ካለ እግዚአብሔር ሌላ አዳኝ እንደሌለ (ኢሳ.43፥11) አውቆ ራሱን ለእግዚአብሔር ማስገዛት አለበት። መዝ.18፥1፤ ምሳ.16፥17፤ በመሠረቱ በእምነት የማይድን በሽታ የለም። ብዙዎቻችን ግን በእግዚአብሔር መታመንን ትተን ብለን ለኤች.አይ.ቪ ኤድስም ሆነ ለሌሎች ችግሮቻችን መድኃኒት ፍለጋ ባለመድኃኒቶች ዘንድ ስንኳትን እንገኛለን። (2ኛ ዜና.መዋ.16፥12-13)

እዚህ ላይ መጋቢት 11 ቀን በወጣ ኒሽን ጋዜጣ ላይ ያነበብኩትን መጥቀሱ ተገቢ ይመስለኛል። ራሱን «አባ ተድላ» ብሎ የጠራው ከጻፈው ጽሑፍ ውስጥ «ማንም ዘመናዊ አእምሮ ያለው ሰው በጾምና በጸሎት የኤች. አይ.ቪ ስርጭት እንደማይቆም ያምናል።» የሚል ዐረፍተ ነገር አስፍሯል።

እንደ «አባ ተድላ» ያሉ ሰዎች መጽሐፍ «ከዚያም በኋላ እግዚአብሔር እስራኤልም ያደረገውን ሥራ ያላወቀ ሌላ ትውልድ ተነሳ» እንዳለው ካልሆነ በስተቀር ኢትዮጵያዊ ሆኖ በእግዚአብሔርና በኢትዮጵያውያን ላይ በግልጽ የሚያላግጥ ይኖራል ብሎ ለማመን ይከብዳል፤ ይህ በአንድ ግለሰብ ስም በይፋ የወጣ ጽሑፍ ይሁን እንጂ አመለካከቱ የበርካታ ኢ-አማንያን ሊሆን ይችላል። በኢ-አማንያን አመለካከት «ዘመናዊ አእምሮ» ያለው ሰው በእግዚአብሔር የማያምን ብቻ ነው። ብዙ ወጣቶች ጉዳት ላይ እየወደቁ ያሉትም ሰይጣን በሥልጣኔ ስም እያሳሳተ ከእግዚአብሔር ጎዳና ስለሚያርቃቸው ነው።

እነዚህ ወጣቶች ከቤተክርስቲያን ይልቅ ወደ ዳንስና ጭፈራ ቤቶችን፤ ከተቀደሰው ይልቅ የረከሰውን፤ ከቀናው ይልቅ የጠመውን ይመርጣሉ። (ኢሳ.5፥12) በዚህ አድራጎታቸው ለጊዜው ደስታ ያገኙ ቢመስላቸውም «ለክፉዎች ሰላም የላቸውም» ኢሳ.57፥21 እንደተባለው ውስጣዊ የስሜት እርካታና ሰላም አያገኙም፤ በመሆኑ ወጣቶችና ምእመናን ከእነዚህ አሳሳች ውኃ አልባ ደመናዎች ሊጠንቀቁ ይገባል።

ወጣቱና ምእመናን ራሳቸውን ከዘመኑ ቀሳፊ በሽታ ለመከላከል ከሚያደርጉዋቸው መንፈሳዊ እንቅስቃሴዎች ጎን ለጎን መንግሥትም ቢሆን ሊያከናውናቸው የሚገባ ግዴታዎች አሉ። ከእነዚህም ዋና ዋናዎቹ፦

- አስገድዶ መድፈርና ጠለፋን የመሳሰሉ ጥቃቶች በሚፈጽሙ ላይ የሚቆነጥጥ ሕግ ማውጣትና ሕጎችን የሚያስፈጽም አቅም ማጎልበት፤
- ዝሙት አዳሪነትና አልኮል ለወጣቶች መሸጥን በሕግ መከልከል፤
- ወጣቶች በፈለጉት ዕድሜ ሳይሆን የጋብቻ ዕድሜያቸው እንደደረሰ እንዲያገቡ ማስተማርና መቀስቀስ ለዚህም ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤
- አለአግባብ የሆነና ከመጠን በላይ ያለፈ ድግስን ለማስቀረት የተጀመረው እንቅስቃሴ ተጠናክሮ እንዲቀጥል ማድረግ፤
- ሁሉም ከጋብቻ በፊት የኤች.አይ.ቪ ኤድስ ምርመራ ማካሄድ የሚችሉበትን መንገድ ማመቻቸት፤
- ለኤች.አይ.ቪ ኤድስ መከላከል ተብሎ ከውጭ የሚመጣው ርዳታ በተቻለ መጠን ወጣቱን ለዘለቄታው ሊጠቅሙ በሚችሉ ሥራዎች ማዋል፤
- የግብረ ገብ ትምህርት ከላይ እስከ ታች በሁሉም ትምህርት ቤቶች የሚሰጥበትን አማራጭ መፈለግ፤
- በብዙ የአፍሪካ ሀገሮች በመደረግ ላይ እንዳለው በት/ቤቶች ኮንዶምን ለወጣቶች በነፃ የማደልና በመገናኛ ብዙኃን የማስተዋወቅ ሥራ ማስቆም፤
- ኤች.አይ.ቪ ኤድስን አስመልክተው የሚተላለፉ መልእክቶች የሕዝቡን ሥነ ልቡናና እምነት የማይጻረሩ መሆናቸውን ማረጋገጥ።
- በቴሌቪዥን፤ በሬድዮ በጋዜጦችና መጽሔቶች ዝሙትን፤ ዋልጌነትን በማስፋፋት በኩል አስተዋጽኦ የሚያደርጉትን ጉጂ ፕሮግራሞች በማስወገድ በአንፃሩ የወጣቱን ትውልድ መልካም ሥነ ምግባርና የፈጠራ ችሎታ ሊያዳብሩ በሚችሉ ዝግጅቶች መተካት የመሳሰሉትን መጥቀስ ይቻላል። ✦

እግዚአብሔርን [illegible]

⇒ የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን መፍራት [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን መፍራት [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን የሚፈራ [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን የሚፈራ [illegible]
⇒ የጥበብ [illegible] እግዚአብሔርን [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን መፍራት [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን የሚፈራ [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን የሚፈራ [illegible]
⇒ እግዚአብሔርን መፍራት [illegible]
⇒ እግዚአብሔር [illegible]
⇒ እግዚአብሔር የሚፈሩትን [illegible]

www.ethiopianorthodox.org

በዓለ ጰራቅሊጦስ

ሊቀ ካህናት ኃይለ ሥላሴ ዓለማየሁ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን የስብከተ ወንጌልና ሐዋርያዊ ተልዕኮ መምሪያ ዋና ኃላፊ

በዓለ ጰራቅሊጦስ፣ በዓለ ሐምሳ በመባል የሚታወቅ፣ በብሉይ ኪዳን የነበረ በሐዲስ ኪዳንም ያለ ታላቅ በዓል ነው። የበዓለ ሐምሳን ታሪካዊ አመጣጥና የበዓለ ጰራቅሊጦስን አከባበር ስንመለከት በዓለ ሐምሳን በሕገ ኦሪት የዕብራውያን በዓል፣ በዓለ ጰራቅሊጦስን ደግሞ በሕገ ወንጌል የክርስትና ወይም የቤተክርስቲያን መሠረታዊ በዓል ሆኖ ሲከበር እናያለን።

የእነዚህ ሁለት ዓበይት በዓላት ሥያሜ ልዩነትና አንድነት ለማገናዘብም፣ 1ኛ. የበዓሉን ትርጉም ወይም ጥቅልል ሀሳብ፣ 2ኛ. በዓለ ሐምሳ መቼ ተጀመረ? እንዴትስ ተጀመረ? 3ኛ. የበዓለ ጰራቅሊጦስና የበዓለ ሐምሳ ልዩነትና አንድነት ምንድነው? የሚሉ ነጥቦችን መቃኘት ተገቢ ይሆናል።

በዓል ምንድነው?

በዓል የአንድን ማኅበረ ሰብእ የአኗኗር ባህልና ዘዩ የሚንጸባረቅበት ሥርዓት ሆኖ ሃይማኖታዊ፣ ባህላዊና ልማዳዊ ሥርዓቶች የሚገለጹበት፣ በዓመት፣ በወር ወይም በሳምንት በደስታ፣ በፈንጠዝያ፣ በምስጋና በጸሎትና በስግደት የሚከበር፣ ሰውና እግዚአብሔር የሚገናኙበት የአምልኮ ሥርዓት ወይም ማኅበራዊ ክሴት ነው ተብሎ ሊገለጽ ይችላል።

የበዓልን ሥጋዊ ወይም ባህላዊ ገጽታ ስንመለከትም ሕዝቡ የበዓሉን ምሥጢር እያሰበ ሲብሶ አጊጦ በደስታ የሚዘምርበት፣ የሚዘፍንበት፣ ዕልል የሚልበት የዕረፍት፣ የመዝናኛ ዕለት መሆኑን እንገነዘባለን። እንግዲህ የበዓልን አጠቃላይ ትርጉም ባጭሩ ይህን ይመስላል ካልን የበዓለ ሐምሳን ታሪካዊ አመጣጥ እንመልከት።

በዓለ ሐምሳ

በዓለ ሐምሳ በዕብራውያን ዘንድ ከፍተኛ ትኩረት አግኝቶ መከበር የጀመረው እስራኤል ዘሥጋ ከባርነት ነፃ ከወጡበት ጊዜ ብዙም ሳይቆይ ነው፣ የዚህ በዓል መከበር ዋና ምክንያትና መነሻ የመከር ጊዜ እንደሆነ ቢታወቅም በዕብራውያን ትውፊታዊ አባባል ደግሞ ሙሴ ሕግጋትን ከእግዚአብሔር የተቀበለው እስራኤል ከግብፅ ከወጡ በኋላ በዚሁ በበዓለ ሐምሳ ጊዜ በመሆኑ ለዚሁ በዓል ልዩ ክብርና ትኩረት ሊሰጡት ችሏል።

በዓለ ሐምሳ፣ ሙሴ ሕገ እግዚአብሔር የተቀበለበት ወቅት በመሆኑ ዕብራውን በዓሉን ገናና ዓመታዊ በዓል አድርገው ሲያከብሩት፣ አዲስ የእህል ቁርባን ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብበትና ማንኛውም ዕብራዊ ወንድ ልጅ በዓመት ሦስት ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ከሚታይባቸው በዓላት አንዱና ዋንኛው በዓለ ሐምሳ ነው። በዓሉም ሰባት ሱባኤ ተቆጥሮለት የስንዴ መከር በኩራት መሥዋዕት እየቀረበለት የሚከበር በዓል ነበር።

«የሰባቱንም ሱባኤ በዓል ታደርጋለህ፣ እርሱም የስንዴ መከር በኩራት ነው። በዓመቱም ፍጻሜ የመከተቻ በዓል ታደርጋለህ፣ በአንተ ዘንድ ያለው ወንድ ሁሉ በእስራኤል አምላክ በጌታ በእግዚአብሔር ፊት በዓመት ሦስት ጊዜ ይታይ።» (ዘጸ.34፥22-23፣ ዘሌ.23፥15-16)።

በዚህ በዓል ዕብራውያን ሥርዓተ አምልኮን ከመፈጸም በስተቀር በማንኛውም ሥራ የማይሳተፉበት እንደ ዕለተ ሰንበት የሚታይ «ኢታንሥእ እደዊከ ወአገሪከ» የሚለው ቃል የሚፈጸምበት ዐቢይ በዓል እንደ ነበር መጽሐፍ እንዲህ በማለት ይነግረናል። «ወትሰምይዋ ለዛቲ ዕለት ቅድስት፤ ኩሉ ግብረ ዘተቀንዩ ኢትግበሩ [illegible]...» ማለት ይህች ቀን የከበረች ዕለት ብላችሁ ትጠርዋታላችሁ፣ በዚያም የተቀደሰ ጉባኤ ይሆንባችሁ ዘንድ ታውጃላችሁ የተግባር ሥራ ሁሉ አታድርጉባት፣ በምትቀመጡበት አገር ሁሉ ለልጅ ልጃችሁ የዘላለም ሥርዓት ነው (ዘሌ.23፥21)።

የዚህ በዓል ሌላው ገጽታ ደግሞ ነዳያን፣ መጻተኞች፣ ዕጓለማውታና ባልቴቶች የሚታሰቡብትና የሚረዱበት ነዳይና ባለጸጋ እኩል በደስታ የሚያከብሩት በዓል የመሆኑ ጉዳይ ነው። ለዚሁም «ወትትፌሣሕ በቅድመ እግዚአብሔር አምላክከ አንተ ወደቂቅከ ወአዋልዲከ፣ ወገብርከ ወአመትከ፣ ወሌዋዊ ዘውስተ ሀገርከ ወግዩር ወእጓለማውታ፣ ወዐቤር እንተ ሀለወት ኀቤከ ውስተ ውእቱ መከን ዘኀረየ እግዚአብሔር አምላክከ ከመይሰመይ ስሞ በህየ።» ማለት አንተ ወንድ ልጅህን ሴት ልጅህ ወንድ ባርያህን ሴት ባርያህ በአገርህም ደጅ ውስጥ ያለው ሌዋዊ፣ በመካከልህም ያለች መበለትም መጻተኞችና ድሀ አደግ አምላክህ እግዚአብሔር በዚያ ስሙ ይጠራበት ዘንድ በሚመርጠው ስፍራ በአምላክህ በእግዚአብሔር ፊት ደስ ይበላችሁ።» ተብሎ ተጽፎአል። (ዘዳ.16፥11)

ይህ በዓል ልዩ ክብር የሚሰጠው ታላቅ በዓል ከመሆኑ አኳያ በአራቱ መአዝነ ዓለም የሚኖሩ ነገደ እስራኤል በዓመት አንድ ጊዜ በኢየሩሳሌም እየተገኙ የሚያከብሩት በዓል ነበር (ግቢ.ሐ 2፥3)። የዚህን በዓል ታላቅነትና ገናናነት በዚህ መልኩ ካየን ኢትዮጵያችንስ ከእስራኤል ጋር ከነበራት የአምልኮ ሥርዓት አንድነትና ታዋቂነት አኳያ በዚህ በዓል ላይ ምን ተሳትፎ ነበራት የሚል ጥያቄ ማንሣቱ ተገቢ ይሆናል።

አዎ! ኢትዮጵያችን ሕዝበ እግዚአብሔር ተብለው ይጠሩ ከነበሩ እስራኤላውያን ጎን ተሰልፋ በአምልኮ እግዚአብሔር የምትመራ፣ የታሪክ ብኩርናዋን አስከብራ የኖረች አገር ለመሆንዋ ማረጋገጫ የምናገኘው ከሰው ሠራሽ ታሪክ ላይ ብቻ ሳይሆን ከማይሻረው፣ ከማይለወጠውና የእውነት ምንጭ ከሆነው ከእግዚአብሔር ቃል ጭምር ነው። ጠቢቡ ሰሎሞን ቤተ መቅደስን ሠርቶ እንደፈጸመ ለእግዚአብሔር ያቀረበው ልመና፣ «ከሕዝብህም ከእስራኤል ወገን ያልሆነ እንግዳ ታላቁን ስምህን ብርቱዪቱንም እጅህን የተዘረጋውንም ክንድህን ሰምቶ ስለ ስምህ ከሩቅ አገር በመጣ ጊዜ፣ መጥቶም ወደዚህ ቤት በጸለየ ጊዜ አንተ በማደርያህ በሰማይ ስማ፤ በዚህ በሠራሁት ቤት ስምህ እንዲጠራ ያውቁ ዘንድ እንግዳው የሚለምንህን ሁሉ አድርግ» የሚል ነበር (መጽሐፈ ነገ.ቀ.8፥31-33።)

ይህ ቃል ከኢትዮጵያና ከኢትዮጵያውያን ወጪ እኔን ይመለከታል ብሎ ሊከራከር የሚችል፣ ታሪካዊ ሰነድና ድጋፍ ያለው አንድም አገር ያለም።

ሌላው «ከኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ የሚማልዱኝ የተበተኑት ሴቶች ልጆቼ ቁርባኔን ያመጡልኛል።» ተብሎ በነቢዩ በሶፎንያስ የተነገረው የእግዚአብሔር ቃል ከፍ ብሎ የተገለጸውን የአባባል እውነት የሚያረጋግጥ መሆኑ መገንዘብ ያስችላል (ሶፎ.3፡10)።

ከዚህ ሁሉ በላይ ደግሞ «...ወረከበ ብእሴ እምስብእ ኢትዮጵያ ኅፅዋ ለህንደኬ ንግሥተ ኢትዮጵያ ወመጋቢሃ ወእቱ ሰዕለ ኩሉ መዘግብርቲሃ ወሖረ ኢየሩሳሌም ይሰግድ። እነሆም ህንደኬ የተባለች የኢትዮጵያ ንግሥት አዛዥና ጃንደረባ የነበረ፣ በገንዘብዋም ሁሉ የሠለጠነ አንድ የኢትዮጵያ ሰው ሊሰግድ ወደ ኢየሩሳሌም መጥቶ ነበር» (ግቤ.ሐ. 8፡27)። የሚለው ቃል ግልጽና ሐተታ የማያሻው ምንባብ ሆኖ እናገኘዋለን። ስለሆነም ኢትዮጵያችን፣ በኢየሩሳሌም የዴር ሱልጣን ገዳም ባለርስት ለመሆን ያበቃት ሰፊ ተሳትፎና ጠንካራ ግንኙነት የነበራት አገር መሆንዋ ማረጋገጥ እንችላለን።

በዓለ ጰራቅሊጦስ

የበዓለ ሐምሳ ታሪካዊ አመጣጥ ባጭሩ ይህን ይመስላል ከተባለ፣ በክርስትናው ዓለም የሚከበረው በዓለ ጰራቅሊጦስም፣ በዓለ አይሁድን ለመዘከር የሚከበር ባህል ነው ተብሎ ሊታሰብ ይችል ይሆናል። ነገር ግን የበዓለ ሐምሳ ቀኑና ወሩን ሳይለወጥ በዓለ ሐምሳ በተከበረበት ዕለት በዘመነ ክርስቶስና መንፈስ ቅዱስ በሐዋርያት ላይ የወረደው በዚሁ ዕለት በመሆኑ በዓለ ጰራቅሊጦስ ተከበረ እንጂ የዕብራውያንን በዓለ ሐምሳ ለማሰብ ተብሎ የሚከበር በዓል አይደለም። የበዓሉ መነሻና መሠረት «ወዓመ ተፈጸመ መዋዕለ ጰንጠቆስጤ እንዘ ሀለው ኵሎሙ ኅቡረ እሐተኔ ወመጽአ ግብተ፣ እምሰማይ ድምፅ ከመ ድምፀ ነፋስ እውሉ ወተመልአ ኵሎሙ መንፈስ ኃይል፤ ወአኀዙ ይነብቡ ዘዘዚአሆሙ በነገረ ኵሉ በሐውርት በከመ ወሀቦሙ መንፈስ ቅዱስ ይንብቡ» በዓለ ሐምሳ የተባለው ቀን በደረሰ ጊዜም፣ ሁሉም በአንድ ልብ ሆነው አብረው ሳለ ድንገት እንደሚነጥቅ እውሉ ነፋስ ከሰማይ ድምፅ መጣ። ...በሁሉም መንፈስ ቅዱስ ሞላባቸው መንፈስም ይናገሩ ዘንድ እንደ ሰጣቸው በሌላ ልሳን ይናገሩ ጀመር። የሚለው ቃለ መጽሐፍ ነው ግቢ.ሐ.2፥14።

በዓለ ጰራቅሊጦስ የሚከበረው፣ የቤተክርስቲያን ልደት የተበሠረበት፣ ሐዋርያት ታላቅ ኃይልና ጸጋ የተጎናጸፉበት፣ የወንጌል አገልግሎታችውን የጀመሩበት ታሪካዊ በዓል በመሆኑ ነው።

የበዓለ ሐምሳ አርባ ዘጠነኛው ቀን ተፈጽሞ በሐምሳኛው ቀን ለሐዋርያት የወረደው መንፈስ ቅዱስ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅድመ ዕርገቱ «አንትሙሰ ንበሩ ሀገረ ኢየሩሳሌም እስከ ትለብሱ ኃይለ እምአርያም» ማለት እናንተስ ሰማያዊ ኃይል፣ ሰማያዊ ጸጋ እስክታገኙ ድረስ በኢየሩሳሌም ቆዩ ጠብቁ ተብሎ በተነገራቸው መሠረት ያንን ተስፋ እየጠበቁ ሳለ ነበር ታላቁን ጸጋና ክብር ያገኙት።

ቋንቋ የሚያናግር፣ ምሥጢር ገልጾ የሚያስተረጉም፣ መንፈስ ቅዱስ በሰብዓ ሁለት ቋንቋ እንዲናገሩ አድርጎአቸዋል። መንፈስ ፍርሐትን አስወግደው ወንጌልን በጥብዓት እንዲያስተምሩ ኃይሉን ብርታቱንና ጥብዓቱን ሰጥቶአቸዋል፣ ከንዋመ ሐኬት ንቁሐን ሁነው በተሰጣቸው መዓዛ ጸጋ ከብልየት ታድሰዋል።

«ልጅህን አትሙ ሐዋ[illegible] እስኪ ታደ[illegible] እንዴህ ያደረግህ እንደ[illegible] ነው [illegible] እርፌህ፣ ነገር ግ[illegible]

«ምጽዋት ከሞት ታድና[illegible] ሁሉ [illegible] ከማድስብ ምጽዋት [illegible] ምጽዋት [illegible] የሚያደርጉ ሰዎች ሁሉ [illegible]

መንፈስ ቅዱስ ለሐዋርያት የወረደው በአካለ እሳት አምሳል ነው። «በአምሳለ እሳት ዘይትከፈል» እንዲል። ሐዋርያት መንፈስ ቅዱስ ከወረደላቸው በኋላ፣ ኃይል የሚሆናቸው ሀብትን፣ ሀብት የሚሆናቸው ዕውቀትን ገንዘብ አድርገዋል። ከአራቱ ማዕዘን ተሰብስበው በዓለ ሐምሳን በኢየሩሳሌም ያከብሩ የነበሩ ሰዎች፣ በሰባ ሁለት ቋንቋ ሲናገሩ በሰሙአቸው ጊዜ፣ የእግዚአብሔርን ጌትነቱን በየአገራችን ቋንቋ ሲናገሩ እንዴት ቻሉ እያሉ በአንክሮና በተደሞ ይነጋገሩ ነበር።

ምሥጢሩ ገብቶአቸው እያለ እውነቱን ለመቀበል ፈቃደኞች ያልሆኑ፣ ቅንአት፣ ምቀኝነት ዓይነ ልቡናቸውን የጋረዳቸው እኩያን አይሁድ ግን ሌላ ማደናገሪያ የሚሆን ሐሰት፣ ትችትና አሉባታን ማስወራት ጀመሩ።

የእኩያን አይሁድን ክፋት መንፈስ ቅዱስ የገለጸለት ቅዱስ ጴጥሮስም ከአሥራ አንዱ ሐዋርያት ጋር በመሆን፣ በበዓለ ጰራቅሊጦስ የተገኘውን ሀብተ መንፈስ ቅዱስንና ምሥጢረ ሥጋዌን አምልቶ አስፍቶ ያስተምር ጀመር፣ በዕለቱ ጸጋ መንፈስ ቅዱስን የመቀበላቸው ምሥጢር፣ እግዚአብሔር በነቢዩ በኢዩኤል (ም.2፥28-32) «ከዚህም በኋላ እንዲህ ይሆናል መንፈሴን በሥጋ ለባሽ ሁሉ ላይ አፈሳለሁ፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻችሁም ትንቢት ይናገራሉ፣ ሽማግሌዎቻችሁም ሕልምን ያልማሉ፣ ጎበዞቻችሁም ራእይ ያያሉ፣ ደግሞ በዚያ ወራት በወንዶችና በሴቶች ባሪያዎቼ ላይ መንፈሴን አፈሳለሁ» በማለት የተናገረውን ትንቢት ቢደርስ ቢፈጸም መሆኑን ቢያስተምራቸው ልቡናቸው ደስ ብሎት በማመን ምንተ ንግበር አሉ። ቅዱስ ጴጥሮስም ድኅነተ ነፍስ ፈልጋችሁ ምንተ ንግበር ካላችሁ «ንስሑ ወተጠመቁ» ማለት ንስሐ ገብታችሁ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እምናችሁ ተጠመቁ ባላቸው ጊዜ፣ ሦስት ሺህ የሚያህሉ ሰዎች በአንዲት ጀምበር ተጠምቀው፣ ሀብተ ልጅነትን ሰማያዊ ሕይወትን ለመቀበል በቅተዋል።

እኛም በዓለ ጰራቅሊጦስን የምናከብር፣ ሀብተ በረከትን፣ ሰማያዊ ሕይወትን ለማግኘት ነውና ለሐዋርያት ሀብቱ በረከቱ የሰጠ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ፣ እኛንም በበረከቱ ይጎብኘን በሀብቱ ያክብረን። አሜን ✦

www.ethiopianorthodox.org

አባ ትርኪ ምርኪ

እኔም ወጣት ነበርኩ

(ሌባን በመቁጠርያቸው የማረኩ መናኝ)

1963 ዓ.ም

ማዕረገ ምንኩስና ሲቀበሉ የተሰጣቸው መጠሪያ ሀ/ሥላሴ ነው:: እናት አባታቸው ያወጡላቸውን ስም የሚያውቅ ግን የለም:: ሰው ሁሉ የሚያውቃቸው «አባ ትርኪ ምርኪ» በሚለው የቅጽል ስማቸው ነው:: እሳቸውም ቢሆኑ ይህችን ስማቸውን ይወዱዋታል:: በመሆኑም ሰዎች በትክክለኛው ስማቸው ሲጠሩዋቸው ደስ አይላቸ ውም:: «ትርኪ ምርኪ ብላችሁ ጥሩኝ የሥራ ስሜ ስለሆነ እወደዋለሁ» ባይ ናቸው::

በእርግጥም አባ ትርኪ ምርኪ የሥራ ሰው ናቸው:: ሌት ተቀን ያለ ዕረፍት ይሠራሉ:: በሃያ አራት ሰዓት ውስጥ አራትና አምስት ሰዓት ብቻ ቢተኙ ነው:: ያኛም ብትሆን ተኝ ከማለት ጋደም እሉ ማለቱ ነው የሚቀለው:: ከሌሊቱ ስምንት ሰዓት ጀምረው ይነሱና የቤተ ክርስ ቲያኑን ግቢ ያጸዳሉ: ያጥናሉ:: ሽንት ቤቱን ጥምር ያጥባሉ፤ በመሆኑም ምን ጊዜም ካህናት ለአገል ግሎት ሲመጡ ግቢው ጸድቶ ደል በሚል የዕጣን መዓዛ ተሞልቶ ነው የሚያገኙት::

ከዛ በመቀጠል ለፀበል ብለው ያዘጋጁዋቸውን አምስት በርሚሎች አጥበውና በወይራ አጥነው ወኃ ከሞሉ በኋላ ድርሳነ ሚካኤል፣ ድርሳነ ገብርኤል፣ ገድለ ተክለ ሃይማኖት ደግመውና አስደግመው ይቀደሉ:: የቅዳሴ ሰዓት ከመድረሱ በፊትም ፍም ያፍማሉ:: ከቅዳሴ አገልግሎት በኋላም ሌሎች ተግባራትን ያከናውናሉ:: ረፈድፈድ ሲል ምእመናንን አስተባብረው ያገኙትን ምግብ ቋጥረው ረዳት ጧሪ ለሌላቸው ነዳያን ያድላሉ፣ በየመንደሩ እየዞሩ ድሆችን ይጎበኛሉ፣ ያጽናናሉ:: ይህ ሁሉ የሚያደርጉት ግን በተቻለ መጠን ሰው ሳያያቸው ተደብቀው ነው:: አባ ሀብተየስ በዚህ ሁኔታ በመንበረ ፓትርያርክ ቅድስተ ቅዱሳን ማርያም ገዳም ማገልገል ከጀመሩ ከ30 ዓመታት በላይ ሆናቸዋል:: (አባ ሀ/ሥላሴ አሁን የ74 ዓመት አዛውንት ናቸው):: ቄሰ ገበዝ ተክለ ማርያም መንግሥቱና የገዳሙ ቤተልሔም ሠራተኛ የሆኑት አባ ሀብተማርያም እንደ ነገሩን አባ ሀብተየስ በቅድስት ማርያም ውስጥ ከ30 ዓመታት በላይ አገልግሎት የሰጡት ያለ ምንም ክፍያ ነው:: ምክንያቱም ደመወዝ አልፈልግም ስለሚሉ ነው:: በአንድ ወቅት በግድ 50 ብር እንዲከፈላቸው ተደርጎ፣ ነበር ይሁንና የምትሰጣቸውን እየወሰዱ ለድሀ ስለሚያድሉ ከገንዘቡ ይልቅ ልብስ ይሰጣቸው ተብሎ ልብስ ይሰፋላቸው ጀመር:: አባ ትርኪ ምርኪ ግን ልብሱንም ቢሆን አይለብሱትም:: ራቁቱን የሆነ የቸገረው ድሀ ሲያጋጥማቸው አውልቀው ይሰጣሉ:: መልሰው ሲሰጡዋቸው ስይለሙላ ከላይ ልብስ የደረቡ ቢመስልም ከውስጥ ለሰላሳ ገላ ቀርቶ በእጅ ሲነኩት የሚሻክር ጆንያ ሰፍተው ነው የሚለብሱት::

ሁለቱም አባቶች ስለአባ ትርኪ በጋራ የመሰከሩት ሌላው ጉዳይ የእንግዳ ተቀባይነታቸው ጉዳይ ነው:: ከሩቅ ሀገር ለአቤቱታ፣ ለደጅጥናትና ሥራ ፍለጋ የሚመጡትን፣ መጠለያና ዘመድ የሌላቸውን፣ እየተቀበሉ ያስተናግዳሉ:: ለምሳሌ በአሁኑ የገዳሙ ቤተልሔም ሠራተኛ የሆኑት አባ ሀብተ ማርያም ከሀገር ቤት ሲመጡ ተቀብለው ያስተናገዱዋቸው «አባ ትርኪ ምርኪ» መሆናቸውን ነግረውናል::

ብፁዕ አቡነ ኤጲፋንዮስን ለመጀመሪያ ጊዜ አዲስ አበባ ሲመጡ ተቀብለው ያስተናገዱዋቸውም አባ ትርኪ ምርኪ እንደ ነበሩ አባ ሀብተ

1996 ዓ.ም

ማርያም ጨምረው አውግተውናል:: በአባ ትርኪ አስተናጋጅነትና መጠለያ ሰጭነት ዛሬ ራሳቸውን ችለው፣ ትልቅ

ቦታ የደረሱ በውጭ ሀገር በተለያየ ሞያ ተሰማርተው የሚኖሩ በርካታ እንደሆኑ ለማወቅ ችለናል:: አባ ትርኪ ምርኪ ከእነዚህ የመንፈስ ልጆቻቸውና ከምእመናን በሚያገኙት ገንዘብ ጧፍ፣ ዕጣን፣ ዘቢብ መጻሕፍትና ንዋያተ ቅድሳት እየገዙ ለገጠር አብያተ ክርስቲያናት ያድላሉ::

ከዚህም አልፈው ለሁሉም የገዳሙ ካህናት፣ ዲያቆናትና አገልጋይ ሠራተኞች ምእመናንን በማስተባበር በሚያገኙት ገንዘብ «ጸልዩበት ሥረ በት» እያሉ ድርሳነ ሚካኤል፣ ድርሳነ ገብርኤል፣ የቅዳሴ መጽሐፍ ወዘተ እየገዙ ያድላሉ:: በዚህና በሌላው የተቀደሰ ተግባራቸው ማኅበረ ካህናቱ በፍቅር ይወዱዋቸዋል:: ይሁንና አባ ትርኪ ምርኪ ለነፍ ሰው ስለማይወዱና በቤተ ክርስቲያን አካባቢ የማይገባ ሥራ የሚሠሩትን በግልጽ ስለሚገስጹዋቸው አንዳንድ አሳዋቂዎች አባ ትርኪን ከማስደብ አልፈው ለመደባደብ የሚሞክሩበት ጊዜም አለ::

አባ ትርኪ ከሁሉ ደስ የሚላቸው ታድያ የሚሰድባቸውና የሚደበድባቸው ሰው ያጋጠማቸው ጊዜ ነው:: ሌላው ቀርቶ አንዳንዴ ራሳቸውን ለካራምና እብድ በማስመሰል ሰው እንዲሰድባቸው ያደርጋሉ:: ደህምራስን ከመናቅ፣ ጽድቅን ከመናፈቅ የሚመጣ ባሕርይ እንደሆነ በቅርብ የሚያውቋቸው ይመሰክራሉ::

ሁሉም አብያተ ክርስቲያናት ይብዛም ይነስም ለክስል፣ ለአንጡት፣ ለመጥረጊያ፣ ለዘቢብ፣ ለሰጣን ወዘተ መግዣ የሚሆን የሚይወጡት ወጪ አላቸው:: የመንበረ ፓትርያርክ ቅድስተ ቅዱሳን ማርያም ገዳም ግን ላለፉት 30 ዓመታት ለመሰል ተግባራት ወጪ አውጥታ አታውቅም:: እነዚህ ወጪዎች ምእመናንን በማስተባበር የሚሸፍኑት አባ ትርኪ ምርኪ ናቸው:: ምእመናን ሌት ተቀን ደከመኝ ሰለቸኝ ሳይሉ ቆሻሻውን ሲጠርጉ፣ ሽንት ቤቱን ሲያጸዱ፣ አባቶችንና ምእመናን ሲያገናኙ ስለሚያዩዋቸው ያከብሯቸዋል:: በመሆኑም ያዘዙዋቸውን ሁሉ በደስታ ይፈጽማሉ:: በዚህም በርካታዎች በረከት አግኝተውበታል::

የአባ «ትርኪ ምርኪ» (አባ ሀብተየስ) ታሪክ ሰፊና ጥልቅ ነው:: ለማንኛውም አንባብያን ስለ እኚህ አባት በመጠኑም ቢሆን ግንዛቤ ደናራችሁ ዘንድ ከሳቸው ጋር ካደረግነው ሰፊ ቃለመጠይቅ ውስጥ ጨለፍ አድርገን አቅርበንላችኋል::

ፈለገ ጥበብ - ማን እያልኩ ልጥራዎ?

አባ ሀ/ሥላሴ - አባ ትርኪ ምርኪ ነኝ!

ፈለገ ጥበብ - ዋናው ስምዎ ማነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ያው ነው ሌላ ስም የለኝም::

ፈለገ ጥበብ - ለመሆኑ ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ስም ያወጣልዎ ማን ነበር?

አባ ሀ/ሥላሴ - በደርግ ጊዜ ማዕከል የተባለ ሶሻየት ኅብረት ተምር የመጣ ካድሬ ነው::

ፈለገ ጥበብ - የትውልድ ሀገርዎስ የት ነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ሀገሬ ምን ያደርግልዎታል? እኔ ሀገር የለኝም ዓለም አቀፍ ሰው ነኝ:

ፈለገ ጥበብ - ለለ እንኮበር ሲያወሩ ሰምቼ ለለ ነበር ሀገርዎ እዛ እንደሆነ ብዬ ነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ደግሞ እንኮበር አደደለም መጠሪያው፣ ይህ በተለምዶ የመጣ ነው ትክክለኛው አጠራሩ እንቁበር ነው::

ፈለገ ጥበብ - ማን ነው እንቁበር ያለው?

አባ ሀ/ሥላሴ - በአንድ ወቅት እንቁበር የምትባል መልከ መልካም የእንኮበር ንግሥት ነበረች አሉ፣ ስያሜው የተወረሰው ከርስዋ ነው ይባላል:: ቀደም ሲልም ቦታው እንቁበር እየተባለ ይጠራ ነበር የሚሉም አሉ ብቻ ታሪኩ ረዥም ነው::

ፈለገ ጥበብ - የተወለዱበትን ዘመን ያውቁታል?

አባ ሀ/ሥላሴ - አላውቀውም:

ፈለገ ጥበብ - በግምት ወይም ደግሞ የተወለዱበት በማን ዘመነ መንግሥት ጊዜ እንደሆነ?

አባ ሀ/ሥላሴ - በንግሥት ዘውዲቱ ዘመን በአንቺም ጦርነት ጊዜ ነው::

ፈለገ ጥበብ - ከአዲስ አበባ ውጭ ራቅ ወዳለ ቦታ ሂደው ያውቃሉ?

አባ ሀ/ሥላሴ - አሥመራ ብቻ ነው የሄድኩት አሥራት ካሣ ገዥ ሳሉ!

ፈለገ ጥበብ - ለምን ጉዳይ ነበር አሥመራ የሄዱት?

አባ ሀ/ሥላሴ - የአቡነ ባስልዮስ የመጀመሪያው ጳጳስ ቲፎዞ ነበርኩኝ፣ እርሳቸው ለሕክምና ሲሄዱ አብሬ ሄጄ ለአንድ ዓመት ያህል አሥመራ ቆይቻለሁ::

ፈለገ ጥበብ - ቲፎዞኮ የአሁኑ ቋንቋ ነው፣ እኔ እንኳን ለማለት የፈለግኩት መደበኛ ሥራዎ ምን ነበር ለማለት ነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - አይደለም ቋንቋው ያን ጊዜም ነበር መሰለኝ፣ ብቻ ደር ጆር ጠቢ፣ ወጥ አቅራቢ...ቀማሽም ይባላል!

ፈለገ ጥበብ - አሁን ከጠቀሱልኝ ውስጥ እርስዎ የትኛውን ይሠሩ ነበር ማለት ነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ጆሮውስ አይነካካኝም ብቻ ሁለገብ ነበርኩኝ፣ መደበኛ ሥራዬ ግን ወጥ ቤት ነበር::

ፈለገ ጥበብ - ሞያውን የት ተማሩት? ቤተ መንግሥት ገብተው ነበር?

አባ ሀ/ሥላሴ - ቤተ ክህነት ራሱዋ ከቤተ መንግሥት ትበልጥ የለም እንዴ? በአቡነ ቴዎፍሎስ ጊዜ የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጉባኤ እዚህ አዲስ አበባ ተካሂዶ ነበር:: ያኔ ወጡን በየዓይነቱ የሠራሁትና ለሚሠሩትም መመሪያ የምሰጠው እኔ ነበርኩኝ::

ፈለገ ጥበብ - የፈረንጅ ምግብ አሠራርም ይችላሉ ማለት ነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ለንተ ሞያና ልሩት የሚጠይቀውን የሀገሬን ምግብ እንኳን እችላለሁ፣ የፈረንጁማ ምናለው ቀላል እኮ ነው::

ፈለ ጥበብ - ከአሥመራ መልስ የት ሄዱ?

www.ethiopianorthodox.org

አባ ሀ/ሥላሴ - የት እሄዳለሁ አባታችን እስኪሞቱ ድረስ በወጥ ቤት እሠራ ነበር፤ ሲሞቱ አርባቸውን አውጥቼላቸው ሄድኩኝ።

ፈለገ ጥበብ - ለመሆኑ አቡነ ባስልዮስ ዘንድ ከመምጣትዎ በፊት የት ነበሩ?

አባ ሀ/ሥላሴ - ደብረ ሊባኖስ ነበርኩኝ እዛ 15 ዓመት ተቀምጫለሁ። በመናገሻ ማርቆስ፤ በሆለታ ገነትም ወጥ እየ ሠራሁ ዳቤና እንጀራ እየጋገርኩ፤ ውኃ እየቀዳሁ፤ እሻር እየቀላሁ፤ አባቶችን አገለግያለሁ። አባቶችም መርቀውኛል፤ እድሜ አበድረውኛል። እኔ ደብረ ሊባኖስ እያለሁ የጥንቱ ቤተ መቅደስ አልፈረሰም ነበር።

ፈለገ ጥበብ - ከጥንቱ (ከፈረ ሰው)ና ከአሁኑ ሕንፃ የትኛው ይሻላል?

አባ ሀ/ሥላሴ - የትና የት ተገናኝቶ? የጥንቱ በጣም ጥሩ ነበር። በስሩቱም ቢሆን ሚሊዮን ሰው ይይዝ ነበር፤ በዘያው ላይ መልኩ ሴላ ነበር፤ የአሁኑ ከዛኛው ጋር ሲነፃፀር ዋሻ ነው ማለት ይቻላል።

ፈለገ ጥበብ - ሰነፍ ሰው አይወዱም፤ እንዲያው ጉልበት እያለው የማ ይሠራ ሰው ካገኙ ይደባደባሉ ይባላል እውነት ነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ሰነፍ ሰው መምታትኮ ማንቃት ነው፤ እበት ተጠናጥፎ ነው ኩበት የሚሆነውና እንጀራ የሚጋገረው። በእጥሩ የድሀ ቀብሪራ ጥሩ አይደለም። በሽታኮ ካለመሥራትም ይመጣል፤ በላብ እማካኝነት በሽታ ይጠፋል። በላብህ ወጥተህ ወርደህ ብላ የተባለውም ለዚሁ ነው፤ ይህ ደግሞ የሥላሴዎች ትእዛዝ ነው። ማርያም እንኳ ሙርታ ነው የበላችው፤ በሦስት ዓመቷ ገንቦ ነጥቃ ውኃ ቀዳች፤ በኋላም ፈትል ፈትላ ቤተ መቅደስ ጼጽድታ ነው።

ፈለገ ጥበብ - በዚህ አጋጣሚ ሥራን ለሚጠሉና ለታካቾች የሚያስተላልፉት ተጨማሪ መልእክት ይኖራል?

አባ ሀ/ሥላሴ - እኔ ምን መልእክት ይኖረኛል? ትእዛዙ የአምላክ ትእዛዝ ነው፡ አንድ ሰው መሥራት እየቻለ ሊላውን ለጠኝ ማለት የለበትም። በበኩሌ ሠርቶ መብላት ለሚችል ሰው መስጠት ኃጢአት ነው ባይ ነኝ። በኛ ውስጥም ስንፍና አለ ታድያ፤ ብዙ ሰዎች ካባ ሲሰብሱ የጸደቁ እየመሰላቸው ወደ ስንፍና ዓለም ገብተዋል። በዚህ በኩል ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሉስ መልካም ነገር ፈጥረው ነበር።

ካህኑም ሆነ ዲያቆኑ በትርፍ ጊዜው የእጅ ሥራ እንዲሠራ ብለው ነበር። በዚህ

ብዙ ሰዎች ካባ ሲሰብሱ የጸደቁ እየመሰላቸው ወደ ስንፍና ዓለም ገብተዋል።

ዓይነት ሁሉም ምሁር ይሆናል። ያኔ በደጀ ሰላም ውስጥ ካህንና ዲያቆን መደባደብ ያቆማሉ። ጌታ ሐዋርያትን ሲመርጥ ልክ አሁን መንግሥት ማስታወቂያ አውጥቶ በዚህ ሙያ ልምድ፤ ችሎታ፤ ያለው እንደሚል በሥራ ችሎታቸው ነው የመረጣቸው። አሁንም በሥራ የማይተረጉም ማዕረግ ይዞ ሲቅ ነው እየተባለ መቀመጡ ዋጋ የለውም።

ፈለገ ጥበብ - ሰነፍ ሰውን ሲጠሉ ይችላሉ ለምን ይደበድባሉ ታድያ?

አባ ሀ/ሥላሴ - ባለጌና ድሀ አልወድም አልኩዎትኮ ማኅበራዊ ኑሮ የሚበጠብጥን እማታለሁ።

ፈለገ ጥበብ - መስቀል ይዘው እንዴት ይማታሉ?

አባ ሀ/ሥላሴ - መስቀልማ ዱላ ይወዳል፤ ክርስቶስ ሳይደበደብ ተሰቀለ እንዴ?

ፈለገ ጥበብ - የሆነስ ሆነና እርስዎ ባሕታዊ ነዎት?

አባ ሀ/ሥላሴ - እኔ ባሕታዊ አይደለሁም፤ ባሕታዊ የሚባልም የለም።

ፈለገ ጥበብ - ባህታዊማ ከጥንት ጀምሮ አለ፤

አባ ሀ/ሥላሴ - ይህ በመንግሥት የሚያሾረው ሥራ ፈት ሁሉ ባሕታዊ ነኝ ቢል አልቀበልም። እነዚህ ባሕታውያን ነን የሚሉ እንዲሁ መጣባችሁ ነው እንጂ ሥራ አያውቁም ማንንም መጣብህ እያሉ ማስፈራራት አይችሉም። እውነተኛ ባሕታዊ ከሆነ በዓቱ ውስጥ ገብቶ መቀመጥ አለበት። ባሕ ታውያን ከሆኑ መንግሥትን መንካት የለባቸውም።

ፈለገ ጥበብ- መንግሥት ቢያጠሩስ?

አባ ሀ/ሥላሴ - ፀሐይ ብታቃጥልህ ምን ልታደርጋት ነው?

ፈለገ ጥበብ - ዣንጥላ እይዛለሁ።

አባ ሀ/ሥላሴ - ይኸ የፈላስፋ አነጋገር ነው፤ በዛው ላይ ጥላ የእመቤታችን ምሳሌ ነው።

ፈለገ ጥበብ - ከጥንት ጀምሮ ከታሪክም ከመጽሐፍም እንደተማርነው ባሕታውያን ነበሩ ብዙዎችም ትንቢት ይናገሩ ይባላል። እና ይህ ሁሉ አይደለም ነው የሚሉኝ?

አባ ሀ/ሥላሴ - እኔ ከማርያም በላይ ባሕታዊ የለም ባይ ነኝ፡ ትንቢትማ የጌታ ወንጌል ነው። እነርሱ የፈጠሩት አይደለም፤ ደግሞኮ ትንቢት የሚገለጸው ለመናንያንና ለባሕታውያን ብቻ አይደለም፤ እግዚአብሔር ለሚጸልይ ለሚመጸውት ሁሉ ይገልጽለታል። በውሸት ባሕታውያን የተነሳ እዚህ ተነስቶ የነበረውን ረብሻ አያውቁም?

ፈለገ ጥበብ - ከሥራ ዓይነቶች ሁሉ አስበልጠው የሚወዱት ምንድነው?

አባ ሀ/ሥላሴ - ድሪት መስፋት፤

ፈለገ ጥበብ - አሁን እርስዎ ደሀ ነዎት ባለጸጋ?

አባ ሀ/ሥላሴ - ማን ባለጸጋ አደረገኝ እያየኸኝ ታይፎይድ፤ ሳይፎይድ አይዘኝ አልታመም።

ፈለገ ጥበብ - ሀብታም መሆን በሽተኛ ያደርጋል ማለት ነው?

ጌታ ሐዋርያትን ሲመርጥ ልክ አሁን መንግሥት ማስታወቂያ አውጥቶ በዚህ ሙያ ልምድ፤ ችሎታ፤ ያለው እንደ ሚል በሥራ ችሎታቸው ነው የመረጣቸው። አሁንም በሥራ የማይተረጉም ማዕረግ ይዞ ሲቅ ነው እየተባለ መቀመጡ ዋጋ የለውም።

አባ ሀ/ሥላሴ - አላልኩም ግን ሀብት ያባልጋል።

ፈለገ ጥበብ - ለምንድው ሁለት መስቀል የሚይዙት?

አባ ሀ/ሥላሴ - አንዱ የላሊበላ፤ አንዱ የአክሱም ነው ጣምራ ጦር መሆን ነው።

ፈለገ ጥበብ - በአንድ ወቅት ቤተ ክርስቲያኑን ለመዝረፍ የገባን ሌባ በመቋጠርያዎ መትተው ማርከዋል ይባላል፤ ሁኔታው እንዴት ነበር?

አባ ሀ/ሥላሴ - ሌቦች ለካ በየት በኩል ገብተን፤ እንዴት አድርገን ቤተ ክርስቲያኑን እንዝረፍ እያሉ ተሳሳሚ መስለው ሲያጠኑ ሰንብተዋል። ሌቦቹ የደርግ ወታደሮች ናቸው። አንድ ሌሊት ጊዜው ውድቅት ነው የተኛሁ መስየው አንዱ በብረቱ በኩል ዘሎ ገባ። እኔ ግን እየዋለሁ። ታድያ እንደ መቋጠሪያ አስኝ አነሳሁና እጅ እጁን ጠበጠብኩት። ወዲያውኑ መስቀሉን አወጣሁና እንዳትንቀሳቀስ ብዬ እንደ ሽጉጥ ደገን ኩበት። ሌባውም ጨለማ ለለ ነበር ሽጉጥ መስሎት እባክህ እንዳታበላሸኝ ተወኝ አለኝ።

ከዛ ዘበኛውን ጠራሁና ፖሊስ ጣቢያ ውሰደው አልኩት። በዚህ መካከል ለጥበቃ የሚዞሩ ወታደሮች መጡና እንግደለው አሉኝ፤ እኔም የለም በምርመራ ግብረ አበሮችን ሊያጋልጥ ስለሚችል በቅድሚያ መርምሩት ብዬ ነፍሱን አተረፍኩለት። በሌላ ቀን ታድያ በዚህ ሲያልፍ አየው ነበር፤ እየገላመጠኝ ነበር የሚሄደው።

ፈለገ ጥበብ - መናፍቃንን በምን ይመስሉዋቸዋል?

አባ ሀ/ሥላሴ - በረገፈ ቅጠል።

ፈለገ ጥበብ - ትንሽ ሊያብራሩልኝ ይችላሉ?

አባ ሀ/ሥላሴ - ያልበሰለ አእምሮ ነው ያላቸው፤ ከአቅማቸው በላይ ነው የሚናገሩት፤ ኢየሱስን ያስቦታው ያነሱታል። ሲጠሩትም የሱስ እያሉ ነው። ኢየሱስ እኮ የቡና ሱስ አይደለም፤ ማኅደረ መለኮት እመቤታችንን ያጥላሉ፤ እነ ቅዱስ ያሬድ በጸናጽልና በከበር አዋሕደው የደረሱትን የመላእክት ዜማ እያስዛር ቀስቃሽ በሆኑ ጩኸታቸው ለውን ያደነቁራሉ። ይህን ያህል ካልኩ አይበቃም?

ፈለገ ጥበብ - በመጨሻ ለወጣቱ ትውልድ የሚያስተላልፉት መልእክት አለ?

አባ ሀ/ሥላሴ - እኔ ሌላ መልእክት የለኝም፤ የአምላክ ትእዛዝን ያከብር፤ ሥራን ያፍቅር ነው የምለው። ሥራን ማፍቀር ነው ሰውን የሚያስወደደው። ለወጣቱ የሚጠቅም መንገድ አቡነ ቴዎፍሎስ ዘርግተውለታል። ዛሬ ወጣቱ በሰንበት ት/ቤት ገብቶ ትልቅ ሥራ እየሠራ ነው። እዚህ ላይ ግን አንድ የም ለው አለ። እኔ እንደማየው ወጣቶቹ ለመ ሥራትም ለመማርም ይፈልጋሉ። በአንባሩ ሲቃውንቱ ይኮሩባቸዋል። ይህ መሆን የለበትም፤ አባቶቻችን ያስተማሩን ተስማምቶ፤ ምሥጢር ተካፍሎ መኖር ነው። እኛ ያወቅነውን ለልጆቻችን ካላካፈልን ወጣቱ ከየት ያመጣዋል? ስለዚህ በዚህ በኩል መሻሻል ያለበት ነገር ያለ ይመስለኛል።

ምስጋና፡- አባ ሀብተየስን (አባ ትር ኪምርኪ) በማነጋገርና ለቃለ መጠይቅ እንዲተባበሩን ሁኔታዎችን በማመቻቸት በአጠቃላይ ይህ ዝግጅት እንዲሳካ የተባበ ሩንን የመንበረ ፓትርያርክ ኦዶዮ ቪዥዋል ክፍል ኃላፊ አባ ኪሮስ ወልደ አብን እናመሰግናለን። ✦

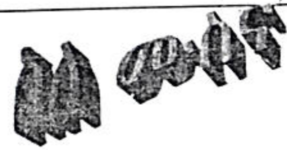

- «አሁንም እግዚአብሔርን መፍራት በእናንተ ላይ ይሁን፤ በአምላካችንም በእግዚአብሔር ዘንድ በደልና ለሰው ፊት ማድላት መማለጃም መውሰድ የለምና ሁሉን ተጠንቅቃችሁ አድርጉ» (2ኛዜና.መዋ. 19፥7)
- «ጉበኞች ዕውሮች ናቸው» (ኢሳ. 56፥10)
- «እኔ እግዚአብሔር ፍርድን የምወድ፣ ስርቆትንና በደልን የምጣላ ነኝ» (ኢሳ.61፥8)
- «ጉቦ የጥበበኞችን ዓይን ያሳውራልና፣ የጻድቃንንም ቃል ያጣምማልና ጉቦ አትቀበሉ» (ዘዳ.16፥19-20)
- «የተሰረቀ ገንዘብ መብላት አይገባምና የሰረቅሽውም እንደሆነ ለጌቶቹ መልሺው» (ጦቢት. 2፥13)
- «ገንዘብ ወደው የጠፉ ሰዎች ብዙ ናቸው፣ ሞታቸውም በፊታቸው አይዋት» (ሲራ.34፥6)
- «በኃጢአት የተገኘ ገንዘብ ጥቅም የለውም» (ምሳ.10፥2)
- «ድሀን የሚያስጨንቅ ፈጣሪን ይሰድባል» (ምሳ. 14፥31)
- «ለእርሱ ያልሆነውን ወደ እርሱ ለሚሰበስብ መያዣውንም ለራሱ የሚያበዛ ወዮለት» (ዕንባ. 2፥6)
- «የሚሰርቅ ሁሉ በእርሱ ላይ በዚያ በኩል እንደተጻፈው ሁሉ ይጠፋል» (ዘካ.5፥3)

www.ethiopianorthodox.org

ሥርዓተ ቤተክርስቲያን

ኢትንስት ደወለ አበዊከ፣ የአባቶችህን ድንበር አታፍርስ!

«ኢትንስት ደወለ አበዊከ! የአባቶችህንድንበርአታፍርስ ትላለች ኦሪት። ይህም ማለት የአባቶችህን እምነት! ወግና ሥርዓት አታፍርስ ማለት ነው። ቀደም ሲል በዘመነ ኦሪት በደጋጉቹ በነአብርሃም! በነሙሴ ዘመን እግዚአብሔር አምላክ ሕዝበ እስራኤልን ከአምልኮቱ! ከሕጉና ከትእዛዙ ባልራቁ ጊዜ ከአባር ከቸነፈር፣ ከሕማም ከሞት! ይጠብቃቸው ነበር። ነገር ግን አምላክነቱን! ሕጉንና ትእዛዙን ቸል ባሉ ጊዜ በልዩ ልዩ ተግሣጽ ይገሥጻቸውና ይመልሳቸው ነበር። በአንድ ወቅት በቅዱስ መጽሐፍ ታሪክ እንደምንረዳው በመላው ዓለም ከባድ ረሐብ እንደ ነበር ይታወቃል። ይኸውም «ረሐብ ኮነ በበብሔሩ ወፈድፋደሰ፣ በከንዓን የፀና! ረሐብ በየአገሩ ነበረ» ሆኖም በእስራኤል አገር በከንዓን እጅግ የከፋና የጸና ስለነበር ሕዝበ እስራኤል እህል ፍለጋ ወደ ግብፅ አገር ተሰደው ለ400 ዓመታት ያህል በባርነትና በልዩ ልዩ ፀዋትወ መከራ ከተሰቃዩ በኋላ ወደ አምላካቸው ወደ እግዚአብሔር ለመጮኽ ተገደዋል። የነገሩትን የማይረሳ የለመኑትን የማይነሳ እግዚአብሔር አምላክም ጩኸታቸውን ሰምቶ በሙሴና አሮን አማካይነት በ10 ገቢረ ተአምራት ከግብፃውያን መከራ ካላቀቃቸው በኋላ አምላክነቱን እንዳይዘነጉ እንደሚከተለው አስጠንቅቆአቸዋል። ይኸውም «ወነበበ እግዚአብሔር ለሙሴ ኵሉ ዘንተ ቃለ ወይቤ አነ ውእቱ እግዚአብሔር አምላክከ ዘአውፅአኩከ እምድረ ግብፅ እምቤተ ቅኔት ኢታምልክ አማልክተ ወእምትነ ዘእንበሌየ።»

እግዚአብሔርም ይህን ቃል ሁሉ እንዲህ ብሉ ለሙሴ ተናገረው «ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ። ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ። በላይ በሰማይ ካለው በታችም በምድር ካለው ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ አትስገድላቸው! አታምልካቸውም! በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ ለሚወዱኝ ትእዛዜንም ለሚጠብቁ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ምሕረትን የማደረግ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና» ይላል። (ዘጸ. 20:1-6)

ታዲያ በዘመናችን የሚታዩት አባር ቸነፈር! ረሐብ! በሽታና ሞት በምን ምክንያት እንደሚመጡብን እንገነዘባለንን? እውነትስ እንደ አባቶቻችን እምነት! ወግ ሥርዓትና [illegible] ጎዛሉንን? እውነት እንደ አባቶቻችን ሃይማኖት እምነት ወግና ሥርዓት ቢኖረን ይህን ሁሉ መከራና ችግር ባልመጣብን ነበር። ይህንን አስመልክቶ ሐዋርያው ዮሐንስ ወልደ ዘብዴዎስ በ1ኛው መልእክቱ «ወእመሰ ንብል አልብነ ኃጢአት ንጌጊ ለርእስነ» በድለን አልበደልንም ብንል ራሳችንን ስመጉዳት እንስታለን በማለት ማንኛውም መከራና ችግር ከሰው ከራሱ የሚመጣ እንጂ ከእግዚአብሔር እንዳይደለ ያስጠነቅቀናል ይመክረናልም። (2ኛዮሐ.1:8-9) ቀደም ያሉት ደጋግ አባቶቻችን ነቢያት ሐዋርያት እንዲሁም ተከታዮቻቸው ጻድቃን ሰማዕታትና የቤተክርስቲያን አባቶች በንጽሕና በቅድስና ተጠብቀው ከዓለም ሥጋ ወደ ዓለመ ክርስቶስ በአግረ ኅሊና ፈልሰው፣ በጾም በጸሎት ተጸምደውና በትሕርምት ተወስነው ለሕሙማን ድኅነት ሥጋን፣ ለሙታ ድኅነተ ነፍስን የሚያሰጡ አባቶች እንደ ነበሩ ገድላቱና ድርሳናቱ ይመሰክራሉ። ይህ ሁብተ ጸጋ ደግሞ እንዲሁ በከንቱ እንደማይገኝ ከቅዱሳት መጻሕፍት እንረዳለን። ይኸውም «እስመ ጸጋ እግዚአብሔር ትትወሀብ ለዘበእንተ ሠናይ ምግባሩ ይትኤገሣ ለኀዘን እንዘ የሐምም በግፍዕ! በግፍ መከራን የሚቀበል ሰው እግዚአብሔርን እያሰበ ኀዘንን ቢታገሥ ምስጋና ይገባዋልና ኃጢአት አድርጋችሁ ስትጐሰሙ ብትታገሡ ምን ክብር አለበት ነገር ግን መልካም አድርጋችሁ መከራን ስትቀበሉ ብትታገሡ ይህ ነገር በእግዚአብሔር ዘንድ ምስጋና [illegible]

አዎ! ይህ ስጦታ ወይም ጸጋ ደግሞ እግዚአብሔር ለወደደው ሰው ከእግዚአብሔር የሚሰጥ እንጂ እንደ ሲሞን መሠርይ በጉጉትና በምኞት አይገኝም ወይም የሚገኝ አይደለም። ይህም በመሆኑ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቅዱስ ቃሉ እንዲህ በማለት ያስተምረናል። «ወኢይክል ሰብእ ነሢእ ጸጋ ለሊሁ ወኢምንትኒ እመ ኢተውህበ ሎቱ እምሰማይ! ዮሐንስም መለሰ እንዲህ ሲል ከሰማይ ካልተሰጠው ሰው አንዳች ሊበቀል አይችልም» (ዮሐ.3:27-28) እንዲሁም ሊቀ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ «እስመ ለለአሐዱ ዘዘዚአሁ ዕሴቱ እምኃበ እግዚአብሔር! ለእያንዳንዱ ከእግዚአብሔር ዘንድ የሚሰጠው ሁብቱ ልዩ ልዩ ነው። ወኩልክሙ በከመ ነሣእክሙ ፍቶ ለእግዚአብሔር በበይናቲክሙ ተለአኩ ሁላችሁም የእግዚአብሔር ሁብት እንደ ተቀበላችሁት መጠን እርስ በራሳችሁ ተረዳዱ» ብሉአል። (1ኛ ጴጥሮስ 4:10-11)

በእርግጥ ለቀደሙት አባቶች ለሐዋርያት ከዚያም ለተከታዮቻቸው ለቤተ ክርስቲያን አባቶች ካህናት የተሰጠ ሹመት! ሥልጣንና ኃላፊነት በቀላሉ የሚታይ አይደለም። ይህም ሥልጣንና ኃላፊነት በምድራዊ ገዥ የሚሰጥና የሚነሳ ምድራዊ ሥልጣን ብቻ ሳይሆን የምድሩንም የሰማዩንም ማሰር መፍታት የሚያስችል ሥልጣነ እግዚአብሔር ነው። «ዘአሰርክሙ በምድር ይኩን እሱረ በሰማያት ወዘፈታሕክሙ በምድር ይኩን ፍቱሐ በሰማያት በምድር ያሰራችሁት በሰማይ የታሠረ ይሁን በምድር የፈታችሁት በሰማይ የተፈታ ይሁን» የሚል ነው። (ማቴ.18:18)

ማሠር መፍታት ሁሉንም ነገር [illegible] የሚቻለው ደግሞ በሃይማኖት [illegible] ነው። ይህም ሲባል ሃይማኖት ከምግባር ጋር ተዋሕዶ ሲገኝ ወይም ሃይማኖት በግብር ሲገለጽ ነው። በቁዔትና ተፍጻሜት የሚኖረው እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት አገላለጽ ምግባር ሳይኖር ሃይማኖት አለኝ ማለት ከንቱ ነው። ሃይማኖት እንተ አልባቲ ምግባር ምውት ይእቲ አንተ ከንቱ ሰው እምነት ከሥራ ተለይቶ የሞተ መሆኑን ልታውቅ ትወዳለህን? አባታችን አብርሃም ልጁን ይስሐቅን በመሠዊያው ባቀረበ ጊዜ በሥራ የጸደቀ አልነበረም? እምነት ከሥራው አብሮ ያደርግ እንደነበረ በሥራ እምነት እንደተፈጸመ ትመለከታለህን? መጽሐፍ አብርሃምም በእግዚአብሔር አመነ ጽድቅም ሁኖ ተቆጠረለት ያለው ተፈጸመ! ስለዚህ ሰው በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደሆነ ሁሉ ከሥራ የተለየ እምነትም የሞተ ነው። (ያዕ.2:19) እንበለ መከራ ኢይትረከብ ጸጋእግዚአብሔር የእግዚአብሔር ስጦታ በከንቱ የሚገኝ ሳይሆን በጾምና በጸሎት፣ በስግደት፣ በአስተብቁኦት፣ በሃይማኖት፣ በምጽዋትና በትሩፋት የሚገኝ በመሆኑ እነ ቅዱስ ጴጥሮስ፣ እነ ቅዱስ ጳውሎስ ሃይማኖት ከምግባር ጋር አዋሕደው በመያዛቸው በተሰጣቸው ጸጋ እግዚአብሔር መሠረት እንኳን በእጃቸው የዳሰሱት ይቅርና የለበሱት ልብስ ሳይቀር ጫፉን የነኩ ሕሙማን ሁሉ ከልዩ ደዌያት ይፈወሱ ነበር።

ይህንንም ያዩና ይመለከቱ የነበሩት ደቂቀ አስቄዋ የአይሁዳዊው ሊቀ ካህናት የአስቄዋ ልጆች ክፉ መናፍስት ያደረባቸው ሰዎች ለማስለቀቅ ሞክረው ከመናፍስቱ የተሰጣቸው መልስ እነሱ ያልጠበቁትና እጅግ የሚያስገርም ነበር። ይኸውም ኢየሱስን አውቀዋለሁ! ጳውሎስንም አውቀዋለሁ እናንተሳ እነማን ናችሁ? ማለት ከእኛ በምን ትበልጣላችሁ በማለት ነበር። (ግብረ ሐዋ.19:11) አዎ ከላይ ከፍ ብለን ለመጥቀስ እንደሞከርነው ቀኖና አበውና ሥርዓተ አበው ከተጠበቀና ሃይማኖት ከምግባር ጋር ተዋሕዶ ከተገኘ ለአባቶቻችን ለሐዋርያት የተሰጠውን ሁብተ ፈውስ ለእሁኖቹ የቤተክር ስቲያን ካህናትም እንደሚሰጠን አያጠራጥርም።

ነገር ግን ሥልጣኑና ሹመቱ ምድራዊ ሥጋዊ ሳይሆን ሰማያዊ መንፈሳዊ ሥልጣነ እግዚአብሔር መሆኑን አውቀንና ተረድተን አምላካዊ ትእዛዙንና ሕግጋቱን ጠብቀንና አክብረን ካልሠራንበት ወከመ እሁዱ እለ ኢዐቀቡ ፍጥረቶሙ ባሕርያቸውን ያልጠበቁ ማለት ፍጡራን ናችሁ ቢሏችሁ ፈጣሪያን ነን የሚሉ(ያሉ) ሥርዓታቸውን የተው ማለት ቀድሱ ቢሏቸው ቀድሱን ያሉ መላእክትንም ጽኑ ሥቃይ ባለበት በገሃነም እንዳኖራቸው ያለ እጣ ፈንታ እንዳይደርስብን ጥንቃቄ ያስፈልጋል። (ሄኖክ. 11:3)

እንግዲህ ጽሑፉን ለማጠቃለል ከላይ በርእሱ እንደተጠቀሰውና በጽሑፉ ጠቅላላ ይዘት ለመግለጽ እንደተሞከረው ማንኛውም ሰው እግዚአብሔርን በማመን በአባቶቹ እምነት፣ ወግና ሥርዓት እየተመራ እግዚአብሔርን ከሚያስቆጣ ከማንኛውም ክፉ ነገር ቢርቅ አሁን ከሚታየው የዘመኑ መቅሰፍት ማምለጥና መዳን የሚችል መሆኑን ለማሳሰብ ነው።

እነሳስቶ ለአስጀመረን አስጀምሮ ለአስፈጸመን ለልዑል እግዚአብሔር ክብር ምስጋና ይግባው አሜን። ✦

መሪጌታ ምናሴ ወ/ሐና

www.ethiopianorthodox.org

ሕስትጉብእ

(ሕስትጉብእ - ጥርቅም፣ የተቀመመ፣ የተሰባሰበ ማለት ነው)

አስደናቂዋ የደብረ ገነት አቅና ማርያም ቤተ ክርስቲያን

የደብረ ገነት አቅና ማርያም ቤተ ክርስቲያን የምትገኘው በሰሜን ጎንደር ሀገረ ስብከት በበየዳ ወረዳ ከታላቁ ኢትዮጵያ ተራራ ከራስ ደጀን አጠገብ (ሥር) ነው:: ደብረ ገነት አቅና ማርያም ከአክሱም ቀጥሎ የተ መሠረተች ከክርስትና በፊት የኦሪት መስዋዕት ሲሰዋባት የነበረች መሆንዋ የቃል ታሪክ ሳይሆን ዛሬ ድረስ በው ስጧ ያሉ የብራና የታሪክ ጽሑፎችና ዋሻዎች ይመሰክራሉ::

በገዳምዋ ውስጥ የሚገኘው ወንጌለ ዘወርቅ ጌታችን በተጠመቀ በ6 መጋቢት 12 ቀን 36 ዓ.ም ጀምሮ ያለ ውን ታሪክ አስፍሮ ይገኛል:: አቅና የተባለችበት ምክንያትም በአካባቢው የመጀመሪያ ታቦት የተቀመጠባት በኩር ቤተ ክርስቲያን በመሆንዋ እንደሆነ የቤተ ክርስቲያንዋ አስተዳዳሪ መልአከ ገነት ውበቱ ዘገየ ነግረውናል::

ታቦቷን ለመጀመሪያ ጊዜ ከአክ ሱም አሁን ወዳረፈችበት የመጣችው በአብርሃ ወአጽብሃ ዘመን በባሕታው ያን አማካኝነት እንደ ነበር ይነገራል:: ታቦቷ አሁን ካለችበት ቦታ መጥታ ከማረፍዋ በፊት በአድዋና በደብረ አባይ አካባቢዎች መቆየቷም የቤተ ክርስቲያንዋ የዕድሜ ባለጸጋ አባቶች ይናገራሉ::

ደብረ ገነት አቅና ማርያም ዙር ያዋን በአጸድ የተከበበች በምሥራቅ በኪሮስና ሃይ አምባ፣ በምዕራብ በያ ሬድ ገዳም፣ በደቡብ በራስ ደጀን፣ በሰ ሜን በአምባራስ ተከባ የምትገኝ ስገነት ላይ እንደ ወጣች ንግሥት አምራና ተውባ የምትታይ ልዩ መስ ህብ ያላት ናት::

ከዚህም በላይ ቤተ ክርስቲያንዋ በሦስት አስደናቂ ታሪካዊ ዋሻዎች የታጠረች ናት:: ከቤተ ክርስቲያንዋ ራስ በኩል ማርወንዝ ዋሻ የሚባል አለ:: ማር ወንዝ ዋሻ የተባለበት ምክ ንያት (ማር ወንዝ የወንዝ ስምም ነው) በወንዙና በዋሻው ዙርያ በርካታ ንቦች ሰፍረውበት ስለ ነበርና ማር በብዛት ይመረትበት ስለ ነበር ነው ይባላል::

ከቤተ ክርስቲያንዋ በስተምሥራቅ በኩል ያለው ዋሻ ደግሞ የደበሳይ ዋሻ ይባላል:: ስሙ ደበሳይ ከሚባል ተዋቂ ሰው የተወረሰ ይመስ ላል:: ሦስተኛውና ከቤተ ክርስቲያንዋ በስተሰሜን አቅጣጫ የሚገኘው ዋሻ መዞርያ ዋሻ ይባላል:: መዞርያ ዋሻ የተባለበት ምክንያት ውስጥ ከገቡ በኋላ አዙሪት ስላለበት ነው:: ይህ ዋሻ በጣም ትልቅ ከመሆኑ የተነሳ በው ስጡ እንደምሰሶ የቆሙ በርካታ የአለት አምዶች ያሉት ነው፡ በአካባ ቢው በርካታ ጉሁሳን (ሰውራን) ጻድ ቃን ያሉበት ይህ ዋሻ ከሩቅ ሆኖም ማየት ይቻላል::

የደብረ ገነት አቅና ማርያም አስደናቂነት በዚህ ብቻ የሚያበቃ አይ ደለም፤ ቤተ ክርስቲያንዋ ያለችበት ቦታ ከራስ ደጀን አጠገብ በመሆኑ የበጋ በረዶም ይታይበታል:: አንዳንዴ ልክ በአውሮጳ የበረዶ ወቅት እንደ ሚታየው የቤተ ክርስቲያኑ አጸድ ነጭ የበረዶ ንጣፍ ይነጠፍበታል::

ደብረ ገነት አቅና ማርያም ሰው ብቻ አይደለም ገብቶ የሚጸል ይባት:: ዋልያና ጉሬዛ የመሳሰሉ የዱር እንስሳትም ቢሆኑ በዚች ታሪ ካዊ ቤተ ክርስቲያን እየተገኙ ለፈጣሪ ያቸው ምስጋና ያቀርባሉ:: ለምሳሌ የአካባቢው ጫካ ተመንጥሮ በዙሪያው ያለው ጋራ ራቁቱን ከመቅረቱ በፊት እስከ ቅርብ ጊዜ በአካባቢው ያሉ ዋል ያዎች ከዋሉበት ውለው ወደ ማደር ያቸው ከመግባታቸው በፊት ተሰብስ በው መጥቶው በቤተ ክርስቲያኑ ዑደት አድርገው ይሄዱ እንደ ነበር መሪጌታ መልአከ ገነት ውበቱ ዘገየ በዓይናቸው ያዩትን ይመሰክራሉ::

የጉሬዛዎቹ ትእይ...

ድረስ አለ:: በደብረ ገነት አቅና ማር ያም ያሉ ጉሬዛዎች ቅዳሜና እሁድ ከወጡበት ዛፍ ሳይወርዱ በሌላ አባ ባል ቅጠል ሳይበጥሱ ፍሬ ሳይቀ ምሱ፣ ውኃ ሳይጠጡ በየሳምንቱ ለሁ ለት ቀናት ሱባኤ ይይዛሉ::

የደብረ ገነት አቅና ማርያም በሰሜን ካሉ አብያተ ክርስቲያናት የሚለ ዩዋት ሌላም ገጽታ አላት:: በዮዲት፣ በግራኝም ሆነ በጣልያን ወረራ ወቅ ቶች ያልተደፈረች በቅዱሳን ጸሎትና በአራዊት ተከብራ በረድኤቷ ተአምር እያሳየች የነበረችና ያለች ናት::

በደብረ ገነት አቅና ማርያም አካባቢ ኪሮስ የሚባል ቦታ አለ:: ይህ ቦታ በአንድ ወቅት አካባቢውን ያስተ ዳድር በነበረ አዝማች ኪሮስ የተባለ ዝነኛ መስፍን ስም የሚጠራ ነው:: አርበኛው መስፍን ታድያ ለጦርነት በዘመተ ቍጥር ታቦቷን ይዞ ነበር የሚዘምተው:: በዚህም በተሳተፈባ ቸው ጦርነቶች ሁሉ ድል ያደርግ ነበር:: ሌላው ቀርቶ በታቦቷ ዙርያ ካለው ቅንጭብ ዛፍ ብቻ ቆረጥ አድርጎ ይዞ ሲሄድ ዘመቻው ሁሉ አልጋ በአልጋ ነበር የሚሆንለት::

አንድ ቀን ግን እመቤቴን እንገ ላትቻት አልሞትም ብሎ ታቦቷን ሳይዝ ዘመተ ይባላል:: በመጨረሻም በጦርነቱ ሞተ እየተባለ ይነገርለታል:: ከደብረ ገነት አቅና ማርያም ገበያው የሚባል ሥፍራ አለ:: ይህ ቦታ በጥ ንት ጊዜ ከትግራይ፣ ከበለሳ፣ ከወል ቃይት ወዘተ ለሚመጡ ሲራራ ነጋዴ ዎች እንደ ማዕከል ሆኖ ያገለግል ነበር:: ቦታውም በወቅቱ ደማቅ ከተማ እንደ ነበር ይነገራል:: ታድያ በጊዜው እዚያ የሚመጣ ነጋዴ ሁሉ ለቤተ ክርስቲያንዋ አሥራት በኩራት (ግብር) ይከፍል ነበር:: ለምሳሌ የትግራይ ጨው ነጋዴዎች በአህያ ጭነው ከሚያመጡት ጨው ተለባ ሹና ተቀማጩ (ከጭነቱ ታችና ላይ ያለው) ለቤተ ክርስቲያንዋ ይገብሩ ነበር:: ከዚህም በላይ በዙርያዋ የነበሩ ዘጠኝ አድባራት እያንዳንዳቸው በዓ መት አንዳንድ ጫን እህል ያመጡላት ነበር::

ደብረ ገነት አቅና ማርያም ...

አቅሐ ሐርያቶ ደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል «አርዘሊባኖስ ተክል ያለበት ብቸኛው ቤተክርስቲያን»

በትግራይ ክልል ምሥራቃዊ ዞን መስተዳድር በጉሎ መከዳ ወረዳ ልዩ ስሙ አቅሐ ሐርያቶ ሰደይቶ ደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክር ስቲያን እየተባለ የሚጠራ ጥንታዊና ታሪካዊ ደብር ይገኛል::

ይህ ደብር ከዘመነ ስብእናባ ዘመን በፊት የተተከለ ገናና ስመ ጥር ደብር እንደሆነ የቤተክርስቲያኑ አገል ጋይ አባቶችና የዕድሜ ባለጸጎች ይናገ ራሉ:: ወደ ደብሩ ለመድረስ በግምት አንድ መቶ ሜትር ሲቀርዎት መን ፈስን በደስታ በሚሰውጥ ጣፋጭ መዓዛ ይታወዳሉ:: ያን ጊዜ ሌላ ነጋሪ ሳያስፈልግዎት ወደ ደብሩ መቃረብ ዎትን ያውቃሉ! በመሠረቱ ወደ ደብሩ ሲቃረቡ የሚሸትዎት መዓዛ ይህ ነው ብለው የማይገምቱት ወይም አምሳያው ይህን ይመስላል የማይሉት ነው:: ብቻ ደስ ይልዎታል! ሰውነ ትዎ በሐሴት ይሞላል:: አካባቢው በሰንሰለታማ ተራራ የተከበበ ስለሆነ ለደብሩ ተጨማሪ ውበትን አጐናጽ ፎታል::

የአቅሐ ሐርያቶ ደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን በዙር ያው ሰፊ ደንና ድንበሩና ሕብሩ የማ ይታወቅ የዋሻ ዓይነት ስላለው በምናኔ በትሕርምትና በብሕትውና ለሚኖሩ ተስማሚና ፀጥታ ያለው ሲሆን እግዚ አብሔርንም በተለያዩ መንገዶች ለማገ ልገልና ለመገልገል በጣም ምቹ መሆ ኑንም አካባቢውን ሲመለከቱት ለማረ ጋገጥ ይችላሉ::

«አቅሐ ሐርያቶ» የሚለው ቃል ትርጉሙ በትግርኛ «ዕቃውን መረጠችው» ማለት ሲሆን ይህም የተ ባለበት ምክንያት በአፄ ገብረ መስቀል ዘመነ መንግሥት ከጉንዳ ጉንዶ ገዳም ተነስቶ ወደ አክሱም የሚያልፍ የት ጠል ዝንጣፊ በእጁ የያዘ አንድ ባህ ታዊ አሁን ደብሩ ባለበት አካባቢ ሲደ ርስ ይመሽበትና ያድራል:: ያደረበት አካባቢም በጣም ለም ስለሆነ በእጁ የያዘው ዝንጣፊ እንዳይደርቅበት በመ ሬት ላይ ሻጥ አድርጐት ነበር::

የጸበልዋ ፈዋሽነት ነው:: እነዚህ በቅ ዱስ ጊዮርጊስ፣ በአቡነ ገብረ መንፈስ ቅዱስና በቅዱስ ያሬድ ስም የተሰየ ሙት የጸበል ቦታዎች ሕሙማንን ከተለያየ ደዌ በመፈወስ የታወቁ ናቸው:: እመቤታችን በፈዋሽነቷ ተአ ምር የምታሳይበት ሌላም ነገር አላት:: ይኸውም ቤተ ክርስቲያንዋ ከተመሠረ ተችበት ጊዜ ጀምሮ በቤተ ክርስቲያ ንዋ ውስጥ ካለው ንብ የሚገኘው ማር ነው:: ማሩ በዓመት ሁለቴ ጥቅ ምት 17 ቀንና መጋቢት 29 ቀን ይቆ ረጣል:: ይህ ማር በተለይ ለሆድ በሽታ የተረጋገጠ ፈዋሽ ነው::

ከዓመት እስከ ዓመት አገልግ ሎት የማይቋረጥባት፣ በርካታ መምህ ራን፣ መናንያንና አገልጋይ ካህናት የሚገኙባት ይህች ታሪካዊት ገዳም ሥርዓቷ ሁሉ ከአክሱም ጽዮን ጋር የተመሳሰለ ነው:: መሬት ከመወረሱ በፊት ለመምህራን፣ ለቀሳውስት፣ ለዲ ያቆናት፣ ለደጓሽ፣ ለዓለም አጫዎችና ...

ለአቃቢ ድመት የሚሆን ለም መሬት የነበራት ነበረች:: በቅርቡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ልማትና ክርስቲያናዊ ተራድኦ ኮሚ ሽን በሰጠው ድጋፍ ቤተ ክርስቲያንዋ ቆርቆሮ ልትለብስ ችላለች::

ዛሬ በተለያዩ መገናኛ ብዙኃን ራስ ደጀንን እንድንጎበኝ ዋሊያና ቀበ ሮን ዓይተን እንድንመጣ የሚያሳስቡ መልእክቶች ሲተላለፉ እንሰማለን፣ እናነባለን፣ ይህ መልካም ነው:: ይሁ ንና ሀገርንና አካባቢውን ለማየት ወደ አካባቢው የሚጓዙ ክርስቲያን ኢትዮ ጵያውያን ይህችን ታሪካዊት ቤተ ክር ስቲያን ዓይተው ቢመለሱ ለሀሊናቸው እርካታን ለነፍሳቸው በረከትን ያገኛሉ ብለን እናምናለን::

የእመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም በረከትና ረድኤት ከሁላችን ጋር ይሁን:: ♦

www.ethiopianorthodox.org

በማግስቱ ጠዋት ተነስቶ የዛፉን ዝንጣፊ በተከለበት ስፍራ ረስቶት ጉዞውን ወደ አሰበው ስፍራ ይቀጥላል:: ብዙ መንገድ ከተጓዘ በኋላም ይዞት የነበረውን የዛፍ ዝንጣፊ መርሳቱን አስታውሶ ወደ አደረበት ወደ አቅሐ ሐርያቶ ደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ደብር ተመልሶ ቢመጣ የቅጠሉ ዝንጣፊ ጸድቆ ከቁመቱ በላይ ሆኖ ያገኘዋል:: እንዳየውም በመገረም ይህች የዛፍ ዝንጣፊ ይህን ቦታ መርጣዋለች ሲል «አቅሐ ሐርያቶ» ብሎ ባዶ እጁን ተመለሰ:: ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አቅሐ ሐርያቶ ሰደይቶ ደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን በመባል ሲጠራ ይኖራል ሲሉ የአካባቢው ተወላጅ የሆኑት አርቲስት ሐጐስ ገብረሕይወት አስረድተውናል::

ከላይ በታሪኩ ውስጥ የጠቀስነው ዛፍ በአሁኑ ጊዜ በዚህ ታላቅና ገናና ባለ ታሪክ ደብር ውስጥ ተስፋፍቶና ጫካ ሆኖ ይታያል:: የሚገርመው ቅጠሉ መጀመሪያ ባሕታዊው ከተከሉበት አካባቢ ካልሆነ በስተቀር ወደ ሌላ ቦታ ወስደው ቢተክሉት አይጸድቅም፤ ነገር ግን ባለበት አካባቢ ንፋስ ወዝውዞ ቢጥለው በቅጽበት ጸድቆ ያድጋል::

የዚህ የዛፍ ዓይነት እንዳለ ለማወቅ ብዙ ሰዎች በመላ ኢትዮጵያ ፍለጋ አካሂደው ነበር:: ነገር ግን እንኳንስ የዚህን ዓይነት ዛፍ ሊያገኙ ቀርቶ አምሳያውም ሊያገኙ እንዳልቻሉ የአካባቢው ሰዎች አረጋግጠዋል:: በተጨማሪም ይህን ታሪክ እንድናዘጋጅ የተባበሩን አርቲስት ሐጐስ ገብረሕይወት «በሥራ ምክንያት ኢየሩሳሌም፣ ቤተልሔምና አካባቢዋን ለመጐብኘት ዕድል ገጥሞኝ ነበር ካሉ በኋላ በጉብኝቱ ጊዜ ትክክለኛው አርዘ ሊባኖስ ይገኝ እንደሆን በማለት አፈላልጌ ለማግኘት አልቻልኩም ከዚህም ውጭ በልዩ ልዩ ምክንያት በተንቀሳቀስኩባቸው የዓለም ክፍሎች ሁሉ ይገኝ እንደሆን በማለት አጠያይቄ ነበር፤ ነገር ግን ይኽንን ዛፍ ከሰደይቶ ደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን ውጭ ሌላ ቦታ ለማግኘት አልቻልኩም» ብለዋል:: የቅጠሉን ዓይነትም ለዝግጅት ክፍላችን አምጥተው አሳይተውናል::

በደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ያለው አርዘ ሊባኖስ ዛፍ ፍሬ አለው፤ ነገር ግን የሚራባው በቅርንጫፍ ብቻ እንጂ በፍሬው አይደለም:: ፍሬው አይበላም ቅጠሉ ግን ሲያኝኩት ለጊዜው ቢመርም እየቆየ እንደ ስኳር ይጣፍጣል::

በአካባቢው ብዙ ሕቡእን ተሐራምያንና ባሕታውያን ስላሉ ምግባቸው ይኸው አርዘሊባኖስ ቅጠል መሆኑ ይታወቃል:: መጽሐፍ ቅዱስም ይኽንኑ ሲያጠናክርና ልዩ ልዩ ምግቦችን ሲገልጽ «እክለ ያፀንዕ ኃይለ ሰብእ ወይጸግቡ ኵሉ ዕፀ ወገዳም አርዘሊባኖስ ዘተክልከ» እህልም የሰውን ልበት ያጠነክራል የእግዚአብሔር ዛፎች እርሱም የተከላቸው የሊባኖስ ዝግባዎች ይጠግባሉ ይላል:: (መዝ. 103:15-16)

በዚህ ደብር ዙሪያ ባለው ደንና ዋሻ ውስጥ እጅግ የሚያስደርም ድንቃ ድንቅ ተአምራት እንደ ተደረገና እየተደረገም እንደሆነ በአካባቢው ነዋሪዎች የተገኙ ዘገባዎች በስፋት ያስረዳሉ::

ለምሳሌ በ1993 ዓ.ም አንድ የአካባቢው ተወላጅ ከጫካው መካከል የወደቀ ግንድ ከማኅበሩ ጋር ተነጋግረው በ30 ብር ተዋውለውና ከፍለው ወደ ቤታቸው ይወስዱታል፤ ሌሊት ቅዱስ ሚካኤል በህልም ተገልጾ ይህንን ግንድ ቀስ አድርገህ ከነበረችበት ቦታ አስቀምጣት አለበለዚያ በሕይወትህ ፍረድ ብሎ እንዳስጠነቀቃቸውና እርሳቸውም በማግስቱ ጠዋት ግንዱን መልሰው ገንዘባቸውን ሳይጠይቁ እንደ ቀሩ የአካባቢው ተወላጆች ይናገራሉ::

አንድ መድኃኒት ቀማሚ ግለሰብም ልዩ ልዩ ቅጠላ ቅጠል ለመሰብሰብ ወደጫካው እንደገቡ መላ አካላቱ በልዩ ልዩ ኅብረ ቀለም ያሸበረቀ ዘንዶ ከጫካው ጀምሮ እስከ መንደራቸው ድረስ ያባረራቸው ሲሆን በሌላ ጊዜም አንድ ልጅ መክፈልት ይዞ በደን አቋርጦ ወደ ደብሩ ሲሄድ መላ ሰውነቱ በልዩ ልዩ ኅብረ ቀለማት ያጌጠ አራት መዓዘን ቅርጽ ያለው ዘንዶ እንዳየና ሳይጣላው እንዳሰለፈ ሕፃኑ መስክሯል::

የአርዘሊባኖስ ተክል የሚጠብቁ ሁለት ዘንዶዎች እንዳሉም የቤተክርስቲያኑ አገልጋይ ካህናትና የአካባቢው ነዋሪዎች አረጋግጠዋል::

ይኸንኑ የአርዘሊባኖስ ተክል በትክክል በዚህ አካባቢ መገኘቱን ለማሳወቅ ከዚህ በፊት ከፍተኛ ጥረት ቢደረግም የታሰበው ያህል ውጤት አልተገኘም፤ ስለዚህ ይህ የአርዘሊባኖስ ተክል ለቱሪዝም መስህብ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ስላለው የክልሉ መንግሥትና ቱሪዝም ቢሮ ለአካባቢው ተገቢውን ትኩረት ሊሰጡት ይገባል::

ይኸው ባለታሪክ ደብር ቀደም ሲል «ዳንዲ እብኒ» ይባል በነበረ ስፍራ ተመስርቶ የቆየ ሲሆን በርዕደ መሬት ምክንያት አንድ ኪሎ ሜትር ያህል ርቆ ወደሚገኘው አሁን ወዳለበት ስፍራ በአምሳለ ንስር አንበረረ መጥቶ እንዳረፈ በሰፊው ይተረካል፤ የቦታው ባለንብረት የነበሩት ሰዎች ቦታውን ስጡን ብሎ ሕዝቡ ሲጠይቃቸው በደስታ እንደሰጡና አካባቢውም በገደል የታጠረ ሆኖ ቤተክርስቲያኑ ግማሹ በግንብ ተሠርቶ ሲገለገል ቆይቷል:: የደብረ ገነት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን ዛሬ በአዲስ መልክ በመሠራት ላይ ይገኛል::

ቀእስክንድር ገብረክርስቶስ

ኦሪትና ወንጌል

- ኦሪት አበባ ናት፣ ወንጌል ፍሬ ናት፣ ሁሉን ታጠግባለችና::
- ኦሪት ገጠር ናት፣ ወንጌል ግን ከተማ ናት፣ ሁሉ ይገኝባታልና::
- ኦሪት በጋ ናት፣ አድርቃ አንድዳለችና፣ ወንጌል ክረምት ናት ሁሉን አብቅላለችና::
- ኦሪት እሬት ናት፣ ሁሉን አምርራለችና፣ ወንጌል ግን ማር ናት፣ ሁሉን አጣፍጣለችና::
- ኦሪት ጨረቃ ናት፣ ወንጌል ግን ፀሐይ ናት፣ ዓለሙን ሁሉ ሞቃ ታበራለችና::
- ኦሪት በተህ ናት፣ ወንጌል ግን ጥሩ ጠጅ ናት፣ በልክ ለሚጠጣት ሰው ሕይወት ትሰጣለችና::

(መጽሐፈ - ጨዋታ- ሥጋዊ ወመንፈሳዊ ከዘነበ ኢትዮጵያዊ 1857 ዓ.ም)

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካሉት መንፈሳውያን ወጣቶች እንማር

በፈጣሪያቸው በእግዚአብሔር ያላቸውን እምነት ጠንካራና የማይናወጥ ሆኖ፣ የእግዚአብሔር መንፈስ አድሮባቸው የዚህ ዓለም ክፉውን መንፈስ ድል አድርገው ከአሰቡት ግብ የደረሱ በአሁኑ ዘመን ለሚገኙ ወጣቶች መልካም አርአያ የሚሆኑ መንፈሳውያን አርበኞች ወጣቶች ከወንዶችም ከሴቶችም እንደነበሩ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጽፎ ይገኛል:: ከነዚህም ውስጥ ለአሁኑ ከወንዶች የያዕቆብ ልጅ የዮሴፍን፣ ከሴቶች የሶስናን መልካም አርአያነት በምሳሌ ወስደን እናያለን::

በኦሪት ዘፍጥረት ከምዕራፍ 37-50 ተጽፎ እንደምናገኘው ዮሴፍ አሥራ አንድ ወንድሞች ሲኖሩት ከእነዚህም ውስጥ ዮሴፍ አሥራ ሁለተኛ ሆኖ ለአባቱ ለያዕቆብ ታዛዥና ቅን መንፈስ የነበረበት ወጣት ሲሆን «የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው» ባለው አምላካዊ ቃል የሚመራ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት የሚጠብቅ ወጣት እንደነበር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጽፎ ይገኛል::

በዚህ መሠረት እግዚአብሔርን ለሚፈሩና የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ለሚጠብቁ ወጣቶች ሁሉ የሰይጣን ፈተና እንደሚያጋጥማቸው የታወቀ ቢሆንም በእግዚአብሔር አጋዥነት ፈተናውን ድል አድርገው አልፈው ከአሰቡት ግብ (አላማ) ሲደርሱ እናያለን:: ዮሴፍም በእግዚአብሔር ስለማ ገለጸለትና ሕልሙንም ለወንድሞቹ ስለሚነግራቸው ወንድሞቹ በእኛ ላይ ንጉሥ ልትሆን ነው ወይ እያሉ ይጣሉት ነበር:: ከዚህም የተነሣ ወንድሞቹ በበረሐ የአባታቸውን በጎች እየጠበቁ ሳሉ ዮሴፍ ወንድሞቹን ሊጠይቃቸው ሄደ፤ በዚህ ጊዜ ተማክረው ወደ ጉድጓድ ጣሉት፤ ቢሆንም እግዚአብሔር ይጠብቀው ስለነበር በወንድሙ በይሁዳ አማካይነት በአቀረበው ሐሳብ «ወንድማችንን ገድለን ደሙን ብንሸሽግ ጥቅማችን ምንድር ነው? ለእስማኤላውያን ነጋዴዎች እንሽጠው ና ገንዘብ እንቀበል» ብሎ ባቀረበው ሃሳብ ተስማምተው ከጉድጓድ አውጥተው ለእስማኤላውን ነጋዴዎች በሃያ ብር ሸጡት::

የእስማኤል ነጋዴዎችም ሁለተኛ ወደ ግብፅ ወስደው የንጉሥ ፈርዖን ጃንደረባ የዘበኞቹ አለቃ ለሆነ ጲጥፋራ ለተባለ ሰው ሸጡት:: እግዚአብሔርም ከዮሴፍ ጋር ነበርና የሚሠራውን ሥራ ሁሉ በእጁ ስለሚያከናውንለት የጌታው የጲጥፋራን ቤት በዮሴፍ አማካይነት በግቢም በውጭም በረከት ሞላ፤ ሀብቱም በዛ፤ ጲጥፋራም ይህንን ባየ ጊዜ ዮሴፍን ባለው ገንዘብ ላይ ሾመው፤ ታማኝ አገልጋይ ሆኖ አገኘችታልና::

በዚህ ጊዜ ዮሴፍ የእግዚአብሔር መንፈስ ያደረበት በሥራውም መልኩም ያማረ መልከ መልካም ወጣት ስለነበር የጌታው የጲጥፋራ ሚስት ከእርሷዋ ጋራ እንዲተኛ መላልሳ ጠየቀችው፤ ዮሴፍ ግን እግዚአብሔርን የሚፈራ የዚህን የኃላፊውን ዓለም ነገር የማያስጎመጀው ወጣት ስለነበር «ጌታዬ በቤቱ ታማኝ አድርጎ ከአንቺ በስተቀር ሾሞኛል፤ ነገር ግን አንቺ የእርሱ ሚስት ስለሆንሽ በአንቺ ላይ ሥልጣን አልሰጠኝምና እንዴት ይህን ትልቅ ክፉ ነገር አደርጋለሁ?» በእግዚአብሔር ፊትስ እንዴት ትልቅ ኃጢአት እሠራለሁ? ብሎ አይሆንም አላት:: እርሷም ፈቃድዋን የማይፈጽ ምላት ሆኖ በአገኘችው ጊዜ «መልከ መልካም ወጣት ገዝተህ ልድፈርሽ» አለኝ ብላ በውሸት ከባልዋ ጋር አጣላችውና ባልዋም እውነት መስሎት ተቆጥቶ ዮሴፍ ባልሠራው ጥፋት ወኅኒ ቤት እንዲገባ አደረገ::

ነገር ግን እውነትና ንጋት እያደረ ይገለጣል እንደሚባለው ዮሴፍ በውሸት ቢታሠርም በወኅኒ ቤቱም ተወዳጅነትና ታማኝነትና አግኝቶ ሲኖር የፈርዖን የግብፅ ንጉሥ ሕልም የግብፅ ጠንቋዮችና ጠቢባን የሚባሉ መፍታት ሲያቅታቸው ዮሴፍ እግዚአብሔር በገለጸለት ጥበብ ሕልሙን ስለፈታለት በግብፅ ንጉሥ በፈርዖን ትእዛዝ ዮሴፍ በግብፅ ምድር ሁሉ ከፈርዖን ንጉሥ በታች ጠቅላይ ሚኒስቴር ሆኖ ተሾመ:: ንጉሡ ፈርዖንም ቀለበቱን ከእጁ አውልቆ በዮሴፍ እጅ አደረገው፤ በአንገቱም የወርቅ ዝርግፍ አደረገለት፤

የእግዚአብሔር ሥራ በቅዱሳኑ ላይ አፀብ ድንቅ ነውና መዝ.67(68)፤38:: ለሚመጡ ሰባት ዓመታት የረሐብና የችግር ዓመታት የሚሆን እህልም እንዲሰበስብ ንጉሡ ፈርዖን ባዘዘው መሠረት ዮሴፍ በግብፅ ምድር ሁሉ እየዞረ እንደ ባሕር አሸዋ ብዙ እህል ሰበሰበ:: የግብፅ ሕዝብንም ከሰባቱ የረሐብ ዓመታት አዳናቸው:: የፈርዖን ንጉሥ ሕልም ሰባት ዓመታት በግብፅ ረሐብ እንደሚሆን ዮሴፍ ለንጉሡ ፈርዖን ሕልሙን በመፍታት ነግሮት ነበርና የዮሴፍ ወንድሞችም በሀገራቸው በከንዓን ረሐብ ሆኖ ስለነበር እህል ሊሸምቱ ወደ ግብፅ በወረዱ ጊዜ ዮሴፍ እርሱ የሸጡት ወንድማቸው መሆኑን ገለጸላቸው:: ሳይቀየማቸውም እህል እንዲሰጡአቸው አዘዘ፤ አባቱ ያዕቆብም ከእስራኤል

www.ethiopianorthodox.org

አገር ወደ ግብፅ መጥቶ ከነቤተሰቡ ጋር እንዲኖር አደረገ:: ያዕቆብም የጠፋውን ዮሴፍን በማግኘቱ በጣም ደስ አለው፤ እግዚአብሔርንም አመሰገነ:: ዮሴፍም በእግዚአብሔር ፈቃድ በእሬት ሕግ የሄልዮቱ ከተማ ካህን የጴጥፋራ ልጅ አስናትን አግብቶ ምናሴንና ኤፍሬምን ወልዶ እግዚአብሔርን እያመሰገነ ኖረ::

እንደዚሁም ከወጣት ሴቶች ደግሞ የተባረኩ እግዚአብሔርን የሚፈሩ፣ በትዳራቸው ጸንተው ኃጢአትን ከመሥራት መሞትን የመረጡ፣ ቅዱሳን ሴቶች እንደነበሩ ከእነርሱም ውስጥ ሶስና የተባለች ወጣት ሴት ከዚህ እናስታውሳለን:: በመጽሐፈ ሶስና ተጽፎ እንደምናገኘው በባቢሎን የሚኖር ስሙ ኢዮአቄም የሚባል ሰው ስሟ ሶስና የምትባል ሚስት አግብቶ ይኖር ነበር:: ይህችም ሶስና በመልክዋና በሥራዋ እጅግ መልከ መልካም ስትሆን አባቷና እናቷዋም ደጋግ ሰዎች ስለነበሩ ልጃቸው ሶስናን ሙሴ የጻፋትን የኦሪትን ሕግ አስተምረዋት ነበርና ሶስናም ፈጣሪዋ እግዚአብሔርን ትፈራ ነበር፤ ባልዋ ኢዮአቄምንም ታከብረው ነበር::

በዚህ ጊዜ ከባቢሎን ወገን የሚሆኑ ኃጢአት የሞላባቸው ግብዞች የሆኑ ሁለት መምህራን በሶስና ውበትና መልክ ተማርከው ሶስናን ከፈጣሪዋ ትእዛዝና ፍቅር ከባለቤትዋ አንድነት ሊለይዋት ፈለጉ:: እነዚህ ሁለቱ መምህራን የሚባሉ ሰይጣን በልባቸው አድሮ ልባቸውን አጨልሞታልና ኃጢአትን የሚጠላ ልዑል እግዚአብሔርን አላሰቡትምና ሶስናን ያገኙዋት ዘንድ ሁሉ ጊዜ ይጠብቋት ነበር:: ሶስናም የነዚህ ተንኮለኞች መምህራን ሃሳብ አላወቀችም ነበር:: አንድ ቀን ሶስና ከባለቤትዋ አትክልት ውስጥ ሰውነትዋን ለመታጠብ ከአገልጋዮችዋ ጋር ገባች ሳለች አገልጋዮችዋ ሰውነቷዋን የሚያጠሩ ዘይት ገዝተው እንዲያመጡላት ስትልካቸው እነዚያ ዓመጸኞች የሰይጣን ልጆች መምህራን ተደብቀው ነበሩና ሶስናን ይዘው ፈቃዳችንን ፈጽሚልን ይህ ካልሆነ ከአንድ ጎልማሳ ጋር ተኝታ አገኘናት ብለን ዋሽተን በድንጋይ ተወግረሽ እንድትሞች እናደርጋለን አሏት፤ ዝሙት የሚሠሩ ሁሉ በድንጋይ ተወግረው እንዲሞት በኦሪት ሕግ ተጽፏልና ኦሪ.22፤25-27

ሶስና ግን ኃጢአትን ሠርቼ እግዚአብሔርንና ባለቤቴን ከማሳዝን ብሞትም ልሙት ብላ ጮኸች:: እነዚያ ውሸተኞች ሁለት መምህራንም ለማስመሰል አብረዋት ጮኹና ሰው ተሰበሰበ:: ሁለቱ መምህራን የተባሉትም ዓመጽ ተሞልተዋልና እንደ እቀዱት ሶስናን ከአንድ ወጣት ጋር ተኝታ አግኝተናታል ወጣቱን ለመያዝ አልቻልንም እርሷዋን ግን ይኸው ይዘናታል ብለው በውሸት ተናገሩ:: በሶስና እንደዚህ ያለ ነገር ፈጽሞ ተሰምቶ አያውቅም ነበርና እውነት መስሏቸው ቤተሰቦቿና ባለቤትዋ በጣም አፈሩ፤ የሚያውቋትም ሁሉ አለቀሱላት::

ሶስና ግን ልቧ በእግዚአብሔር አምኗልና እያለቀሰች ወደ ሰማይ እየተመለከተች ትጸልይ ነበር:: ነገር ግን የሁለቱ ሐሰተኞች መምህራን ቃል በማመን እንደ ሙሴ ሕግ ሶስና በድንጋይ ተወግራ እንድትሞት ተፈረደባት:: ነገር ግን የሶስና ንጹሕ ደም በውሸት እንዲፈስ እግዚአብሔር አልፈቀደምና የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት ዳንኤል የተባለ ወጣት ከሕዝቡ መካከል ተነሥቶ «እናንተ ሰዎች ሆይ እነዚህ ሁለት ውሸታሞች መምህራን የተናገሩትን ቃል አምናችሁ ንጹሕ ደምን ታፈሳላችሁ፤ ስለዚህ ለየብቻቸው እንዲመረመሩ አድርጉ» ብሎ ተናገራቸው:: ሁለቱንም መምህራን ለየብቻቸው አድርገው ሲመረምሯቸው አንዱ መምህር ሲጠየቅ በኮክ ሥር ከአንድ ወጣት ጋር ስትነጋገር አየኋት አለ፤ ሁለተኛው ደግሞ ሮማን በሚባል ዛፍ ከአንድ ወጣት ጋር ዝሙት ስትሠራ አየኋት ብሎ ተናገረ:: የውሸት ነገር ሆነና የሁለቱም መምህራን ነገራቸው ተለያየ:: ስለዚህ ሶስናን በሐሰት ከባልዋና ከቤተሰቦችዋ አጣልተዋታልና ሁለቱ ውሸታሞች መምህራን በድንጋይ ተወግረው እንዲሞቱ ተፈረደባቸው:: በቆፈሩት ጉድጓድ ራሳቸው ገብተው ኃጢአት ከመሥራት ንጽሕት ሆና የተገኘች መንፈሳዊት ወጣት ሶስና ነፃ ወጣች:: ባልዋ ኢዮቄምና ቤተሰቦችዋም የእግዚአብሔርን እውነተኛ ፍርድ እያደነቁ እግዚብሔርን አመሰገኑ፤ ሶስናም በሁሉም ዘንድ የተከበረች ሆነች::

ስለዚህ በአሁኑ ዘመን የምትገኙ ወጣቶችም የነዚህ የዳንኤልና የሶስና መንፈሳውያን ወጣቶች አርአያን በመከተል እግዚአብሔር አምላክ ንጹሕ አድርጎ የፈጠረውን ሰውነታችሁን በኃጢአት እንዳይረክስና ከፈጣሪያችሁ በረከትና ረድኤት እንዳትርቁ መጠንቀቅ ያስፈልጋል:: ሰውነታችሁን ኃጢአት ከመሥራት ንጹሕ አድርጋችሁ ከጠበቃችሁ ደግሞ ከልዩ ልዩ በሽታ ትድናላችሁ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቅዱስ ወንጌል እንዳስተማረው «ፈጣሪ በመጀመሪያ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው ስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል ከሚስቱም ጋር ይተባበራል ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ:: ስለዚህ አንድ አካል (ሥጋ) ናቸው እንጂ ሁለት አይደሉም፤ እግዚአብሔር ያጣመረውን እንግዲህ ሰው አይለየውም» ማቴ. 19:4 ባለው አምላካዊ ቃል በቅዱስ ጋብቻ በሥርዓተ ቤተክርስቲያን ተጋብታችሁ የተባረኩ ልጆች ወልዳችሁ ኢትዮጵያ ሀገራችሁን ከቀሳፊ በሽታ ነፃ አድርጋችሁ የዘለዓለም ሕይወት ወራሾች ትሆናላችሁ፤ ክቡር ሰውነታችሁን በንጽሕና ብትጠብቁ እግዚአብሔር ይወደዋል «ንጹሕ የሆነ ነውርም የሌለበት አምልኮ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ይህ ነው:: ወላጆች የሌላቸው ልጆች ባልቴቶችንም በመከራቸው መጠየቅ በዓለም ከሚገኝ እድፍ ሰውነቱን መጠበቅ (ያዕ.1፥26-27) ይላል:: ስለዚህ ከዚህ ላይ የተጻፈውን ጽሑፍ እንድንጠቀምበት እግዚአብሔር አምላካችን በመንፈስ ቅዱስ ያጽናን አሜን:: ✦

መልአከ ምሕረት ብርሃኑ ተስፋዬ

ሕመምተኛን መጠየቅ ቸል አትበል (ሲራ.7:35)

ዝ.ይገር

ከጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርት እንደምንረዳው መንግሥተ ሰማያትን ለመውረስ ከሚያበቁ ተግባራት አንዱ ሕሙማንን መጠየቅ መሆኑን በማያሻማ ሁኔታ ተነግሮናል:: «እናንተ የአባቴ ቡሩካን ኑ፤ ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ:: ተርቤ አብልታችሁኛልና፤ ተጠምቼ አጠጥታችሁኛልና፤ እንግዳ ሁኜ ተቀብላችሁኛልና፤ ታርዤ አልብሳችሁኛልና፤ ታምሜ ጠይቃችሁኛልና» እንዲል:: (ማቴ.25:34-37)

ጻድቃን በትሕትና መንፈስ ይህን ሁሉ የት አግኝተንህ አደረግንልህ? ብለው ላቀረቡት ጥያቄ ጌታችን የሰጠው ምላሽ «እውነት እላችኋለሁ ከሁሉ የሚያንሱ ከእነዚህ ወንድሞቼ ለአንዱ ስንኳ ስላደረጋችሁ ለእኔ አደረጋችሁ» የሚል ነበር:: ጌታ ወንድሞቼ ብሎ የጠራቸው የተናቁ ፣ የወደቁ፣ እንጀራ አልባሽ የሌላቸው በተለያዩ ደዌዎች ተይዘው በሕመም የሚሰቃዩትን በአጠቃላይ ከሁሉ ያነሱትን እንደሆነ ልብ ማለት ያሻል::

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህ ዓለም እየተዘዋወረ ባስተማረባቸው ቦታዎች ሁሉ አዳኝነቱን አምነው ወደርሱ ይመጡ የነበሩትና በተለያየ ደዌ የተያዙ በሽታኞችን ብቻ አልነበረም የሚያድነው:: በሽተኞችን ካሉበት ድረስ እየሄደም ይፈውሳቸው ነበር:: (ማቴ.8:7፤ ማር.1:29-31፤ ሉቃ. 8:1-2፤ 8:51-55)

አሁንም ጌታችን የአባቴ ቡሩካን፣ ብፁዓን የሚላቸው የተራበውን የሚያጎርሱ፣ የታረዘውን የሚያለብሱ፣ የተረሱትን የሚያስታውሱ፣ የታመሙትን የሚጎበኙና የሚያጽናኑትን ነው:: «ከሚያለቅሱ ሰዎች አትለይ» (ሲራ.7:34) ተብሎ እንደተነገረው ሁላችንም የተቸገሩትን የመርዳት፣ የታመሙትን የማጽናናት ክርስቲያናዊ ግዴታ አለብን:: «ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ» ተብለናልና:: (ዮሐ. 14:15) ያኔ በተራችን በእግዚአብሔር ዘንድ ተወዳጅ እንሆናለን:: (ምሳ.8:17)

ዛሬ በሀገራችን ባለው አስከፊ የኤች.አይ.ቪ ኤድስ በሽታ የተነሳ በርካታ ሰዎች በሕመም ይሰቃያሉ፤ በመሠረቱ በሕመምተኞች መካከል ልዩነት ማድረግ ባይገባም ለኤች.አይ.ቪ ኤድስ በሽተኞች የተለየ እንክብካቤ ማድረግ ይገባል:: ለዚህም የተለያዩ ምክንያቶችን ማንሳት ይቻላል:: በመጀመሪያ ደረጃ ኅብረተሰባችን ካለው የተሳሳተ አመለካከትና የግንዛቤ ማነስ የተነሳ የኤድስ በሽተኞችን ሲያገላቸው፣ ሲሸሻቸው፣ ሲጸየፋቸው ይታያል:: በሌላ በኩል ከላይ ለማየት እንደቻልነው በእግዚአብሔር ዘንድ ጽድቅንና በረከትን የምናገኘው ረዳትና ወገን የሌላቸውን፣ ሌላው የሚሸሻቸውን፣ የተናቁትን ስንንከባከብና ስንረዳ ነው::

በሉቃስ ወንጌል 10:30-38 ላይ ከተጠቀሰው ታሪክ እንደምንረዳው «ባልንጀራህን እንደራስህ ውደድ» (ሉቃ. 10:28፤ ማር.12.:29-33) የሚለውን አምላካዊ ትእዛዝ በማክበር የዘለዓለም ሕይወት ማስገኛ ተግባር በመፈጸሙ የተመሰገነው በወንበዴዎች ተደብድቦ በሕይወትና በሞት መካከል የነበረውን ቁስለኛ አንስቶ፣ ቁስሉን በዘይት ቀብቶ፣ በአህያው ላይ ጭኖ የወሰደው ንና ሕይወቱ ያተረፈለትን ሳምራዊ እንጂ ቁስለኛውን እያዩ እንዳላዩ ገለል ብለው ያለፉት ካህኑና ሌዋዊው አልነበሩም::

እኛስ እየተከተልነው ያለው መንገድ የካህኑና የሌዋዊው ነው ወይንስ የሳምራዊው? ዛሬ በኤች.አይ.ቪ ኤድስ ምሕረት የለሽ ወንበዴ ተደብድበው በየቤቱ፣ በየሆስፒታሉ ወድቀው የሚገኙ ወገኖችን እንደሳምራዊ መንገደኛ የኀሊናም ሆነ አካላዊ ስቃያቸውን ቀርበ የሚዳስስላቸው፣ እኛም ከጎናችሁ ነን ብሎ የሚያጽናናቸው ይሻሉ:: የዚህ ዓይነት በጎ ተግባር ከእያንዳንዱ ክርስቲያን የሚጠበቅ ነው:: በጎ ሥራ መሥራት ያለብን ደግሞ ነገ ሳይሆን ዛሬውኑ ነው:: «በሥጋህ በሕይወት ሳለህ በጎ ሥራ ካልሠራህ ከጻድቃን ጋር አድል የለህም» (3ኛመቃ.10:15) በተባልነው መሠረት ተግባራችን የካህኑና የሌዋዊው ዓይነት ከሆነ በፍርድ ቀን «እናንተ ርጉማን ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደተዘጋጀ ወደዘላለም እሳት ከእኔ ሂዱ ...» (ማቴ.25:41-45) የሚለው ፍርድ በኛ ላይ ይፈጽምብናል::

አንዳንዶቻችን ራሳችንን ከኤች. አይ. ቪ. ኤድስ መጠበቅ እስከቻልን ድረስ ግዴታችንን የተወጣን ያህል መስሎ ሊሰማን ይችላል:: በእርግጥ ራስን መከላከል በተለይ ደግሞ ሕገ እግዚአብሔር በሚፈቅደውና በቤተክርስቲያናችን ሥርዓት አንድ ለአንድ ተወስኖ መኖር ኤች.አይ.ቪ. ኤድስን የመከላከያ ዋነውና ቁልፍ መፍትሔ መሆኑ ግልጽ ነው:: እንደዛም ሆኖ በሀገራችን ያለውን የኤድስ ስርጭት ለመግታት ከተፈለገ ራስን የመከላከሉ ተግባር በበሽታው የተያዙትን ከመንከባከብና በበሽታው ምክንያት ወላጅ አልባ የሆኑ ሕፃናትን የሚረዱበት መንገድ ከማመቻቸት ጋር ደምረን ካላየነው ውጤቱ የተሟላ አይሆንም::

በመሆኑም በተቻለንና ባለን አቅም ሁሉ የዚህ በሽታ ሰለባ የሆኑትን ከመርዳት ወደኋላ ማለት የለብንም (ሲራ.8:14):: ኤድስ የኃጢአት ውጤት ስለሆነ በኤድስ የተጠቁ ሰዎች ኃጢአተኞች ናቸው የሚል የተሳሳተ አመለካከት ያላቸው ሰዎች ሊኖሩ ይችላሉ:: በእርግጥ «ኃጢአትን አትሥራት መከራ አያገኝህም» (ሲራ. 7:1) እንደተባለው ራሳቸውን ከሕገ እግዚአብሔር በማራቅ በዝሙት የሚጠመዱ በዚህ በሽታ የመያዝ እድላቸው የሰፋ መሆኑ ብቻ ሳይሆን በዚህ አድራጎታቸው ሊፈረድባቸው ይችላል:: (ዕብ.13:4) እንደዛም ስለተባለ በኤች.አይ.ቪ ኤድስ የተያዙ ሁሉ ዘን

www.ethiopianorthodox.org

ጢአታቸው እንደታመሙ አድርጎ መው ሰዱ የተሳሳተ ነው። ለምሳሌ በሕክ ምና ወቅት በሚደረግ የጥንቃቄ ጉድ ለት በደም ምክንያት ከእናት ወደ ሕፃን በሚተላለፍ ወዘተ በመሳሰሉት መንገዶች የዚህ በሽታ ሰለባ የሚሆኑ አዋቂዎችና ሕፃናት እንዳሉ ይታወቃል።

ዕውሩን አስመልክተው ሐዋር ያት ላቀረቡት ጥያቄ ጌታችን ሲመ ልስ «የእግዚአብሔር ሥራ በእርሱ እንዲገለጥ ነው እንጂ እርሱ ወይም ወላጆቹ ኃጢአት አልሠሩም» (ዮሐ. 9:3-4) እንዳለው ዛሬም በኃጢአታ ቸው ሳይሆን እግዚአብሔር ሥራው እንዲገለጥባቸው ያዘጋጃቸው ሕሙ ማንና እኅለማውታን እንዳሉም ማስታ ወስ አለብን። የዚህ ዓይነቱ ሁኔታ ለኛ ላልታመምነው የቀረበልን ፈተና ነው። ፈተናውን ማለፍ የምንችለው ደግሞ በትድሚያ ሕሙማንን መጐ ብኘት ችል ካላልንና (ሲራ.7:35) «እናት አባቱም ለሞቱበት ልጅ እንደ አባቱ ጠበቃ ሁነው» (1ኛመቃ.22:7) የሚሉ ትን ትእዛዛት በተግባር ስናውል ነው። ፈተናውን ማለፍ የምንችለው «የማያ ውቋትን አስተምሩአቸው» (ዕዝ.7:26) በተባልነው ሳያውቁ በስህተት አው ቀው በድፍረት ችግር ላይ የወደቁትን ቃለ እግዚአብሔር መግበን ለንስሐ እንዲበቁ ስናደርግ ነው።

ፈተናውን ማለፍ የምንችለው «በሦስትም የተገመደ ገመድ ፈጥኖ አይበጠስም» (መክ.4:12) እንደተባለው ሁላችንም ተባብረን፤ እጅ ለእጅ ተያ ይዘን እግዚአብሔርን ምርኩዛችን አድ ርገን የመጣብንን ችግር ለመቋቋም ስንጥር ነው። ፈተናውን ማለፍ የምን ችለው «ክፉ ማድረግ ትተን መልካም መሥራትን ስንማር ነው» (ኢሳ.1:16-17) ፈተናውን ማለፍ የምንችለው «በእግ ዚአብሔር ፊት ኃጢአትን መሥራት ስናቆም» ነው። (ዘፍ.34:9-10) ፈተና ውን ማለፍ ምንችለው እግዚአብሔር ርኅሩኅና መሐሪ መሆኑን አውቀን ኃጢአታችንን በንስሐ ስናጥብና ቢጋ ራም በግልም ሆነን በጾምና በጸሎት ስንጠይቀው ነው። (ጦቢ.13:6፤ ሉቃ. 12:33፤ ምሳ.18:22፤ ዕብ.10:34) ✠

ስለመታዘዝ

⇒ ለጌታ ደስ የሚያሰኝ ነውና ለወላጆቻችሁ ታዘዙ፤ (ቆላ.3፥6-7)

⇒ በማይታዘዙ ልጆች ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ይመጣል፤ (ኤፌ. 5፥6)

⇒ እነሆ መታዘዝ ከመስዋዕት፤ ማዳመጥም የአውራ በግ ስብ ከማቅረብ ይበልጣል፤ (ሳሙ.15፥22)

⇒ አባቶቻቸው በሕፃንነታቸው አደራ ያልዋቸው ትእዛዙንም አላፈረሱም፤ (1ኛመቃ. 20፥14)

⇒ ትእዛዜን ጠብቅ በሕይወትም ትኖራለህ፤ (ምሳ. 7፥2)

⇒ ልጀ ሆይ ሕጌን አትርሳ፤ ልብህም ትእዛዛትን ይጠብቅ፤ (ምሳ.3፥1)

⇒ አቤቱ በዚህ ዓለም ያሉ ሰዎች ትእዛዝህንም የጠበቁ ሰዎች ንዑዳን ክቡራን ናቸው፤ (ዕዝ.5፥45)

⇒ ያዘዝኳችሁን ትእዛዝ ሁሉ ጠብቁ፤ (ዘጸ. 27፥1-2)

⇒ ቃሉን የሚጠብቅ፤ በትእዛዜም ጸንቶ የሚኖር፤ በረከቱን የሚያገኝ በኔ ዘንድ የሚከበር እርሱ ነው፤ (1ኛ.መቃ. 12፥43)

⇒ አውቀዋለሁ የሚል ትእዛዛቱንም የማይጠብቅ ሀሰተኛ ነው፤ (1ኛ ዮሐ. 2፥4)

⇒ ለእግዚአብሔር ወንጌል የማይታዘዙ መጨረሻቸው ምን ይሆን? 1ኛጴጥ.4፥17-18)

⇒ እንደማይታዘዙ ልጆች ባለማወቃችሁ አስቀድሞ የኖራች ሁበትን ምኞት አትከተሉ፤ (1ኛ ጴጥ. 1፥14-16)

⇒ እግዚአብሔርን እንዲያውቁ በግልጥ ይናገራሉ፤ ዳሩ ግን የሚያስጸይፉና የማይታዘዙ ለበጎ ሥራ ሁሉ የማይበቁ ስለሆኑ በሥራቸው ይክዱታል፤ (ቲቶ. 1፥16)

⇒ እግዚአብሔርን የሚፈራ ትእዛዙንም እጅግ የሚወድ ሰው ምስጉን ነው፤ (መዝ.111፥1)

⇒ ትእዛዛትህን እንጠብቅ ዘንድ አንተ አዘዝህ፤ (መዝ.118፥4)

⇒ ትእዛዝህን ሁሉ ስመለከት በዚያን ጊዜ አላፍርም፤ (መዝ.118፥6)

⇒ በትእዛዝህ የሳቱትን ትዕቢተኞችንና ርጉማንን ዘለፍህ፤ (መዝ.118፥21)

⇒ ትእዛዛትህ ሁሉ እውነት ናቸው፤ (መዝ. 118፥86)

⇒ መገረዝ ቢሆን አለመገረዝም ቢሆን ከንቱ ነው፤ የእግዚአ ብሔርን ትእዛዝ መጠበቅ ነው እንጂ፤ (1ኛቆሮ.7፥19)

⇒ ለክርስቶስም ለመታዘዝ አእምሮን ሁሉ እንማርካለን፤ መታዘዛችሁም በተፈጸመች ጊዜ አለመታዘዝን ሁሉ ልንበቀል ተዘጋጅተናል፤ (2ኛቆሮ.10፥5-6)

ክሪስቲን ቻይለት

ዓለም ለቀፋዊት ኦርቶዶክሳዊት ለርበኛ

ክሪስቲን ቻይሉት ትባላ ለች፤ በዜግነቷ [illegible] በሃይማኖቷ [illegible] ኦርቶዶክስ ተከታይ ናት። [illegible] 20 ዓመ ታት በዘውጋ [illegible] ያሳለፈ ችው በምሥራቅና ኦርየንታል ኦርቶዶክስ [illegible] መካከል [illegible] ናክር በ[illegible] ስለ [illegible] የሚረዱ [illegible] መጻሕፍትን [illegible]

ክሪስቲን ቻይሉት በተለይ ስለ ኦርየንታል [illegible] ክርስቲ ያናት [illegible] ፊት ለማ[illegible] ፍላጎት [illegible] ንክሬ ኦርቶዶክስ [illegible] ኦርቶ ዶክስ አብያተ ክርስቲያናትን በመ ጐብኘት ሁለት መጻሕፍት ጽፋ ለች። ከዚህም በላይ በኦርየንታ ልና በምሥራቅ ኦርቶዶክስ አብ ያተ ክርስቲያናት መካከል ባለው ግንኙነትና ተዛማጅነት ባላቸው ርእስ ጉዳዮች ዙርያ ሁለት ተጨ ማሪ መጻሕፍት አዘጋጅታ ለን [illegible] አብቅታለች።

ባለፈው ዓመት «የኢትዮ ጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ባሕል» (The Ethiopian Orthodox Tewahedo Church Tradition) በሚል 256 [illegible] ጥናታዊ መጽሐፍ አሳትማለች። ይህ በውስጡ ሁለት [illegible] ዘጠኝ ምዕራፎችን የያዘ መጽሐፍ የኢትዮጵያ ኦር ቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲ ያን [illegible] የሕዝቡ ጠን [illegible] ያልተበረዘ ባሕል በዝርዝር የሚገልጽ በዓይነቱም ሆነ በይዘቱ ለየት ያለ መጽሐፍ ነው።

ክርስቲን ቻይሉት ይህንን መጽሐፍ የጻፈችው ካሁን በፊት ስለ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋ ሕዶ ቤተ ክርስቲያን የተጻፉ መጻሕፍትን በማንበብና በጉዳዩ ላይ የጠለቀ እውቀት ያላቸው[illegible] ባለሞያዎች በመጠየቅ [illegible] ደለም። ከሦስት ጊዜያት [illegible] ከአውሮጳ ወደ ሀገራችን [illegible] መላለስና በመላ ሀገሪቱ [illegible] ዋወር ታላላቅ ገዳማትና [illegible] ራትን በመጐብኘት፤ መነ[illegible] መነኮሳይያትን፤ ካህናት[illegible] መናንን በግንባር በማነጋገ[illegible] ታዎችን ሁሉ በቪዲዮ[illegible] ማራ በመቅረጽ ጭምር ነ[illegible]

ቻይሉት ይህንን [illegible] ስትፈጽም በርካታ አስቸ[illegible] ናዎች አጋጥመዋታል። ለ[illegible] ያህል በወሎ ሀገረ ስብከት [illegible] ለመደ ሥራዋን በማከናወ[illegible] እንዳለች አንድ የአሾር [illegible] ምተኛ ባደረሰባት አደጋ [illegible] ትዋና እጅዋ ላይ ከፍተኛ [illegible] ደርሶባታል። በተለይ እጅዋ ላይ ለደረሰባት ጉዳት አውሮጳ ድረስ ሄዳ የቀዶ ጥገና ሕክምና የተደ ረገላት ቢሆንም ዛሬም ድረስ እጅዋ እንደፈለገችው አይታዘ ዝላትም።

www.ethiopianorthodox.org

ቼይሎት ግን በዚህ ተስፋ አልቆረጠችም። ከሕመምዋ እንዳገገመች ወደ ኢትዮጵያ በመመለስ ተግባርዋን ማከናወን ቀጠለች። ይሁንና አሁንም የተለመደ ሥራዋን ለማከናወን በደብረ ኃይል ቁልቢ ቅዱስ ገብርኤል በተገኘችበት ወቅት ስትሠራበት የነበረው ዘመናዊ ቪዲዮ ካሜራ በሌቦች ተነጥቃለች። እርስዋ ግን ለሦስተኛ ጊዜ ወደ አውሮጳ በመመለስ ሌላ ቪዲዮ ካሜራ ገዝታ በመምጣት ያሰበችውን ተግባር ለመፈጸም ችላለች።

ክሪስቲን ቻይሎት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ባሕል የሚለውን መጽሐፍዋን ጥር 21 ቀን 1995 ዓ.ም ከቀኑ 12 ሰዓት ላይ በቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ አዳራሽ በታላቅ ሥነ ሥርዓት አስመርቃለች። በምረቃው ሥነ ሥርዓት ብፁዕ አቡነ ጢሞቴዎስ፣ የስዊስ አምባሳደር፣ በርካታ ምሁራንና ጥሪ የተደረገላቸው የክብር እንግዶች ተገኝተው ነበር።

መጽሐፉ በድምቀት በተመረቀበት ምሽት ተገኝተው በመጽሐፉ ላይ አስተያየት ከሰጡት ምሁራን መካከል በኢትዮጵያ ታሪክ የጠለቀ ምርምር በማካሄድና በዘርፉ በርካታ መጻሕፍት በመጻፍ የታወቁት ፕሮፌሰር ሪቻርድ ፓንክረስት አንዱ ነበሩ። ፕሮፌሰር ሪቻርድ ፓንክረስት የክርስቲን ቼይሎት መጽሐፍ ጠቃሚና አዳዲስ መረጃዎችን ያካተተ ጠቃሚ መጽሐፍ መሆኑን ከመግለጻቸውም በላይ በምረቃው እለት በሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን የቀረቡ የግዕዝ ቅኔዎችና ዜማዎችን መነሻ በማድረግ በሰጡት አስተያየት «የግዕዝ ቋንቋ ዛሬም ሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን አዳዲስ የፈጠራ ድርሰቶችን እየደረሱ ይጠቀሙበታል፤ አንድ ቋንቋ ዕለት በዕለት የሚጠቀምበት ካለና ለአዳዲስ የፈጠራ ድርሰቶች አገልግሎት እስከዋለ ድረስ የሞተ ነው ማለት አይቻልም በመሆኑም ግዕዝ አሁንም ሕያው ነው» ብለዋል። ✠

* ሙሽራ በጫጉላዋ ውስጥ እንደምታምርና ደስ እንደምታሰኝ ጻድቃንም በመንግሥተ ሰማያት እንደዚያ ናቸው።
* የተምር ፍሬ እንደሚጣፍጥ የጻድቃንም ሥራ እንደዚያ ነው።
* መጽሐፍ መነጽር ነው፤ ለሚመለከተው ሰው ክፉት ያሳያልና።
* የዝንብ ብልሐቷ ምንድር ነው? ሌላው የሠራውን መብላት ነው፤ ሰነፎችም እንደዚሁ ሌላው ሰው የሠራውን መብላት ይወዳሉ።
* የውሻ ማጣፈጫው ምንድር ነው? ጨውና ቅቤ፤ የሰውም ማጣፈጫ ሃይማኖትና ምግባር ነው።
* ከገንዘብ መልካም ማነው? ወርቅ፤ ነገርንና ጥልን የሚያስቀር ማነው? ዕርቅ።
* የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ከማፍረስ ሬት መብላት ይሻላል፤ ምነው ቢሉ በውሀና በማር ይሚሻልና፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ያፈረሰ ግን ዘለዓለም እንደመረረው ይኖራል።
* የሰው ገንዘብ የለመደ ሹም፤ የአህያ ሥጋ የለመደ ጅብ አይቻልም።
* የእሳት ራት ዙራ ፈልጋ እሳት እንደምትገባ ኃጥእንም ዲያብሎስን ዙረው ፈልገው ገሃነመ እሳት ይገባሉ።

(መጽሐፈ - ጨዋታ - ሥጋዊ ወመንፈሳዊ ከዘነበ ኢትዮጵያዊ 1857 ዓ.ም)

CHRISTINE CHAILLOT

The Ethiopian Orthodox Tewahedo Church Tradition

A BRIEF INTRODUCTION TO ITS LIFE AND SPIRITUALITY

INTER-ORTHODOX DIALOGUE

PARIS 2002

www.ethiopianorthodox.org